

32012R1255

L 360/78

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.12.2012.

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1255/2012

od 11. prosinca 2012.

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na Međunarodni računovodstveni standard 12, Međunarodne standarde financijskog izvještavanja 1 i 13 te Tumačenje 20 Odbora za tumačenje međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 1.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 ⁽²⁾ usvojeni su određeni međunarodni standardi i tumačenja koji su postojali 15. listopada 2008.
- (2) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (OMRS) je 20. prosinca 2010. objavio izmjene Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (MSFI) 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja – *Ozbiljna hiperinflacija i ukidanje fiksnih datuma za prve primjenitelje MSFI-ja* (dalje u tekstu „izmjene MSFI-ja 1”) i izmjene Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 12 Porezi na dobit – *Odgodeni porezi: povrat povezane imovine* (dalje u tekstu „izmjene MRS-a 12”). Cilj izmjena MSFI-ja 1 je uvođenje novog izuzetka u područje primjene MSFI-ja 1 – naime, da se subjektima koji su pretrpjeli ozbiljnu hiperinflaciju dopusti upotreba fer vrijednosti kao pretpostavljene vrijednosti njihove imovine i obveza u njihovom početnom izvještaju financijskog položaja po MSFI-ju. Povrh toga, navedene izmjene također zamjenjuju upute na fiksne datume u MSFI-ju 1 uputama na datum prijelaza. U vezi s MRS 12 izmjene predviđaju računovodstveni postupak za poreze na dohodak. Cilj izmjena MRS-a 12 je uvođenje izuzetka kod načela mjerenja u MRS-u 12 u obliku opovrgavajuće pretpostavke da bi knjigovodstvena vrijednost ulaganja u imovinu, izmjerena po fer vrijednosti, bila vraćena putem prodaje te bi se od subjekta tražila upotreba porezne stope koja je primjenljiva kod prodaje temeljne imovine.
- (3) OMRS je 12. svibnja 2011. izdao MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti* (dalje u tekstu „MSFI 13”). MSFI 13 u jednom

MSFI-ju utvrđuje okvir za mjerenje fer vrijednosti i osigurava sveobuhvatne smjernice o tome kako mjeriti fer vrijednost financijske i nefinancijske imovine i obveza. MSFI 13 se primjenjuje kad drugi MSFI zahtijeva ili dopušta mjerenje fer vrijednosti ili objavljivanja o mjerjenjima fer vrijednosti.

- (4) OMRS je 19. listopada 2011. izdao Tumačenje 20 Odbora za tumačenje međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („OTMSFI”) *Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskoj kopa* („OTMSFI 20”). Cilj OTMSFI-ja 20 je pružanje smjernica za prepoznavanje troškova uklanjanja pri proizvodnji kao sredstva i za početno i kasnije mjerenje sredstva pri aktivnosti uklanjanja kako bi se smanjila nejednakost u praksi u vezi s tim kako subjekti obračunavaju troškove uklanjanja nastale u proizvodnoj fazi površinskog kopa.
- (5) Ovom se Uredbom potvrđuju izmjene MRS-a 12, izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 13, OTMSFI-ja 20 i nastale izmjene drugih standarda i tumačenja. Navedeni standardi i izmjene postojećih standarda ili tumačenja sadrže neke upute na MSFI 9 koje se trenutno ne mogu primijeniti jer MSFI 9 Unija još nije usvojila. Zbog toga se svaka uputa na MSFI 9, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi, smatra uputom na MRS 39 *Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje*. Povrh toga, nijedna nastala izmjena MSFI-ja 9 koja proizlazi iz Priloga ovoj Uredbi ne može se primijeniti.
- (6) Savjetovanje sa skupinom tehničkih stručnjaka (STS) Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) potvrđuje da izmjene MRS-a 12 i izmjene MSFI-ja 1 i MSFI-ja 13 kao i OTMSFI-ja 20 ispunjavaju tehnička mjerila za usvajanje, utvrđena u članku 3. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002.
- (7) Uredbu (EZ) br. 1126/2008 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (8) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Računovodstvenog regulatornog odbora,

⁽¹⁾ SL L 243, 11.9.2002., str. 1.⁽²⁾ SL L 320, 29.11.2008., str. 1.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Prilog Uredbi (EZ) br. 1126/2008 mijenja se kako slijedi:

- (a) izmjenjuje se Međunarodni računovodstveni standard (MRS) 12 *Porezi na prihod*, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;
- (b) briše se Tumačenje 21 Stalnog odbora za tumačenja (SIC) u skladu s izmjenama MRS-a 12, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;
- (c) izmjenjuje se Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 1 *Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja*, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;
- (d) umeće se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;
- (e) MSFI 1, MSFI 2, MSFI 3, MSFI 4, MSFI 5, MSFI 7, MRS 1, MRS 2, MRS 8, MRS 10, MRS 16, MRS 17, MRS 18, MRS 19, MRS 20, MRS 21, MRS 28, MRS 31, MRS 32, MRS 33, MRS 34, MRS 36, MRS 38, MRS 39, MRS 40, MRS 41, OTMSFI 2, OTMSFI 4, OTMSFI 13, OTMSFI 17 i OTMSFI 19 izmjenjuju se u skladu s MSFI-jem 13, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;

(f) umeće se Tumačenje 20 OTMSFI-ja *Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskoj kopa*, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi;

(g) izmjenjuje se MSFI 1 u skladu s OTMSFI-jem 20, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi.

2. Svako se upućivanje na MSFI 9, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi, smatra upućivanjem na MRS 39 *Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje*.

3. Ne primjenjuje se nijedna nastala izmjena MSFI-ja 9 koja proizlazi iz Priloga ovoj Uredbi.

Članak 2.

1. Svako poduzeće primjenjuje izmjene iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c), najkasnije s početkom svoje prve poslovne godine koja počinje na dan stupanja na snagu ove Uredbe ili kasnije.

2. Svako poduzeće primjenjuje MSFI 13, OTMSFI 20 i nastale izmjene, kako su navedene u članku 1. stavku 1. točkama (d) – (g), najkasnije s početkom svoje prve poslovne godine koja počinje 1. siječnja 2013. ili kasnije.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. prosinca 2012.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

PRILOG

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

MSFI 1	<i>MSF 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja – Ozbiljna hiperinflacija i ukidanje fiksnih datuma za prve primjenitelje MSFI-ja</i>
MRS 12	<i>MRS 12 Porezi na dobit – Odgođeni porezi: povrat povezane imovine</i>
MSFI 13	<i>MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti</i>
OTMSFI 20	<i>OTMSFI Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskoj kopa</i>

IZMJENE MSFI-JA 1**Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja**

Nakon točke 31.B dodaju se naslov i točka 31.C.

PREZENTIRANJE I OBJAVLJIVANJE**Pojašnjenje uz prijelaz na MSFI-jeve**

Korištenje surogatnog troška nakon ozbiljne hiperinflacije

31.C Ako subjekt odluči imovinu i obveze mjeriti po fer vrijednosti i tu fer vrijednost zbog ozbiljne hiperinflacije (vidjeti točke D26. – D30.) u svom početnom izvještaju o financijskom položaju prema MSFI-jevima koristiti kao surogatni trošak, dužan je u svojim prvim financijskim izvještajima prema MSFI-jevima obrazložiti kako i zašto je imao i zatim prestao imati funkcijsku valutu koja ima oba sljedeća obilježja:

- (a) svim subjektima s transakcijama i stanjima u predmetnoj valuti nije dostupan pouzdan opći indeks cijena;
- (b) ne postoji mogućnost razmjene te valute za relativno stabilnu valutu.

Dodatak B

Izuzeca od retroaktivne primjene drugih MSFI-ja

Mijenja se točka B2.

Prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza

B2. Osim ako nije dopušteno točkom B3., prvi primjenitelj dužan je prospektivno primijeniti zahtjeve MRS-a 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* koji se odnose na prestanak priznavanja na transakcije koje se odvijaju na datum ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve. Primjerice, ako je prvi primjenitelj zbog neke transakcije prije datuma prijelaza na MSFI-jeve prestao priznavati neizvedenu financijsku imovinu ili neizvedene financijske obveze sukladno općeprihvaćenim računovodstvenim načelima koja je prethodno primjenjivao, ne smije ih priznati sukladno MSFI-jevima (osim ako zbog neke kasnije transakcije ili događaja ne udovoljavaju uvjetima priznavanja).

Dodatak D

Izuzeca od drugih MSFI-ja

Točke D1. i D20. mijenjaju se.

D1. Subjekt može birati između primjene jednog ili više sljedećih izuzeća:

- (a) ...
- (o) prijenos imovine s kupaca (točka D24.);
- (p) zatvaranje financijskih obveza glavnničkim instrumentima (točka D25.); i
- (q) ozbiljna hiperinflacija (točke D26. – D30.).

Subjekt ne smije ova izuzeća analogijom primjenjivati na druge stavke.

Mjerenje fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza pri inicijalnom priznavanju

D20. Bez obzira na zahtjeve iz točaka 7. i 9., subjekt može prospektivno primijeniti zahtjeve iz zadnje rečenice točke VP76. i iz točke VP76.A MRS-a 39 na transakcije zaključene na dan ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve.

Dodaju se naslov i točke D26. – D30.:

Ozbiljna hiperinflacija

- D26. Ako subjekt ima funkcijsku valutu koja je bila ili jest valuta gospodarstva u uvjetima hiperinflacije, dužan je utvrditi je li ozbiljnoj hiperinflaciji bio izložen prije datuma prijelaza na MSFI-jeve. Isto vrijedi i za subjekte koji prvi puta primjenjuju MSFI-jeve, kao i za subjekte koji MSFI-jeve primjenjuju od ranije.
- D27. Valuta gospodarstva u uvjetima hiperinflacije podliježe ozbiljnoj hiperinflaciji ako ima oba sljedeća obilježja:
- (a) svim subjektima s transakcijama i stanjima u predmetnoj valuti nije dostupan pouzdan opći indeks cijena;
 - (b) ne postoji mogućnost razmjene te valute za relativno stabilnu valutu.
- D28. Funkcijska valuta subjekta prestala je biti izložena ozbiljnoj hiperinflaciji na datum normalizacije funkcijske valute. To je datum na koji funkcijska valuta ima bilo koje obilježje ili oba obilježja iz točke D27. ili na koji je funkcijska valuta subjekta zamijenjena valutom koja ne podliježe ozbiljnoj hiperinflaciji.
- D29. Kad datum subjektovog prijelaza na MSFI-jeve pada na datum ili nakon datuma normalizacije funkcijske valute subjekt može odlučiti da svu imovinu i sve obveze koje je držao prije datuma normalizacije funkcijske valute mjeri po fer vrijednosti na datum prijelaza na MSFI-jeve. Subjekt može tu fer vrijednost u svom početnom izvještaju o financijskom položaju prema MSFI-jevima primijeniti kao surogatni trošak imovine i obveza.
- D30. Kad datum normalizacije funkcijske valute pada unutar usporednog dvanaestomjesečnog razdoblja, usporedno razdoblje smije biti kraće od dvanaest mjeseci, uz uvjet da za to kraće razdoblje postoje kompletni financijski izvještaji (kako su propisani točkom 10. MRS-a 1).

DATUM STUPANJA NA SNAGU

Dodaje se točka 39.H:

- 39.H Izmjenama pod naslovom *Ozbiljna hiperinflacija i ukidanje fiksnih datuma za prve primjenitelje* (izmjene MSFI-ja 1), objavljene u prosincu 2010., izmijenjene su točke B2., D1. i D20. i dodane točke 31.C i D26. – D30. Subjekt je navedene izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2011. Dopuštena je ranija primjena.

IZMJENA MSFI 9**MSFI 9 Financijski instrumenti (izdan u studenome 2009.)**

Točka C2. mijenja se kako slijedi:

- C2. U Dodatku B mijenjaju se točke B1., B2. i B5.

- B2. Osim ako nije dopušteno točkom B3., prvi primjenitelj dužan je prospektivno primijeniti zahtjeve MRS-a 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* koji se odnose na prestanak priznavanja na transakcije koje se odvijaju na datum ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve. Primjerice, ako je prvi primjenitelj zbog neke transakcije prije datuma prijelaza na MSFI-jeve prestao priznavati neizvedenu financijsku imovinu ili neizvedene financijske obveze sukladno općeprihvaćenim računovodstvenim načelima koja je prethodno primjenjivao, ne smije ih priznati sukladno MSFI-jevima (osim ako zbog neke kasnije transakcije ili događaja ne udovoljavaju uvjetima priznavanja).

Točka C3. izmijenjena je dodavanjem točke D20. kako slijedi:

- C3. Mijenjaju se točke D19. i D20. u Dodatku D (izuzeća od drugih MSFI-jeva)...

- D20. Bez obzira na zahtjeve iz točaka 7. i 9., subjekt može prospektivno primijeniti zahtjeve iz zadnje rečenice točke VP76. i iz točke VP76.A MRS-a 39 na transakcije zaključene na dan ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve.

MSFI 9 Financijski instrumenti (izdan u listopadu 2010.)

Točke C2. i C3. mijenjaju se kako slijedi:

U točki C2. izmjena točke B2. mijenja se kako slijedi:

- B2. Osim ako nije dopušteno točkom B3., prvi primjenitelj dužan je prospektivno primijeniti zahtjeve MSFI-ja 9 *Financijski instrumenti* na transakcije koje se odvijaju na datum ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve. Primjerice, ako je prvi primjenitelj zbog neke transakcije prije datuma prijelaza na MSFI-jeve prestao priznavati neizvedenu financijsku imovinu ili neizvedene financijske obveze sukladno općeprihvaćenim računovodstvenim načelima koja je prethodno primjenjivao, ne smije ih priznati sukladno MSFI-jevima (osim ako zbog neke kasnije transakcije ili događaja ne udovoljavaju uvjetima priznavanja).

U točki C3. izmjena točke D20. mijenja se kako slijedi:

- D20. Bez obzira na zahtjeve iz točaka 7. i 9., subjekt može prospektivno primijeniti zahtjeve iz zadnje rečenice točke B5.4.8 i iz točke B5.4.9 MSFI-ja 9 na transakcije zaključene na dan ili nakon datuma prijelaza na MSFI-jeve.

IZMJENE MRS-a 12

Porezi na dobit

Točka 52. je prenumerirana u točku 51. Točka 10. i primjeri koji slijede nakon točke 51.A mijenjaju se. Dodaju se točke 51.B i 51.C te sljedeći primjer, kao i točke 51.D, 51.E, 98. i 99.

DEFINICIJE

Porezna osnovica

10. Kad porezna osnovica neke stavke imovine ili obveze nije odmah očigledna, korisno je razmotriti temeljno načelo na kojem se zasniva ovaj standard, a ono je da je subjekt, uz određene ograničene iznimke, dužan priznati odgođenu poreznu obvezu (imovinu) kad god bi povratom ili podmirenjem knjigovodstvene vrijednosti stavke imovine ili obveze moglo uvećati (umanjiti) buduća plaćanja poreza nego što bi to bio slučaj da povrat, odnosno podmirenje nema nikakve porezne posljedice. Primjer C iza točke 51.A. prikazuje okolnosti u kojima može biti korisno razmotriti navedeno temeljno načelo, primjerice, kada porezna osnovica imovine ili obveze ovisi o očekivanom načinu povrata, odnosno podmirenja.

MJERENJE

- 51.A U nekim jurisdikcijama način na koji subjekt ostvaruje povrat (podmiruje) knjigovodstvenu vrijednost neke stavke imovine (obveze) može utjecati na jedan ili oba sljedeća elementa:

- (a) poreznu stopu koja se primjenjuje kad subjekt ostvaruje povrat (namiruje) knjigovodstvenu vrijednost imovine (obveze); i
- (b) poreznu osnovicu imovine (obveze).

U tom slučaju subjekt mjeri odgođene porezne obveze i odgođenu poreznu imovinu koristeći poreznu stopu i porezne osnovice koje su u skladu s očekivanim načinom povrata, odnosno namire.

Primjer A

Knjigovodstvena vrijednost stavke u sklopu nekretnina, postrojenja i opreme je 100, a porezna osnovica 60. Porezna stopa od 20 % primijenila bi se kad bi se imovina prodavala, a porezna stopa od 30 % vrijedila bi za drugu dobit.

Subjekt priznaje odgođenu poreznu obvezu u iznosu 8 (20 % od 40) ako očekuje prodati imovinu bez daljnje uporabe i odgođenu poreznu obvezu u iznosu 12 (30 % od 40) ako očekuje zadržati imovinu i upotrebom povratiti njezinu knjigovodstvenu vrijednost.

Primjer B

Stavka u sklopu nekretnina, postrojenja i opreme nabavne vrijednosti 100 i knjigovodstvene vrijednosti 80 revalorizirana je na 150. Nije provedeno nikakvo istovjetno usklađenje za porezne svrhe. Kumulativna amortizacija za porezne svrhe iznosi 30, a porezna stopa je 30 %. Ako se imovina proda po cijeni višoj od nabavne vrijednosti, ukupna amortizacija za porezne svrhe u iznosu 30 uračunava se u oporezivu dobit, ali prihodi od prodaje iznad nabavne vrijednosti neće biti oporezivi.

Porezna osnovica predmetne stavke je 70, a privremena oporeziva razlika 80. Ako subjekt očekuje povratiti knjigovodstvenu vrijednost uporabom imovine, mora ostvariti oporezivu dobit u iznosu 150, ali će moći odbiti samo amortizaciju u iznosu 70. Po toj osnovi postoji odgođena porezna obveza u iznosu 24 (30 % od 80). Ako subjekt očekuje povratiti knjigovodstvenu vrijednost trenutačnom prodajom stavke za prihod od 150, odgođena porezna obveza se izračunava na sljedeći način:

	Opreziva privremena razlika	Porezna stopa	Odgođena porezna obveza
Kumulativna porezna amortizacija	30	30 %	9
Prihod iznad nabavne vrijednosti	50	nula	—
Ukupno	<u>80</u>		<u>9</u>

(Napomena: sukladno točki 61.A, dodatni odgođeni porez nastao revalorizacijom iskazuje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)

Primjer C

Vrijednosti su iste kao u primjeru B, osim što je imovina prodana po cijeni višoj od nabavne vrijednosti (troška), kumulativna porezna amortizacija ući će u oporezivu dobit (po stopi od 30 %), a prihod od prodaje bit će oporezovan stopom od 40 %, nakon odbitka troška indeksiranog inflacijom koji iznosi 110.

Ako subjekt očekuje povratiti knjigovodstvenu vrijednost uporabom imovine, mora ostvariti oporezivu dobit u iznosu 150, ali će moći odbiti samo amortizaciju u iznosu 70. Po toj osnovi, porezna osnovica je 70, oporeziva privremena razlika je 80 i odgođena porezna obveza iznosi 24 (30 % od 80), kao u primjeru B.

Ako subjekt očekuje povratiti knjigovodstvenu vrijednost trenutačnom prodajom stavke za prihod od 150, bit će u mogućnosti odbiti indeksirani trošak u iznosu 110. Neto prihod u iznosu 40 oporezovat će se stopom od 40 %. Uz to, ukupna porezna amortizacija u iznosu 30 bit će uračunana u oporezivu dobit i oporezovana stopom od 30 %. Po toj osnovi, porezna osnovica je 80 (110 manje 30), oporeziva privremena razlika je 70 i odgođena porezna obveza iznosi 25 (40 po stopi od 40 % više 30 po stopi od 30 %). Ako porezna osnovica u ovom primjeru nije odmah jasna, može pomoći razmatranje načela iz točke 10.

(Napomena: u skladu s točkom 61.A, dodatni odgođeni porez koji nastaje revalorizacijom izravno tereti ostalu sveobuhvatnu dobit).

51.B Ako po osnovi imovine koja se ne amortizira i koja je mjerena revalorizacijskim modelom iz MRS-a 16 nastane odgođena porezna obveza ili odgođena porezna imovina, mjerenjem odgođene porezne obveze, odnosno odgođene porezne imovine treba obuhvatiti porezne posljedice povrata knjigovodstvene vrijednosti navedene imovine njenom prodajom, neovisno o osnovi po kojoj je iskazana knjigovodstvena vrijednost te imovine. Prema tome, ako porezni zakon propisuje primjenu određene porezne stope na oporeziv iznos kod prodaje imovine koja se razlikuje od porezne stope primjenljive na oporeziv dio izveden iz uporabe imovine, odgođena porezna obveza, odnosno odgođena porezna imovina koja se odnosi na imovinu koja se ne amortizira, mjeri se primjenom prve stope.

51.C Ako odgođena porezna obveza ili imovina proizlazi iz ulaganja u nekretninu koje je mjereno primjenom modela fer vrijednosti iz MRS-a 40., postoji oboriva pretpostavka da je knjigovodstvenu vrijednost moguće povratiti prodajom. Prema tome, osim ako pretpostavka ne bude oborena, mjerenjem odgođene porezne obveze, odnosno odgođene porezne imovine treba obuhvatiti porezne posljedice povrata knjigovodstvene vrijednosti ulaganja u nekretninu njegovom prodajom. Pretpostavka je oborena ako se na ulaganje u nekretninu primjenjuje amortizacija i ako se u sklopu poslovnog modela koji ima za cilj iscrpiti gotovu svu ekonomsku korist povezanu s ulaganjem kroz vrijeme umjesto prodajom. Ako je pretpostavka oborena, postupa se prema zahtjevima iz točaka 51. i 51.A.

Primjer za ilustraciju točke 51.C

Nabavna vrijednost ulaganja u nekretninu je 100, a njegova fer vrijednost je 150. Ulaganje je mjereno primjenom modela fer vrijednosti iz MRS-a 40. Ono obuhvaća zemljište nabavne vrijednosti 40 i fer vrijednosti 60 te zgradu nabavne vrijednosti 60 i fer vrijednosti 90. Zemljište ima neograničen vijek trajanja.

Kumulativna amortizacija zgrade za svrhu oporezivanja je 30. Nerealizirane promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretninu ne utječu na oporezivu dobit. Ako se ulaganje u nekretninu proda za iznos viši od njegove nabavne vrijednosti, stornirana ukupna porezna amortizacija u iznosu 30 uračunava se u oporezivu dobit i oporezuje redovnom stopom od 30 %. Porezni zakon propisuje primjenu stope od 25 % na prihode od prodaje iznad nabavne vrijednosti imovine koja se držala manje od dvije godine i stope od 20 % na imovinu koja se držala dvije ili više godina.

Budući da je ulaganje u nekretninu mjereno primjenom modela fer vrijednosti iz MRS-a 40, postoji oboriva pretpostavka da će subjekt prodajom povratiti cijelu knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u nekretninu. Ako pretpostavka nije oborena, odgođeni porez odražava porezne posljedice povrata cijele knjigovodstvene vrijednosti prodajom, čak i ako subjekt očekuje da će prije prodaje ostvarivati ​​prihode davanjem nekretnine u zakup.

Porezna osnovica zemljišta je 40, a privremena oporeziva razlika 20 (60 – 40). Porezna osnovica zgrade u slučaju prodaje je 30 (60 – 30), a privremena oporeziva razlika 60 (90 – 30). Prema tome, ukupna oporeziva privremena razlika koja se odnosi na ulaganje u nekretninu je 80 (20 + 60).

Sukladno točki 47., porezna stopa je stopa za koju se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem se ulaganje u nekretninu realizira. Dakle, iz toga nastala odgođena porezna obveza, ako subjekt odluči prodati nekretninu nakon više od dvije godine, izračunava se kako slijedi:

	Oporeziva privremena razlika	Porezna stopa	Odgođena porezna obveza
Kumulativna porezna amortizacija	30	30 %	9
Prihod iznad nabavne vrijednosti	50	20 %	10
Ukupno	80		19

Ako subjekt očekuje da će nekretninu prodati u roku kraćem od dvije godine, gornji se račun mijenja na način da se na prihode ostvarene iznad nabavne vrijednosti umjesto porezne stope od 20 % primijeni stopa od 25 %.

Ako subjekt umjesto toga drži zgradu u sklopu poslovnog modela koji ima za cilj iskoristiti gotovo sve ekonomske koristi povezane sa zgradom kroz vrijeme a ne njenom prodajom, navedena pretpostavka bila bi osporena za zgradu. Međutim, zemljište se ne amortizira. Prema tome, pretpostavka o povratu prodajom ne bi bila osporena kod zemljišta. Iz toga slijedi da bi odgođena porezna obveza odrazila porezne posljedice povrata knjigovodstvene vrijednosti zgrade njenom uporabom, a knjigovodstvene vrijednosti zemljišta njegovom prodajom.

Porezna osnovica zemljišta u slučaju prodaje je 30, a privremena oporeziva razlika je 60 ($90 - 30$), iz čega proizlazi odgođena porezna obveza u iznosu 18 (30 % od 60).

Porezna osnovica zemljišta u slučaju prodaje je 40, a privremena oporeziva razlika je 20 ($60 - 40$), iz čega proizlazi odgođena porezna obveza u iznosu 4 (20 % od 20).

Prema tome, ako je pretpostavka o povratu prodajom osporena kod zgrade, odgođena porezna obveza koja se odnosi na ulaganje u nekretninu iznosi 22 ($18 + 4$).

51.D Oboriva pretpostavka iz točke 51.C također se primjenjuje na odgođenu poreznu obvezu ili odgođenu poreznu imovinu proizašlu iz mjerenja ulaganja u nekretninu u sklopu poslovnog spajanja ako će subjekt to ulaganje u nekretninu kasnije mjeriti po modelu fer vrijednosti.

51.E Točkama 51.B–51.D ne mijenjaju se zahtjevi za primjenom načela iz točaka 24.–33. (oporezive privremene razlike) i točaka 34.–36. (neiskorišteni porezni gubici i krediti) ovog standarda u priznavanju i mjerenju odgođene porezne imovine.

DATUM STUPANJA NA SNAGU

98. Izmjenama pod naslovom *Odgođeni porezi: povrat povezane imovine*, objavljenima u prosincu 2010., točka 52. postala je točka 51.A, izmijenjeni su točka 10. i primjeri iza točke 51.A i dodane su točke 51.B i 51.C te primjer koji slijedi, kao i točke 51.D, 51.E te 99. Subjekt je navedene izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2012. Dopusštena je ranija primjena. Ako subjekt primjenjuje spomenute izmjene na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti.

POVLAČENJE TUMAČENJA SIC br. 21

99. Izmjene pod naslovom *Odgođeni porezi: povrat povezane imovine*, izdane u prosincu 2010., zamjenjuju Tumačenje SIC-a br. 21 *Porez na dobit – nadoknada revalorizirane imovine koja se ne amortizira*.

MEĐUNARODNI STANDARD FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA 13

Mjerenje fer vrijednosti

CILJ

1. Ovaj MSFI:

(a) **definira fer vrijednost;**

(b) **postavlja okvir za mjerenje fer vrijednosti u jednom MSFI-ju; i**

(c) **propisuje podatke koji se objavljuju o mjerama fer vrijednosti.**

2. Fer vrijednost je mjera vrijednosti temeljena na tržištu, a ne mjera specifična za neki subjekt. Za neku imovinu i neke obveze mogu biti dostupne transakcije ili informacije vidljive na tržištu. Za neku drugu imovinu ili neke druge obveze vidljive transakcije ili informacije ne moraju biti dostupne. Međutim, cilj mjerenja fer vrijednost u oba je slučaja – procijeniti cijenu po kojoj tržišni sudionici na datum mjerenja prodaju imovinu, odnosno prenose obvezu u urednoj transakciji pod postojećim uvjetima, tj. izlaznu cijenu na datum mjerenja gledano iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu ili ima obvezu.
3. Kad cijena identične stavke imovine ili obveze nije vidljiva, subjekt mjeri fer vrijednost koristeći neki drugu metodu vrednovanja u kojoj se u najvećoj mogućoj mjeri koriste relevantni vidljivi ulazni podaci, a u najmanjoj mjeri ulazni podaci koji nisu vidljivi. Budući da je fer vrijednost tržišno utemeljena mjera, ona se mjeri koristeći pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima. Stoga namjera subjekta da drži neku stavku imovine, odnosno plati ili na neki drugi način ispuni neku obvezu nije mjerodavna za mjerenje fer vrijednosti.
4. Definicija fer vrijednosti usredotočena je na imovinu i obveze jer su oni među glavnim predmetima računovodstvenog mjerenja. Uz to, ovaj IFRS obvezno se primjenjuje na vlastite glavnicike instrumente subjekta koji su mjereni po fer vrijednosti.

DJELOKRUG

5. **Ovaj MSFI primjenjuje se kad su mjere fer vrijednosti ili objavljivanje podataka o mjerama fer vrijednosti, kao i mjere poput fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, temeljene na fer vrijednosti i objavljivanje podataka o njima propisano je ili dopušteno nekim drugim MSFI-jem, izuzevši u slučajevima utvrđenima u točkama 6. i 7.**
6. Obveze koje se tiču mjerenja i objavljivanja informacija iz ovog MSFI-ja ne primjenjuju se na sljedeće:
- (a) transakcije plaćanja temeljenih na dionicama iz djelokruga MSFI-ja 2 *Plaćanja temeljena na dionicama*;
- (b) transakcije najma iz djelokruga MRS-a 17 *Najmovi*; i
- (c) mjerenja i mjere koje su donekle slične fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednost, kao što su neto utrživa vrijednost iz MRS-a 2 *Zalihe* ili vrijednost u uporabi iz MRS-a 36 *Umanjenje imovine*.
7. Obveza objavljivanja informacija propisanih ovim MSFI-jem ne vrijedi za sljedeće:
- (a) imovinu plana vrednovanu po fer vrijednosti sukladno MRS-u 19 *Primanja zaposlenih*;
- (b) ulaganja u mirovinske planove vrednovane po fer vrijednosti sukladno MRS-u 26 *Računovodstvo i izvješćivanje o mirovinskim planovima*; i
- (c) imovinu kod koje je nadoknadiivi iznos fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja sukladno MRS-u 36.
8. Okvir mjerenja fer vrijednosti opisan u ovome MSFI-ju primjenjuje se i na prvo, i na kasnije mjerenje ako je fer vrijednost propisana ili dopuštena drugim MSFI-jevima.

MJERENJE

Definicija fer vrijednosti

9. **Ovaj MSFI definira fer vrijednost kao cijenu koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.**
10. Točka B2. opisuje opći pristup mjerenju fer vrijednosti.

Imovina ili obveza

11. **Mjera fer vrijednosti odnosi se na određenu stavku imovine ili određenu obvezu. Prema tome, subjekt je prilikom mjerenja fer vrijednosti dužan uzeti u obzir obilježja dotične stavke imovine, odnosno obveze ako bi ih pri utvrđivanju njene cijene na datum mjerenja u obzir uzeli i tržišni sudionici. Među obilježjima su, primjerice, sljedeća:**

(a) stanje i lokacija imovine; i

(b) eventualna ograničenja koja se odnose na prodaju ili korištenje imovine.

12. Utjecaj određenog obilježja na mjerenje razlikovat će se zavisno od načina na koji bi ga tržišni sudionici uzeli u obzir.
13. Imovina ili obveza mjerena po fer vrijednosti može biti ili:

(a) samostalna stavka imovine, odnosno samostalna obveza, npr. financijski instrument ili nefinancijska imovina; ili

(b) skupina stavki imovine ili obveza ili skupina stavki imovine i obveza, npr. jedinica koja stvara novac ili neka djelatnost.

14. Ovisi li za potrebe priznavanja i objavljivanja imovina, odnosno obveza samostalna, skupina imovine, skupina obveza ili skupina imovine i obveza o njenoj obračunskoj jedinici. Obračunska jedinica stavke imovine ili obveze utvrđuje se sukladno MSFI-ju koji propisuje ili dopušta mjeru fer vrijednosti, izuzevši kako je utvrđeno u ovom MSFI-ju.

Transakcija

15. **Mjera fer vrijednosti pretpostavlja da se stavka imovine, odnosno obveza razmjenjuje u urednoj transakciji između tržišnih sudionika radi prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze na datum mjerenja pod postojećim tržišnim uvjetima.**

16. **Mjera fer vrijednosti pretpostavlja da se transakcija prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze odvija ili:**

(a) na glavnom tržištu predmetne imovine, odnosno predmetne obveze; ili

(b) ako glavno tržište ne postoji, na najpovoljnijem tržištu za predmetnu imovinu, odnosno obvezu.

17. Subjekt nije dužan temeljito istražiti sva moguća tržišta da bi odredio koje je glavno, odnosno, ako glavnog tržišta nema, najpovoljnije tržište, ali je dužan uzeti u obzir sve informacije koje su praktično dostupne. Ako ne postoji suprotan dokaz, glavnim tržištem, odnosno najpovoljnijim tržištem u nedostatku glavnog tržišta smatra se tržište na kojem bi subjekt uobičajeno sklopio transakciju prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze.

18. Ako za predmetnu stavku imovine, odnosno obveze postoji glavno tržište, mjera fer vrijednosti predstavlja cijenu na tom tržištu, neovisno o tome je li ona vidljiva neposredno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja, čak i ako je cijena na datum mjerenja na nekom drugom tržištu možda povoljnija.

19. Subjekt mora na datum mjerenja imati pristup glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu. Budući da različiti subjekti (te različiti segmenti djelatnosti u samim subjektima) koji se bave različitim djelatnostima mogu imati pristup različitim tržištima, glavno, odnosno najpovoljnije tržište za istu stavku imovine, odnosno obvezu može se razlikovati zavisno od subjekta, odnosno djelatnosti unutar samih subjekata. Prema tome, glavno, odnosno najpovoljnije tržište, a time i tržišni sudionici, promatraju se iz perspektive dotičnog subjekta, što omogućuje uvažavanje razlika između subjekata, odnosno među subjektima različitih djelatnosti.

20. Premda subjekt mora imati mogućnost pristupa tržištu, on ne mora biti u mogućnosti prodati određeno sredstvo, odnosno preneti određenu obvezu na datum mjerenja da bi bio u mogućnosti izmjeriti fer vrijednost na temelju cijene na tom tržištu.
21. Čak i ako ne postoji vidljivo tržište kao izvor informacija o prodajnim cijenama neke stavke imovine, odnosno cijenama koje se plaćaju za neke obveze na datum mjerenja, mjera fer vrijednosti pretpostavlja da se transakcija odvija na taj datum gledano iz perspektive tržišnog sudionika koji drži predmetnu stavku imovine, odnosno ima predmetnu obvezu. Tako pretpostavljena transakcija tvori osnovu za procjenjivanje cijene po kojoj će imovina biti prodana, odnosno obveza prenesena.

Tržišni sudionici

22. **Subjekt je dužan fer vrijednost stavke imovine ili obveze mjeriti koristeći pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili kad bi utvrđivali cijenu predmetne stavke imovine, odnosno obveze, uz pretpostavku da tržišni sudionici djeluju u svom najboljem ekonomskom interesu.**
23. U izvođenju pretpostavki, subjekt nije dužan točno odrediti tržišne sudionike, ali je dužan točno odrediti obilježja po kojima se tržišni sudionici općenito razlikuju, promatrajući specifične čimbenike svake od sljedećih stavki:
- (a) predmetne imovine, odnosno obveze;
 - (b) glavnog, odnosno najpovoljnijeg tržišta za predmetnu imovinu, odnosno obvezu; i
 - (c) tržišnih sudionika s kojima bi subjekt zaključio transakciju na tom tržištu.

Cijena

24. **Fer vrijednost je cijena cijenu koja bi bila ostvarena na datum mjerenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, tj. izlazna cijena, neovisno o tome je li ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.**
25. Cijena na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti imovine, odnosno obveze ne usklađuje se za transakcijske troškove. Transakcijski troškovi obračunavaju se sukladno drugim MSFI-jevima. Transakcijski troškovi nisu obilježje imovine, odnosno obveze, već su specifični za svaku transakciju i razlikovat će se ovisno o načinu na koji subjekt zaključuje transakciju predmetnom imovinom, odnosno obvezom.
26. U transakcijske troškove ne računavaju se transportni troškovi. Ako je lokacija jedno od obilježja predmetne stavke imovine, kao što to može biti slučaj kod neke robe, cijena na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu usklađuje se za eventualne troškove prijevoza stavke imovine s njene sadašnje lokacije do tržišta.

Primjena na nefinancijsku imovinu

Maksimalna i najbolja moguća uporaba kod nefinancijske imovine

27. **Mjera fer vrijednosti nefinancijske imovine uzima u obzir sposobnost tržišnog sudionika za stvaranjem ekonomskih koristi njenom maksimalnom i najboljom mogućom uporabom ili njenom prodajom nekom drugom tržišnom sudioniku koji bi ju koristio po načelu maksimalne i najbolje moguće uporabe.**
28. Maksimalna i najbolja moguća uporaba nefinancijske imovine uzima u obzir uporabu imovine koja je fizički moguća, zakonski dopuštena i financijski isplativa, što znači:
- (a) fizički moguća uporaba uzima u obzir fizička obilježja imovine koja bi tržišni sudionici razmatrali pri utvrđivanju njene cijene, npr. lokaciju ili veličinu nekretnine;
 - (b) zakonski dopuštena uporaba uzima u obzir eventualna zakonska ograničenja koja se odnose na uporabu imovine koja bi tržišni sudionici razmatrali pri utvrđivanju njene cijene, npr. propisi o zoniranju objekata;
 - (c) financijski isplativa uporaba uzima u obzir stvaraju li se fizički mogućom i zakonom dopuštenom uporabom predmetne imovine odgovarajući prihodi, odnosno priljevi novca, uzimajući u obzir i troškove konverzije imovine s ciljem takve uporabe, koji bi tržišnim sudionicima ostvario traženi povrat ulaganja u imovinu radi takve njene uporabe.

29. Maksimalna i najbolja moguća uporaba utvrđuje se iz perspektive tržišnih sudionika, čak i ako subjekt ima na umu drukčiju namjenu. Međutim, trenutna namjena za koju subjekt koristi nefinancijsko sredstvo uzima se kao da je njegova maksimalna i najbolja moguća uporaba, osim ako tržišni ili neki drugi čimbenici ne ukazuju na to da bi tržišni sudionici drukčijom uporabom ostvarili maksimalnu vrijednost imovine.
30. Subjekt može, da bi zaštitio svoj konkurentski položaj ili iz drugih razloga, odlučiti da stečenu nefinancijsku imovinu ne koristi aktivno ili u skladu s njenom maksimalnom i najboljom mogućom uporabom. To može, primjerice, biti slučaj kod stečene nematerijalne imovine koju subjekt planira koristiti defanzivno na način da spriječi druge da ju koriste. Bez obzira na to, subjekt je dužan fer vrijednost nefinancijske imovine mjeriti uz pretpostavku njene maksimalne i najbolje uporabe od tržišnih sudionika.

Premisa kod vrednovanja nefinancijske imovine

31. Maksimalna i najbolja moguća uporaba nefinancijske imovine postavlja premisu za vrednovanje fer vrijednosti imovine, koja je kako slijedi:
- (a) Maksimalna i najbolja moguća uporaba nefinancijske imovine je ona kojom tržišni sudionici mogu ostvariti najvišu vrijednost uporabom imovine u kombinaciji s drugom imovinom kao skupinom, koja je instalirana ili na neki drugi način konfigurirana radi uporabe, ili u kombinaciji s drugom imovinom i obvezama, npr. segment djelatnosti.
- i. Ako se maksimalna i najbolja moguća uporaba imovine ostvaruje njenim korištenjem u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama, fer vrijednost takve imovine je cijena koja bi bila ostvarena u sadašnjoj transakciji, uz pretpostavku da se imovina koristi s drugom imovinom, odnosno drugom imovinom i obvezama, te da su ta druga imovina i obveze, tj. njena komplementarna imovina i povezane obveze dostupne tržišnim sudionicima.
- ii. Obveze povezane s imovinom i komplementarnom imovinom uključuju obveze kojima se financira obrtni kapital, ali se u njih ne uračunavaju obveze kojima se financira imovina koja nije u sastavu predmetne skupine imovine.
- iii. Pretpostavke o maksimalnoj i najboljoj mogućoj uporabi nefinancijske imovine dosljedno se primjenjuju na svu imovinu (kod koje je maksimalna i najbolja moguća uporaba relevantna) u skupini imovine, odnosno skupini imovine i obveza s kojima bi se predmetna imovina koristila.
- (b) Maksimalna i najbolja moguća uporaba nefinancijske imovine je ona koja tržišnim sudionicima može omogućiti maksimalnu vrijednost na samostalnoj osnovi. Ako maksimalna i najbolja moguća uporaba imovine znači njeno korištenje na samostalnoj osnovi, fer vrijednost takve imovine je cijena koja bi bila ostvarena u sadašnjoj transakciji prodaje imovine tržišnim sudionicima koji bi ju koristili na samostalnoj osnovi.
32. Mjera fer vrijednosti nefinancijske imovine pretpostavlja da se imovina prodaje koristeći konzistentno obračunsku jedinicu utvrđenu u drugim MSFL-jevima, koja može biti pojedinačna stavka imovine. Tome je tako čak i kad mjera fer vrijednosti pretpostavlja da je maksimalna i najbolja moguća uporaba imovine koristiti ju s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama zbog toga što mjera fer vrijednosti pretpostavlja da tržišni sudionik već drži komplementarnu imovinu i povezane obveze.

33. Točka B3. opisuje primjenu koncepta premise kod vrednovanja nefinancijske imovine.

Primjena na obveze i vlastite glavničke instrumente subjekta

Opća načela

34. Mjera fer vrijednosti pretpostavlja da se neka financijska ili nefinancijska obveza, ili neki vlastiti glavnički instrument subjekta, npr. vlasnički udjeli izdani kao naknada u poslovnom spajanju, prenosi nekom tržišnom sudioniku na datum mjerenja. Prijenos obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta pretpostavlja sljedeće:
- (a) Obveza ostaje nepodmirena i bio bi ju dužan ispuniti tržišni sudionik koji je primatelj. Na datum mjerenja obvezu ne bi podmirila druga strana u transakciji, niti bi ona bila zatvorena na neki drugi način.
- (b) Vlastiti glavnički instrument subjekta ostaje nepodmiren i prava i obveze povezane s instrumentom preuzima tržišni sudionik koji je primatelj. Na datum mjerenja obvezu ne bi podmirila druga strana u transakciji, niti bi ona bila zatvorena na neki drugi način.

35. Čak i ako ne postoji vidljivo tržište s informacijama o cijenama prijenosa imovine ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta, npr. zbog toga što je njihov prijenos ograničen ugovorom ili drugim pravnim ograničenjima, može postojati vidljivo tržište za njih ako ih druge strane drže kao imovinu, npr. korporativna obveznica ili kupovna opcija na dionice nekog subjekta.
36. Subjekt je u svakom slučaju dužan u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti relevantne vidljive ulazne podatke da bi ispunio cilj mjerenja fer vrijednosti, a to je procijeniti cijenu po kojoj bi obveza ili glavnički instrument bili preneseni u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja pod sadašnjim tržišnim uvjetima

Obveze i glavnički instrumenti koje druge strane drže kao imovinu

37. **Kad kotirana cijena za prijenos identične ili slične obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta nije dostupna, a druga strana drži identičnu stavku kao imovinu, subjekt je dužan fer vrijednost takve obveze, odnosno takvoga glavničkog instrumenta mjeriti iz perspektive tržišnog sudionika koji identičnu stavku na datum mjerenja drži kao imovinu.**
38. U tom slučaju subjekt je dužan fer vrijednost obveze, odnosno glavničkog instrumenta mjeriti kako slijedi:
- (a) koristeći cijenu koja kotira na aktivnom tržištu za identičnu stavku koju druga strana drži kao imovinu ako je cijena dostupna;
 - (b) ako cijena iz prethodnog stavka nije dostupna, koristeći druge vidljive ulazne podatke kao što je cijena identične stavke koju druga strana drži kao imovinu koja kotira na tržištu koje nije aktivno;
 - (c) ako vidljive cijene iz točke (a) i točke (b) nisu dostupne, koristeći drugu metodu vrednovanja kao što je:
 - i. *dobitni pristup* (npr. metoda sadašnje vrijednosti koja uzima u obzir budući priljev novca koji bi tržišni sudionik očekivao od držanja obveze ili glavničkog instrumenta kao imovine, vidjeti točku B10. i B11.).
 - ii. *tržišni pristup* (npr. koristeći cijene koje kotiraju za slične obveze ili glavničke instrumente koje druge strane drže kao imovinu, vidjeti točke B5. – B7.).
39. Subjekt je dužan kotiranu cijenu obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta kojeg druga strana drži kao imovinu uskladiti samo ako postoje čimbenici specifični za predmetnu imovinu koji ne ulaze u mjerenje fer vrijednosti predmetne obveze, odnosno glavničkog instrumenta. Subjekt je dužan pobrinuti se da cijena imovine ne odražava učinak ograničenja u njenoj prodaji. Među nekim čimbenicima koji mogu ukazivati na to da kotiranu cijenu imovine treba uskladiti su i:
- (a) Cijena kotirana za imovinu odnosi se na sličnu, ali ne identičnu obvezu ili glavnički instrument koju, odnosno kojeg druga strana drži kao imovinu. Primjerice, obveza, odnosno glavnički instrument može imati osobito obilježje, npr. kreditnu sposobnost izdavatelja, koje se razlikuje od onoga koje je obuhvaćeno fer vrijednosti slične obveze, odnosno glavničkog instrumenta koja, odnosno koji se drži kao imovina.
 - (b) Obračunska jedinica predmetne imovine nije ista kao za predmetnu obvezu, odnosno predmetni glavnički instrument. Primjerice, u nekim slučajevima, kad je riječ o obvezama, cijena neke stavke imovine odražava kombiniranu cijenu za neki paket koji se sastoji i od potraživanja od izdavatelja, i od kreditnog jamstva treće strane. Ako obračunska jedinica za obvezu nije za kombinirani paket, cilj je izmjeriti fer vrijednost izdavateljeve obveze, a ne fer vrijednost kombiniranog paketa. Stoga u tim slučajevima subjekt bi vidljivu cijenu imovine uskladio na način da isključi utjecaj kreditnog jamstva treće strane.

Obveze i glavnički instrumenti koje druge strane ne drže kao imovinu

40. **Kad kotirana cijena za prijenos identične ili slične obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta nije dostupna, a druga strana identičnu stavku ne drži kao imovinu, subjekt je dužan fer vrijednost takve obveze, odnosno takvoga glavničkog instrumenta mjeriti metodom vrednovanja iz perspektive tržišnog sudionika koji ima takvu obvezu, odnosno koji je istaknuo tražbinu po osnovi vlasničke glavnice.**

41. Primjerice, subjekt može kod primjene metode sadašnje vrijednosti uzeti u obzir bilo koje od niže navedenog:

- (a) buduće odljeve novca koje bi tržišni sudionik očekivao radi ispunjenja obveze, što uključuje naknadu koju bi tržišni sudionik tražio za preuzimanje obveze (vidjeti točke B31. – B33.);
- (b) iznos kojeg bi tržišni sudionik primio za zaključenje ili izdavanje identične obveze ili glavničkog instrumenta koristeći pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili kod utvrđivanja cijene identične stavke (npr. ista kreditna obilježja) na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu za izdavanje obveze ili glavničkog instrumenta s istim ugovornim uvjetima.

Rizik neispunjenja

42. **Fer vrijednost obveze održava utjecaj rizika neispunjenja. Rizik neispunjenja uključuje, ali ne mora biti ograničen na vlastiti kreditni rizik subjekta, kako je definiran u MSFI-ju 7 *Financijski instrumenti: objavlivanje*. Pretpostavka je da je rizik neispunjenja isti i prije, i nakon prijenosa obveze.**

43. Kod mjerenja fer vrijednosti obveze subjekt je dužan uzeti u obzir utjecaj svog kreditnog rizika (kreditne sposobnosti) te sve druge čimbenike koji bi mogli utjecati na vjerojatnost ispunjenja, odnosno neispunjenja obveze. Navedeni utjecaj može se razlikovati zavisno od obveze, primjerice:

(a) znači li obveza isporuku novca (financijska obveza) ili obvezu isporuke dobara ili usluga (nefinancijska obveza);

(b) uvjeti kreditnog jamstva povezanog s predmetnom obvezom ako ono postoji.

44. Fer vrijednost obveze odražava učinak rizika neispunjenja na temelju obračunske jedinice obveze. Izdavatelj obveze koja je izdana s neodvojivim kreditnim jamstvom treće osobe koje se obračunava odvojeno od same obveze ne smije kod mjerenja fer vrijednosti obveze uračunati učinak kreditnog jamstva, npr. jamstvo treće osobe za dug. Ako se kreditno jamstvo obračunava odvojeno od same obveze, izdavatelj bi pri mjerenju fer vrijednosti obveze uzео u obzir svoju vlastitu kreditnu sposobnost a ne onu treće osobe kao jamca.

Ograničenja u prijenosu obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta

45. Kod mjerenja fer vrijednosti obveze ili vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta, subjekt ne smije uračunati zaseban ulazni podatak ni usklađenje drugih ulaznih podataka koji se odnose na ograničenje u prijenosu predmetne stavke. Učinak ograničenja koje sprečava prijenos obveze, odnosno vlastitoga glavničkog instrumenta subjekta uračunan je, bilo prešutno, bilo izričito, u druge podatke koji ulaze u mjerenje fer vrijednosti.

46. Primjerice, i vjerovnik, i dužnik prihvatili su na datum transakcije transakcijsku cijenu obveze u potpunosti upoznati s time da obveza sadrži ograničenje po pitanju njenog prijenosa. Kao posljedica uključivanja ograničenja u cijenu transakcije nije potreban zaseban ulazni podatak, kao ni usklađenje nekog postojećeg ulaznog podatka na datum transakcije da bi se uzelo u obzir ograničenje u prijenosu. Slično tome, na kasnije datume vrednovanja nije potreban zaseban ulazni podatak ili usklađenje postojećeg ulaznog podatka da bi se odrazio učinak ograničenja u prijenosu.

Financijska obveza s obilježjem plaćanja na poziv

47. Fer vrijednost financijske obveze s obilježjem plaćanja na poziv, npr. depozit po viđenju, nije niža od iznosa plativog na poziv, diskontiranog od prvog datuma na koji bi se moglo zatražiti plaćanje.

Primjena na financijsku imovinu i financijske obveze s mogućnošću prijeboja u smislu tržišnog rizika ili rizika druge ugovorne strane

48. Subjekt koji drži skupinu financijske imovine i financijskih obveza izložen je tržišnim rizicima (prema definicijama iz MSFI-ja 7) te kreditnom riziku (prema definiciji iz MSFI-ja 7) po svakoj svojoj drugoj ugovornoj strani. Subjektu koji takvom skupinom financijske imovine i financijskih obveza upravlja na temelju svoje neto izloženosti bilo tržišnim rizicima, bilo kreditnom riziku, dopušteno je kod mjerenja fer vrijednosti primijeniti izuzeće iz ovog MSFI-ja. Izuzeće dopušta subjektu da fer vrijednost skupine financijske imovine i financijskih obveza mjeri na temelju cijene koja bi bila ostvarena u razmjeni, na datum mjerenja, neto duge pozicije (tj. neke stavke imovine) za određenu izloženost riziku ili prijenosu neto kratke pozicije (tj. obveze) u zamjenu za određenu izloženost riziku u urednoj transakciji između tržišnih sudionika pod sadašnjim tržišnim uvjetima. Sukladno tome, subjekt je dužan fer vrijednost skupine financijske imovine i financijskih obveza mjeriti na način na koji bi tržišni sudionici odredili cijenu neto izloženosti na datum mjerenja.

49. Subjektu je dopušteno primijeniti izuzeće iz točke 48. samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- (a) subjekt upravlja skupinom financijske imovine i financijskih obveza na temelju svoje neto izloženosti određenom tržišnom riziku, odnosno određenim tržišnim rizicima, ili kreditnom riziku određene druge ugovorne strane u skladu sa svojom dokumentiranom strategijom upravljanja rizicima ili dokumentiranom strategijom ulaganja;
 - (b) subjekt na toj osnovi daje svojim ključnim rukovoditeljima, kako su definirani u MRS-u 24 *Objavljivanje povezanih osoba*, informacije o skupini financijske imovine i financijskih obveza; i
 - (c) subjekt je dužan ili je odlučio navedenu financijsku imovinu i financijske obveze u izvještaju o financijskom položaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja iskazati po fer vrijednosti.
50. Izuzeće iz točke 48. ne odnosi se na prikaz financijskih izvještaja. U nekim slučajevima se osnova za prikaz financijskih instrumenata u izvještaju o financijskom položaju razlikuje od osnove mjerenja financijskih instrumenata, primjerice, ako prikaz financijskih instrumenata u neto-iznosu nije propisan ili dopušten nekim MSFI-jem. U tom slučaju moguće je da će subjekt usklađenja na razini portfelja (vidjeti točke 53. – 56.) trebati raspodijeliti na pojedinačne stavke imovine i obveza koje sačinjavaju skupinu financijske imovine i financijskih obveza kojima se upravlja na temelju svoje neto izloženosti riziku. Subjekt je dužan spomenutu raspodjelu provesti razumno i dosljedno koristeći metodologiju koja je prikladna u danim okolnostima.
51. Da bi mogao primijeniti izuzeće iz točke 48, subjekt je dužan odluku o računovodstvenoj politici donijeti sukladno MRS-u 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*. Subjekt koji koristi izuzeće dužan je primijeniti tu računovodstvenu politiku, zajedno sa svojom politikom raspodjele usklađenja po osnovi raspona između kupovne i prodajne cijene (vidjeti točke 53. – 55.) te kreditnih usklađenja (vidjeti točku 56.), ako postoje, na određeni portfelj dosljedno iz razdoblja u razdoblje.
52. Iznimka iz točke 48. primjenjuje se samo na financijsku imovinu i financijske obveze iz djelokruga MRS-a 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* ili MSFI-ja 9 *Financijski instrumenti*.

Izloženost tržišnim rizicima

53. Kod primjene izuzeća iz točke 48. radi mjerenja fer vrijednosti skupine financijske imovine i financijskih obveza kojom se upravlja na temelju subjektove neto izloženosti određenom tržišnom riziku ili nekolicini tržišnih rizika, subjekt je dužan primijeniti cijenu iz raspona između kupovne i prodajne cijene koja najbolje odražava subjektovu neto izloženost tim tržišnim rizicima (vidjeti točke 70. i 71.).
54. Kod primjene izuzeća iz točke 48., subjekt je dužan voditi računa o tome da tržišni rizik, odnosno tržišni rizici kojima je izložen po predmetnoj skupini financijske imovine i financijskih obveza bude većim dijelom isti. Primjerice, subjekt ne bi objedinjavao rizik kamatne stope povezan s određenom stavkom financijske imovine s cjenovnim rizikom robe povezanim s financijskom obvezom jer time ne bi ublažio svoju izloženost kamatnom riziku ili cjenovnom riziku robe. Kod primjene izuzeća iz točke 48. se u mjerenju fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza koje sačinjavaju skupinu uzima u obzir svaki bazni rizik koji proizlazi iz toga što parametri tržišnih rizika nisu identični.
55. Slično tome, trajanje subjektove izloženosti određenom tržišnom riziku (ili rizicima) povezanom s financijskom imovinom i financijskim obvezama mora biti većim dijelom isto. Primjerice, subjekt koji koristi budućnosnicu s rokom od 12 mjeseci za zaštitu novčanog toka povezanog s dvanaestomjesečnom vrijednošću izloženosti kamatnom riziku po petogodišnjem financijskom instrumentu unutar skupine koja se sastoji samo od takve financijske imovine i takvih financijskih obveza, fer vrijednost izloženosti dvanaestomjesečnom kamatnom riziku mjeri u neto iznosu, a preostalu izloženost kamatnom riziku, tj. u razdoblju od druge do pete godine u bruto iznosu.

Izloženost kreditnom riziku određene druge ugovorne strane

56. Kod primjene izuzeća iz točke 48. radi mjerenja fer vrijednosti skupine financijske imovine i financijskih obveza iz odnosa s određenom drugom ugovornom stranom, subjekt je dužan u mjeru fer vrijednosti uračunati učinak svoje neto izloženosti kreditnom riziku te ugovorne strane ili neto izloženost druge ugovorne strane kreditnom riziku subjekta ako bi tržišni sudionici uzeli u obzir svaki postojeći sporazum kojim se ublažava izloženost kreditnom riziku u slučaju izostanka plaćanja (npr. glavni sporazum o prijeboju ili sporazum kojim je utvrđena razmjena kolaterala na temelju neto izloženosti svake ugovorne strane kreditnom riziku druge ugovorne strane). Mjera fer vrijednosti obvezno odražava očekivanja tržišnih sudionika po pitanju vjerojatnosti da će takav sporazum biti zakonski provediv u slučaju izostanka plaćanja.

Prvo knjiženje fer vrijednosti

57. Kad je neka stavka financijske imovine stečena ili neka obveza preuzeta u razmjeni za tu stavku imovine, odnosno obvezu, transakcijska cijena je cijena plaćena za stjecanje predmetne stavke imovine, odnosno primljena za preuzimanje predmetne obveze (ulazna cijena). Nasuprot tome, fer vrijednost imovine ili obveze je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine, odnosno plaćena za prijenos obveze (izlazna cijena). Nije nužno da subjekti prodaju imovinu po cijenama koje su platili da bi ju stekli. Slično tome, nije nužno da subjekti obveze prenose po cijenama ostvarenima za njihovo preuzimanje.
58. U mnogim slučajevima će transakcijska cijena biti jednaka fer vrijednosti (kao što je to npr. slučaj kad se na datum transakcije transakcija kupnje imovine odvija na tržištu na kojem bi se ista imovina prodavala).
59. Prilikom određivanja je li fer vrijednost kod prvog knjiženja jednaka transakcijskoj cijeni, subjekt je dužan uzeti u obzir čimbenike koji su specifični za predmetnu transakciju te predmetnu imovinu, odnosno obvezu. Točka B4. sadrži opis situacija u kojima transakcijska cijena ne mora odražavati fer vrijednost imovine, odnosno obveze pri njihovom prvom knjiženju.
60. Ako neki drugi MSFI propisuje ili dopušta mjerenje neke stavke imovine ili obveze kod prvog knjiženja po fer vrijednosti i ako se transakcijska cijena razlikuje od fer vrijednosti, subjekt je dužan tako nastale dobitke i gubitke uračunati u dobit i gubitak, osim ako navedeni MSFI ne propisuje drukčije.

Tehnike vrednovanja

61. **Subjekt je dužan koristiti tehnike vrednovanja koje su primjerene danim okolnostima i za koje postoji dovoljno podataka za mjerenje fer vrijednosti, koristeći što više relevantnih vidljivih ulaznih podataka, a što manje ulaznih podataka koji nisu vidljivi.**
62. Tehnika vrednovanja ima za cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana, odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja pod sadašnjim tržišnim uvjetima. Tri tehnike vrednovanja koje se uvelike koriste su tržišni pristup, troškovni pristup i dobitni pristup. Glavni aspekti navedenih pristupa skraćeno su prikazani u točkama B5.–B11. Subjekt je dužan koristiti tehnike vrednovanja koje su podudarne s jednim ili više navedenih pristupa mjerenju fer vrijednosti.
63. U nekim slučajevima će biti primjerena samo jedna tehnika vrednovanja (npr. kod vrednovanja imovine ili obveze koristeći cijene za identičnu imovinu, odnosno obveze koje kotiraju na aktivnom tržištu). U drugim slučajevima bit će prikladno koristiti više tehnika vrednovanja (npr. kod vrednovanja jedinice koja stvara novac). Ako se radi mjerenja fer vrijednosti koristi više tehnika vrednovanja, dobiveni rezultati, tj. pokazatelji fer vrijednosti ocjenjuju se razmatrajući vjerodostojnost niza vrijednosti izvedenih kao rezultat. Mjera fer vrijednosti je točka unutar dobivenog niza koja je u danim okolnostima najreprezentativnija kao fer vrijednost.
64. Ako je transakcijska cijena fer vrijednost kod prvog knjiženja i ako se fer vrijednost u idućim razdobljima bude mjerila tehnikom vrednovanja koja koristi ulazne podatke koji nisu vidljivi, takvu tehniku vrednovanja treba kalibrirati na način da njome dobiven rezultat kod prvog knjiženja bude jednak transakcijskoj cijeni. Kalibracijom se omogućava da tehnika vrednovanja uzme u obzir sadašnje tržišne uvjete, čime subjektu pomaže odrediti je li potrebno uskladiti tehniku vrednovanja (npr. moguće je postojanje obilježja imovine, odnosno obveze koje nije obuhvaćeno predmetnom tehnikom vrednovanja). Nakon prvog knjiženja, subjekt je dužan prilikom mjerenja fer vrijednosti koristeći tehniku koja rabi ulazne podatke koji nisu vidljivi pobrinuti se da takve tehnike vrednovanja odražavaju vidljive tržišne podatke (npr. cijenu slične stavke imovine ili obveze) na datum mjerenja.
65. Obvezna je konzistentna primjena tehnika vrednovanja koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti. No, promjena tehnike vrednovanja ili njene primjene (npr. ponderiranja kad se koristi više tehnika vrednovanja ili kod promjene usklađenja primijenjenog na neku od tehnika vrednovanja) je prikladna ako se njome dobiva mjera koja je u danim okolnostima jednako reprezentativna ili reprezentativnija kao fer vrijednosti. Primjerice, navedeno je moguće u bilo kojem od niže navedenih slučajeva:
- (a) razvoja novih tržišta;
 - (b) dostupnosti novih informacija;
 - (c) nedostupnosti ranije korištenih informacija;

(d) dorade tehnika vrednovanja; ili

(e) promjene tržišnih uvjeta.

66. Promjene proizašle iz promjene tehnike vrednovanja ili njene primjene obračunavaju se kao promjene računovodstvenih procjena sukladno MRS-u 8. No, kod promjena proizašlih iz promjene metode vrednovanja ili njene primjene ne postoji obveza objavljivanja podataka o promjeni računovodstvenih procjena propisanih MRS-om 8.

Ulazni podaci u tehnikama vrednovanja

Opća načela

- 67. U tehnikama vrednovanja koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti trebaju se u najvećoj mogućoj mjeri koristiti relevantni vidljivi ulazni podaci i u najmanjoj mjeri ulazni podaci koji nisu vidljivi.**

68. Primjeri tržišta na kojima ulazni podaci mogu biti vidljivi za neku imovinu i neke obveze (npr. financijske instrumente) su burzovna tržišta, dilerska tržišta, brokerska tržišta i tržišta na kojima sudionici izravno trguju bez posrednika, tzv. direktnim tržištima (vidjeti točku B34.).

69. Subjekt je dužan odabrati ulazne podatke prema obilježjima stavke imovine ili obveze koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir u transakciji predmetnom imovinom, odnosno obvezom (vidjeti točke 11. i 12.). Riječ je o obilježjima koja u nekim slučajevima imaju za posljedicu primjenu usklađenja, kao što je premija ili diskont (npr. premija za kontrolni paket ili diskont za nekontrolirajući udjel). Međutim, mjera fer vrijednosti ne obuhvaća premiju ni diskont koji nisu u skladu s obračunskom jedinicom navedenom u MSFI-ju koji propisuje, odnosno dopušta dotičnu mjeru fer vrijednosti (vidjeti točke 13. i 14.). U mjeru fer vrijednosti nije dopušteno uračunati premiju ili diskont koji odražava veličinu kao obilježje držanja (točnije, faktor blokade za koji se usklađuje kotirana cijena neke imovine ili obveze zbog toga što uobičajeni dnevni volumen trgovanja nije dostatan da bi apsorbirao količinu koju drži subjekt, kako je to opisano u točki 80.), a ne kao obilježje same imovine, odnosno obveze (npr. premija na kontrolu kod mjerenja fer vrijednosti kontrolnog udjela). Ako postoji cijena koja kotira na aktivnom tržištu, tj. ulazni podatak 1. razine, subjekt ju je uvijek dužan koristiti kod mjerenja fer vrijednosti, i to bez usklađenja, izuzev kako je navedeno u točki 79.

Ulazni podaci temeljeni na kupovnim i prodajnim cijenama

70. Ako neka stavka imovine ili neka obveza mjerena po fer vrijednosti ima kupovnu cijenu i prodajnu cijenu (npr. ulazni podatak s dilerskog tržišta), za mjerenje fer vrijednosti koristi se cijena unutar raspona između kupovne i prodajne cijene koja najreprezentativnije odražava fer vrijednost, neovisno o razini ulaznih podataka u sklopu hijerarhije fer vrijednosti (tj. 1., 2. ili 3. razini, vidjeti točke 72. – 90.). Korištenje kupovnih cijena za stavke imovine i prodajnih cijena za stavke obveza je dopušteno, ali nije propisano.

71. Ovaj MSFI ne isključuje korištenje srednjih cijena ili drugih konvencija koje tržišni sudionici koriste kao praktične za mjerenje fer vrijednosti unutar raspona između kupovne i prodajne cijene.

Hijerarhija fer vrijednosti

72. Radi veće konzistentnosti i usporedivosti mjera fer vrijednosti te s tim povezanih informacija za objavu ovim je MSFI-jem uspostavljena hijerarhija fer vrijednosti koja se sastoji od tri razine (vidjeti točke 76. – 90.) podataka koji ulaze u tehnike vrednovanja kojima se mjeri fer vrijednost. Ovom hijerarhijom najveća važnost dana je (neusklađenim) cijenama koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno obveze (ulazni podaci 1. razine), a najmanja na ulaznim podacima koji nisu vidljivi (ulazni podaci 3. razine).

73. U nekim slučajevima je ulazne podatke za mjerenje fer vrijednosti neke stavke imovine ili neke obveze moguće razvrstati u različite razine hijerarhije fer vrijednosti. Ako je tako, mjera fer vrijednosti razvrstava se u kategoriju hijerarhije fer vrijednosti kojoj pripada ulazni podatak najniže razine koji je značajan za mjerenje gledano u cjelini. Procjena značajnosti određenog ulaznog podatka u odnosu na ukupnu mjeru zahtijeva prosudbu, uz razmatranje čimbenika specifičnih za predmetnu imovinu, odnosno obvezu. Usklađenja koja se provode da bi se odredila fer vrijednost, kao što su troškovi prodaje kod mjerenja primjenom fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, ne ulaze u određivanje razine hijerarhije fer vrijednosti kojoj određena mjera fer vrijednosti pripada.

74. Na odabir primjerenih tehnika mjerenja može utjecati dostupnost relevantnih ulaznih podataka i njihova relativna subjektivnost (vidjeti točku 61.). Međutim, u hijerarhiji fer vrijednosti važnost se pridaje ulaznim podacima tehnikama vrednovanja, a ne samim tehnikama vrednovanja koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti. Primjerice, mjera fer vrijednosti izvedena tehnikom svođenja na sadašnju vrijednost može biti razvrstana u 2. ili 3. razinu, zavisno od ulaznih podataka koji su značajni za mjerenje u cjelini te razine unutar hijerarhije fer vrijednosti u koju su ulazni podaci razvrstani.

75. Ako neki dostupan ulazni podatak treba uskladiti za neki nedostupan ulazni podatak i usklađenjem se dobije znatno viša ili niža mjera fer vrijednosti, tako dobivena mjera razvrstava se u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti. Primjerice, ako bi neki tržišni sudionik u procjenjivanju cijene imovine uzeo u obzir ograničenje u njenoj prodaji, subjekt bi uskladio kotiranu cijenu za učinak ograničenja. Ako je kotirana cijena iz prethodnog stavka *ulazni podatak 2. razine* i usklađenje je provedeno temeljem ulaznog podatka koji nije vidljiv, a važan je za mjerenje u cjelini, mjera fer vrijednosti razvrstava se u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti.

Ulazni podaci 1. razine

76. Ulazni podaci 1. razine su (neusklađene) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno obveze koje su subjektu dostupne na datum mjerenja.
77. Cijena koja kotira na aktivnom tržištu najpouzdaniji je dokaz o fer vrijednosti i u mjerenju fer vrijednosti se koristi bez ikakvih usklađenja kad god je ona dostupna, osim kako je navedeno u točki 79.
78. Ulazni podatak 1. razine dostupan je za mnogu financijsku imovinu i mnoge financijske obveze, od kojih je neke moguće razmijeniti na više aktivnih tržišta (npr. na različitim burzama). Prema tome, 1. razina stavlja naglasak na utvrđivanje obaju sljedećih elemenata:
- (a) glavnog tržišta za predmetnu imovinu, odnosno obvezu, odnosno najpovoljnijeg tržišta ako glavno tržište ne postoji; i
 - (b) može li subjekt zaključiti transakciju predmetnom imovinom, odnosno obveznom po cijeni koja na tom tržištu kotira na datum mjerenja.
79. Subjekt ne smije provoditi usklađenje ulaznog podatka 1. razine, izuzevši u sljedećim okolnostima:
- (a) kad drži velik broj sličnih (ali ne identičnih) stavki imovine i obveza (npr. dužničke vrijednosnice) koje su mjerene po fer vrijednosti i kad postoji cijena koja kotira na aktivnom tržištu, ali nije lako dostupna za svaku pojedinačnu stavku imovine, odnosno obveza (tj. imajući u vidu velik broj slične imovine, odnosno obveza koje subjekt drži, bilo bi teško dobiti informacije o cijenama za svaku pojedinačnu imovinu, odnosno obvezu na datum mjerenja). U tom slučaju je kao praktična pomoć subjektu u mjerenju fer vrijednosti dopušteno koristiti alternativnu metodu za utvrđivanje cijene koja se ne zasniva isključivo na kotiranim cijenama (npr. utvrđivanje cijena pomoću matrica). Međutim, korištenjem alternativnih metoda za utvrđivanje cijena dobiva se mjera fer vrijednosti niže razine u hijerarhiji fer vrijednosti;
 - (b) kad cijena koja kotira na aktivnom tržištu ne odražava fer vrijednost na datum mjerenja, što može biti slučaj ako, primjerice, nakon zatvaranja tržišta ali prije datuma mjerenja nastupi neki bitan događaj, kao što su izravne transakcije na izvanburzovnom tržištu, transakcije trgovanja na brokerskom tržištu ili najave. Subjekt je dužan definirati politiku za utvrđivanje onih događaja koji mogu utjecati na mjere fer vrijednosti i dosljedno ju primjenjivati. No, ako se kotirana cijena uskladi da bi se uzele u obzir nove informacije, usklađenjem se dobiva mjera fer vrijednosti niže razine u hijerarhiji fer vrijednosti;
 - (c) kod mjerenja fer vrijednosti neke obveze ili subjektovog vlastitoga glavničkog instrumenta koristeći cijenu koja kotira za identičnu stavku kojom se na aktivnom tržištu trguje kao imovinom i cijenu je potrebno uskladiti da bi se obuhvatili čimbenici specifični za predmetnu stavku, odnosno imovinu (vidjeti točku 39.). Ako cijenu koja kotira za predmetnu imovinu nije potrebno uskladiti, dobiva se mjera fer vrijednosti 1. razine u hijerarhiji fer vrijednosti. Međutim, svakim usklađenjem cijene koja kotira za tu imovinu dobiva se mjera fer vrijednosti niže razine u hijerarhiji fer vrijednosti.
80. Ako subjekt ima poziciju koja se sastoji od jedne stavke imovine ili jedne obveze (uključujući poziciju koja se sastoji od većeg broja identične imovine, odnosno identičnih obveza, kao što je portfelj financijskih instrumenata) i predmetnim sredstvom, odnosno obvezom se trguje na aktivnom tržištu, fer vrijednost predmetne imovine, odnosno obveze mjeri se u sklopu 1. razine kao umnožak cijene koja kotira za pojedinačnu imovinu, odnosno obvezu i količine koju drži subjekt. Isto vrijedi čak i kad uobičajeni dnevni volumen trgovanja na tržištu nije dostatan da bi apsorbirao količinu koju drži subjekt i davanje naloga za prodaju pozicije u jednoj transakciji moglo bi utjecati na kotiranu cijenu.

Ulazni podaci 2. razine

81. Ulazni podaci 2. razine su ulazni podaci koji nisu cijene koje kotiraju i vidljive su za predmetnu imovinu, odnosno obvezu, bilo izravno, bilo neizravno.

82. Ako predmetna imovina, odnosno obveza podliježe određenom (ugovorenom) razdoblju, ulazni podatak 2. razine mora biti vidljiv za gotovo cijelo razdoblje predmetne imovine, odnosno obveze. Ulazni podaci 2. razine uključuju sljedeće:
- (a) cijene koje za sličnu imovinu, odnosno slične obveze kotiraju na aktivnim tržištima;
 - (b) cijene koje za sličnu imovinu, odnosno slične obveze kotiraju na tržištima koja nisu aktivna;
 - (c) ulazni podaci koji nisu dostupne kotirane cijene za predmetnu imovinu, odnosno obvezu, primjerice:
 - i. kamatne stope i krivulje prinosa dostupne u uobičajenim intervalima;
 - ii. implicitna kolebljivost; i
 - iii. kreditne marže;
 - (d) *tržišno potkrijepljeni ulazni podaci.*
83. Usklađenja ulaznih podataka 2. razine razlikuju se zavisno od čimbenika specifičnih za predmetnu imovinu, odnosno obvezu. U njih potpadaju, uz ostalo, i sljedeći:
- (a) stanje i lokacija imovine;
 - (b) u kojoj mjeri se ulazni podaci odnose na stavke usporedive s predmetnom imovinom, odnosno obvezom (što uključuje čimbenike opisane u točki 39.); i
 - (c) volumen ili razina aktivnosti na tržištima na kojima se ulazni podaci promatraju.
84. Usklađenjem ulaznog podatka 2. razine koje je značajno za mjerenje u cjelini moguće je dobiti mjeru fer vrijednosti 3. razine u hijerarhiji fer vrijednosti ako se usklađenje provodi temeljem značajnih ulaznih podataka koji nisu vidljivi.
85. Korištenje ulaznih podataka 2. razine kod određenih stavki imovine i obveza opisano je u točki B35.

Ulazni podaci 3. razine

86. Ulazni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.
87. Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerenja. Međutim, cilj mjerenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.
88. Pretpostavke o rizicima uključuju one o rizicima koji su svojstveni određenoj tehnici vrednovanja koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti (kao što je cjenovni model) te rizik svojstven ulaznim podacima koji se koriste u dotičnoj tehnici vrednovanja. Mjerenje koje ne sadrži usklađenje po osnovi rizika ne dovodi do mjere fer vrijednosti ako bi tržišni sudionici uzeli u obzir neki rizik pri utvrđivanju cijene predmetne imovine, odnosno obveze. Primjerice, može biti potrebno provesti usklađenje zbog rizika povezanog sa znatnom nesigurnosti mjerenja (npr. kod značajnog smanjenja volumena ili razine aktivnosti u usporedbi s uobičajenom tržišnom aktivnosti u odnosu na predmetnu imovinu, odnosno obveze, te subjekt odluči da takva transakcija ili kotirana cijena ne odražava fer vrijednost prema opisima iz točaka B37.–B47.).
89. Subjekt je dužan izvesti ulazne podatke koji nisu vidljivi koristeći najbolje moguće informacije koje su dostupne u danim okolnostima, što može uključiti i njegove vlastite podatke. Pri izvođenju ulaznih podataka koji nisu vidljivi, subjekt može započeti sa svojim vlastitim podacima, ali ih je dužan uskladiti ako praktično dostupne informacije ukazuju da bi drugi tržišni sudionici koristili drukčije podatke ili ako subjekt ima neko osobito obilježje koje ne postoji kod drugih tržišnih sudionika (npr. sinergija specifična za subjekt). Subjekt nije obavezan uložiti ogromne napore da bi pribavio informacije o pretpostavkama tržišnih sudionika. No, dužan je uzeti u obzir sve informacije o tržišnim sudionicima koje su praktično dostupne. Ulazni podaci koji nisu vidljivi i izvedeni su na prethodno opisan način smatraju se pretpostavkama tržišnih sudionika i u skladu su s ciljem mjerenja fer vrijednosti.

90. Korištenje ulaznih podataka 3. razine kod određenih stavki imovine i obveza opisano je u točki B36.

OBJAVLJIVANJE

91. Subjekt je dužan objaviti informacije koje korisnicima njegovih financijskih izvještaja omogućuju ocjenjivanje obaju sljedećih aspekata:

- (a) **kod imovine i obveza koje se u izvještaju o financijskom položaju nakon prvog knjiženja opetovano ili jednokratno mjere po fer vrijednosti, tehnike vrednovanja i ulazne podatke korištene u izvođenju mjera po fer vrijednosti;**
- (b) **kod opetovanog mjerenja po fer vrijednosti koristeći značajne ulazne podatke koji nisu vidljivi (podatke 3. razine) utjecaj mjerenja na dobit i gubitak ili ostalu sveobuhvatnu dobit tekućeg razdoblja.**

92. Radi ispunjenja ciljeva iz točke 91. subjekt je dužan razmotriti sljedeće:

- (a) razinu raščlanjenosti informacija koja je neophodna za ispunjenje zahtjeva koji se odnose na objavljivanje traženih informacija;
- (b) u kojoj mjeri treba istaknuti različite propisane zahtjeve;
- (c) u kojoj mjeri objediniti ili raščlaniti stavke; i
- (d) jesu li korisnicima financijskih izvještaja potrebne dodatne informacije da bi mogli ocijeniti objavljene kvantitativne informacije.

Ako podaci objavljeni sukladno zahtjevima ovog MSFI-ja i drugim MSFI-jevima nisu dostatni za ispunjenje ciljeva utvrđenih točkom 91., subjekt je dužan objaviti dodatne informacije koje su nužne za ispunjenje tih ciljeva.

93. Radi ispunjenja ciljeva iz točke 91. subjekt je dužan u izvještaju o financijskom položaju nakon prvog priznavanja objaviti najmanje sljedeće informacije o svakoj klasi aktive i pasive (za informacije o utvrđivanju odgovarajućih klasa aktive i pasive vidjeti točku 94.) mjerenoj po fer vrijednosti (uključujući mjere zasnovane na fer vrijednosti iz djelokruga ovog MSFI-ja):

- (a) kod opetovanog i jednokratnog mjerenja po fer vrijednosti, mjere po fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja, a kod jednokratnog mjerenja po fer vrijednosti razloge za takvo mjerenje. Opetovano mjerenje po fer vrijednosti imovine ili obveza je ono koje je drugim MSFI-jevima propisano ili dopušteno u izvještaju o financijskom položaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Jednokratno mjerenje po fer vrijednosti imovine ili obveza je ono koje drugi MSFI-jevi propisuju ili dopuštaju u izvještaju o financijskom položaju u određenim okolnostima (npr. kad subjekt neku stavku imovine namijenjenu prodaji mjeri po fer vrijednosti umanjenom za troškove prodaje sukladno MSFI-ju 5 *Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i obustavljene aktivnosti* jer je ona niža od njene knjigovodstvene vrijednosti);
- (b) kod opetovanog i jednokratnog određivanja mjera po fer vrijednosti, razinu unutar hijerarhije po fer vrijednosti kojoj mjere po fer vrijednosti pripadaju gledano u cjelini (1., 2. ili 3. razina);
- (c) o imovini i obvezama koje se drže na kraju izvještajnog razdoblja i opetovano su mjerene po fer vrijednosti, iznose koji su reklasificirani s 1. na 2. ili s 2. na 1. razinu hijerarhije po fer vrijednosti, razloge za reklasifikaciju te politiku subjekta za utvrđivanje vremena u kojem je došlo do reklasifikacije (vidjeti točku 95.). Reklasifikacija u svaku razinu obvezno se objavljuje i opisuje odvojeno od reklasifikacije iz svake razine;
- (d) kod opetovanog i jednokratnog određivanja mjera po fer vrijednosti razvrstanih u 2. i 3. razinu hijerarhije po fer vrijednosti opis tehnike, odnosno tehnika vrednovanja i ulaznih podataka korištenih za mjerenje po fer vrijednosti. Ako je došlo do promjene tehnike vrednovanja (npr. s tržišnog pristupa na dobitni pristup ili uvođenja još jedne tehnike vrednovanja), subjekt je dužan objaviti promjenu, kao i razloge za nju. Što se tiče mjera po fer vrijednosti razvrstanih u 3. razinu hijerarhije po fer vrijednosti, subjekt je dužan navesti kvantitativne informacije o značajnim ulaznim podacima koji nisu vidljivi i korišteni su u mjerenju po fer vrijednosti. Subjekt nije dužan pripremati kvantitativne informacije da bi ispunio obvezu objavljivanja iz ove točke ako pri mjerenju po fer vrijednosti kvantitativne ulazne podatke koji nisu vidljivi nije sam izveo (npr. kad subjekt koristi cijene iz ranijih transakcija ili informacije o cijenama trećih bez usklađenja). No, prilikom objavljivanja ovih podataka subjekt ne smije zanemariti kvantitativne ulazne podatke koji nisu vidljivi, a značajni su za mjerenje po fer vrijednosti i praktično su mu dostupni;

- (e) kod opetovanog određivanja mjera fer vrijednosti razvrstanih u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti, promjene od početnih do zaključnih stanja, uz odvojen prikaz promjena tijekom razdoblja koje su proizašle iz:
- i. ukupnih dobitaka ili gubitaka razdoblja priznatih u dobit i gubitak te stavke dobiti i gubitka u sklopu kojih su oni iskazani;
 - ii. ukupnih dobitaka ili gubitaka razdoblja priznatih u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti te stavke ostale sveobuhvatne dobiti u sklopu kojih su oni iskazani;
 - iii. transakcija kupnje, prodaje, izdavanja ili namire (uz odvojen prikaz promjena po vrsti transakcije);
 - iv. iznosa koji su reklasificirani u 3. razinu ili iz nje, razloge reklasifikacije te politiku subjekta za utvrđivanje vremena u kojem je došlo do reklasifikacije (v. točku 95.). Reklasifikacija u 3. razinu obvezno se objavljuje i opisuje odvojeno od reklasifikacije iz 3. razine;
- (f) kod opetovanog određivanja mjera fer vrijednosti razvrstanih u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti, iznos ukupnih dobitaka ili gubitaka razdoblja iz podtočke (e) i. uključenih u dobiti i gubitak koji se mogu pripisati promjeni nerealiziranih dobitaka ili gubitaka koji se odnose na tu imovinu i obveze na kraju izvještajnog razdoblja te stavku, odnosno stavke dobiti i gubitka unutar kojih su nerealizirani dobici, odnosno gubici iskazani;
- (g) kod opetovanog i jednokratnog određivanja mjera fer vrijednosti razvrstanih u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti, opis procesa vrednovanja kojeg je subjekt primijenio (što uključuje, primjerice, način na koji subjekt odlučuje o svojim politikama vrednovanja i analizira promjene mjera fer vrijednosti iz razdoblja u razdoblje);
- (h) kod opetovanog određivanja mjera fer vrijednosti razvrstanih u 3. razinu hijerarhije fer vrijednosti:
- i. za sve takve mjere narativan opis osjetljivosti mjera fer vrijednosti na promjene ulaznih podataka koji nisu vidljivi ako bi se uslijed njihove promjene mjera fer vrijednosti značajno povisila ili snizila. Ako postoje međuodnosi između takvih ulaznih podataka i drugih ulaznih podataka koji nisu vidljivi i koriste se u mjerenju fer vrijednosti, subjekt je također dužan opisati taj međuodnos i način na koji on može povećati ili ublažiti utjecaj promjena ulaznih podataka koji nisu vidljivi na mjeru fer vrijednosti. Radi ispunjenja obveze objavljivanja tih informacija, narativan opis osjetljivosti na promjene ulaznih podataka koji nisu vidljivi treba obuhvatiti barem one ulazne podatke koji nisu vidljivi i propisani su u podtočki (d);
 - ii. kod financijske imovine i financijskih obveza kod kojih bi promjena jednog ili više ulaznih podataka koji nisu vidljivi odrazila realno moguće alternativne pretpostavke koje bi dovele do značajne promjene njihove fer vrijednosti, subjekt je dužan navesti tu činjenicu i objaviti učinak takvih promjena. Subjekt je dužan objaviti način na koji je izračunao utjecaj promjene u vidu obuhvaćanja realno moguće alternativne pretpostavke. Za tu svrhu se značajnost ocjenjuje u odnosu na dobit i gubitak, te ukupnu aktivu i pasivu, odnosno kad se promjene fer vrijednosti iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, u odnosu na ukupnu vlasničku glavnica;
- (i) kod opetovanog i jednokratnog određivanja mjera fer vrijednosti, ako se maksimalna i najbolja moguća uporaba nefinancijske imovine razlikuje od njene sadašnje uporabe, subjekt je dužan tu činjenicu objaviti, kao i razloge zbog kojih se nefinancijska imovina koristi na način koji se razlikuje od njene maksimalne i najbolje moguće uporabe.

94. Subjekt je dužan odrediti odgovarajuće klase imovine i obveza prema:

- (a) vrsti, obilježjima i rizicima predmetne imovine, odnosno obveze; i
- (b) razini unutar hijerarhije fer vrijednosti u koju je razvrstana mjera fer vrijednosti.

Broj klasa za mjere fer vrijednosti 3. hijerarhijske razine može biti veći jer je riječ o mjerama višeg stupnja nesigurnosti i subjektivnosti. U određivanju odgovarajućih klasa imovina i obveza o kojima treba objaviti informacije o mjerama fer vrijednosti, potrebno je primijeniti prosudbu. Nerijetko će određenu klasu imovine i obveza trebati dodatno raščlaniti osim na stavke koje su prikazane u izvještaju o financijskom položaju. No, subjekt je dužan navesti informacije koje će biti dostatne za povezivanje sa stavkama iskazanima u izvještaju o financijskom položaju. Ako neki drugi MSFI propisuje klasu za određenu stavku imovine ili određenu obvezu, subjekt smije koristiti tu klasu za potrebe objavljivanja podataka propisanih ovim MSFI-jem ako ona udovoljava kriterijima iz ove točke.

95. Subjekt je dužan objaviti svoju politiku za utvrđivanje vremena u kojem se smatra da je došlo do reklasifikacije između razina unutar hijerarhije fer vrijednosti prema točki 93. podtočki (c) i točki 93. podtočki (e) iv. i dosljedno ju primjenjivati. Politika o vremenu priznavanja reklasifikacije ista je i za reklasifikaciju u određenu razinu, i za reklasifikaciju iz određene razine. Među primjerima politika za određivanje vremena reklasifikacije su i sljedeći:
- (a) datum događaja ili promjene okolnosti koja je uzrok reklasifikacije;
 - (b) početak izvještajnog razdoblja;
 - (c) kraj izvještajnog razdoblja.
96. Subjekt je dužan objaviti činjenicu da je u sklopu svoje računovodstvene politike odlučio primijeniti izuzeće iz točke 48.
97. Subjekt je dužan o svakoj klasi imovine i obveza koja u izvještaju o financijskom položaju nije iskazana po fer vrijednosti, ali za koju je objavio fer vrijednost, objaviti informacije propisane u točki 93. podtočki (b), točki 93. podtočki (d) i točki 93. podtočki (i). Međutim, subjekt nije dužan objaviti kvantitativne podatke o značajnim ulaznim podacima koji nisu vidljivi i korišteni su za mjerenje pokazatelja fer vrijednosti 3. razine hijerarhije fer vrijednosti kako je to propisano točkom 93. podtočkom (d). Subjekt za takvu imovinu i obveze nije dužan objaviti ostale podatke propisane ovim MSFI-jem.
98. Izdavatelj je dužan objaviti postojanje obveze mjerene po fer vrijednosti koja ima kreditno jamstvo treće osobe kao svoj sastavni dio, kao i je li ono uračunano u mjeru fer vrijednosti obveze.
99. Subjekt je dužan tablično prikazati kvantitativne informacije propisane ovim MSFI-jem, osim ako neki drugi format ne bi bio prikladniji.

Dodatak A

Definicije

Ovaj Dodatak sastavni je dio MSFI-ja.

Aktivno tržište	Tržište na kojem se odvijaju transakcije predmetnom imovinom, odnosno predmetnim obvezama dovoljno učestalo i u dovoljnom volumenu da omogućuju kontinuitet u informiranju o cijenama.
Troškovni pristup	Tehnika vrednovanja kojom se dobiva iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamijenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekućim troškom zamjene).
Ulazna cijena	Cijena plaćena za stjecanje nekog sredstva ili primljena za preuzimanje neke obveze u transakciji razmjene.
Izlazna cijena	Cijena koja bi bila primljena za prodaju neke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze.
Očekivani novčani tok	Vjerojatnosno vagani prosjek (tj. srednja vrijednost distribucije) mogućeg budućeg novčanog toka.
Fer vrijednost	Cijena koja bi na datum mjerenja bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika.
Maksimalna i najbolja moguća uporaba	Uporaba nefinancijske imovine od tržišnih sudionika koji bi u najvećoj mogućoj mjeri iskoristili vrijednost imovine ili skupine imovine i obveza (npr. određene djelatnosti) u sklopu koje bi se imovina koristila.
Dobitni pristup	Tehnike mjerenja kojima se budući iznosi (npr. novčani tok ili prihodi i rashodi) svode na jedan tekući (tj. diskontirani) iznos. Mjera fer vrijednosti određuje se na temelju vrijednosti na koju ukazuju sadašnja tržišna očekivanja budućih iznosa.

Ulazni podaci	<p>Pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili u određivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) rizik svojstven određenoj tehnici vrednovanja koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti (kao što je model utvrđivanja cijene); i(b) rizik svojstven podacima koji ulaze u korištenu tehniku vrednovanja. <p>Ulazni podaci mogu biti vidljivi ili takvi koji nisu vidljivi.</p>
Ulazni podaci 1. razine	<p>Cijene (neusklađene) koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno identične obveze i koje su subjektu dostupne na datum mjerenja.</p>
Ulazni podaci 2. razine	<p>Ulazni podaci koji nisu kotirane cijene iz 1. razine koje su, bilo izravno, bilo neizravno, vidljive za predmetnu imovinu, odnosno obvezu.</p>
Ulazni podaci 3. razine	<p>Ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.</p>
Tržišni pristup	<p>Tehnika vrednovanja u kojoj se koriste cijene i druge relevantne informacije iz tržišnih transakcija identičnom ili usporedivom (tj. sličnom) imovinom, identičnim ili usporedivim (tj. sličnim) obvezama ili skupinom imovine i obveza kao što je segment djelatnosti.</p>
Tržišno utemeljeni ulazni podaci	<p>Ulazni podaci koji su većim dijelom izvedeni iz vidljivih podataka na tržištu ili njima potkrijepljeni korelacijom ili na neki drugi način.</p>
Tržišni sudionici	<p>Kupci i prodavatelji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu za predmetnu imovinu, odnosno obvezu koji imaju sva niže navedena obilježja:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) neovisni su jedan o drugome, tj. nisu povezane osobe prema definiciji iz MRS-a 24, iako se cijena u transakciji među povezanim osobama može koristiti kao ulazni podatak u mjerenju fer vrijednosti ako subjekt raspolaze dokazom da je transakcija zaključena pod tržišnim uvjetima;(b) obaviješteni su, imaju realno moguća saznanja o predmetnoj imovini, odnosno obvezi te transakciji koja su stekli koristeći sve dostupne informacije, što uključuje informacije koje mogu biti dobivene uobičajenim postupcima dubinskog snimanja;(c) sposobni su zaključiti transakciju predmetnom imovinom, odnosno obvezom;(d) voljni su zaključiti transakciju predmetnom imovinom, odnosno obvezom, tj. motivirani su, ali nisu ni na koji način primorani na njeno zaključenje.
Najpovoljnije tržište	<p>Tržište na kojem bi prodajom predmetne imovine bio primljen najviši iznos, odnosno za prijenos predmetne obveze plaćen najmanji iznos nakon što se uzmu u obzir transakcijski i transportni troškovi.</p>
Rizik neispunjenja	<p>Rizik da subjekt neće ispuniti neku svoju obvezu. Rizik neispunjenja uključuje, ali nije ograničen na subjektov vlastiti kreditni rizik.</p>
Vidljivi ulazni podaci	<p>Ulazni podaci izvedeni koristeći tržišne podatke, kao što su javno dostupne informacije o aktualnim događajima ili transakcijama, i koji odražava pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili u utvrđivanju cijena predmetne imovine ili obveze.</p>

Uredna transakcija	Transakcija koja podrazumijeva izloženost tržištu kroz određeno vrijeme prije datuma mjerenja radi poduzimanja marketinških aktivnosti koje su uobičajene za transakcije takvom imovinom ili obvezama i nije prisilna transakcija (npr. prisilna likvidacija ili hitna prodaja).
Glavno tržište	Tržište na kojem se ostvaruje najveći volumen i najviša razina aktivnosti za predmetnu imovinu ili obvezu.
Premija za rizik	Naknada koju traže tržišni sudionici neskloni preuzimanju rizika za nesigurnost po pitanju priljeva novca od imovine, odnosno odljeva novca po obvezi. Naziva se i „usklađenje za rizik”.
Transakcijski troškovi	Troškovi prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu za predmetnu imovinu, odnosno obvezu koji su izravno povezani s prodajom imovine, odnosno preuzimanjem obveze i ispunjavaju oba sljedeća kriterija: (a) proizlaze izravno iz predmetne transakcije i bitni su za nju; (b) ne bi nastali kod subjekta da nije donesena odluka o prodaji imovine, odnosno prijenosu obveze (slično troškovima prodaje kako su definirani u MSFI-ju 5).
Troškovi prijevoza	Troškovi koji bi nastali prijevozom neke imovine s njene sadašnje lokacije do glavnog (ili najpovoljnijeg) tržišta.
Obračunska jedinica	Razina na kojoj se prema nekom MSFI-ju neka stavka imovine, odnosno obveze objedinjava ili raščlanjuje radi priznavanja.
Ulazni podaci koji nisu vidljivi	Ulazni podaci za koje ne postoje tržišni podaci i koji su izvedeni koristeći najbolje moguće informacije koje su dostupne o pretpostavkama koje bi tržišni sudionici koristili u određivanju cijene predmetne imovine, odnosno obveze.

Dodatak B

Vodič za primjenu

Ovaj Dodatak sastavni je dio MSFI-ja. U njemu je opisana primjena točaka 1.–99. i ima jednaku važnost kao i drugi dijelovi MSFI-ja.

B1. Prosudbe korištene u različitim situacijama vrednovanja mogu se razlikovati. U ovom Dodatku opisane su prosudbe koje se mogu primijeniti kad subjekt fer vrijednost mjeri u različitim situacijama vrednovanja.

PRISTUP MJERENJU FER VRIJEDNOSTI

B2. Mjerenje fer vrijednosti ima za cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana, odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja pod sadašnjim tržišnim uvjetima. Da bi izmjerio pokazatelj fer vrijednosti, subjekt je dužan utvrditi sljedeće:

- imovinu, odnosno obvezu koja je predmetom mjerenja (u skladu sa svojom obračunskom jedinicom);
- kod nefinancijske imovine, premisu vrednovanja koja je primjerena za njeno vrednovanje (u skladu s maksimalnom i najboljom mogućom uporabom imovine);
- glavno, odnosno najpovoljnije tržište za predmetnu imovinu, odnosno obvezu;
- tehniku ili tehnike vrednovanja primjerene za određivanje mjere fer vrijednosti razmatrajući dostupnost podataka koji će se koristiti za izvođenje ulaznih podataka koji odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili u određivanju cijene predmetne imovine, odnosno obveze, kao i razinu unutar hijerarhije mjera fer vrijednosti kojoj ti ulazni podaci pripadaju.

PREMISA VREDNOVANJA ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU (TOČKE 31. – 33.)

- B3. Kod mjerenja fer vrijednosti nefinancijske imovine koja se koristi u kombinaciji s drugom imovinom kao grupom (instaliranom ili na neki drugi način konfiguriranom za uporabu) ili u kombinaciji s drugom imovinom i obvezama (npr. određeni segment djelatnosti), učinak premise vrednovanja ovisi o danim okolnostima. Primjerice:
- (a) fer vrijednost imovine može biti ista bez obzira na to koristi li se ona samostalno ili u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama. To može biti slučaj ako je imovina određeni segment djelatnosti kojeg bi tržišni sudionici nastavili. U tom slučaju transakcija bi podrazumijevala vrednovanje cijelog segmenta djelatnosti. Korištenje imovine kao skupine na osnovi trajne djelatnosti stvorilo bi sinergije koje bi bile dostupne tržišnim sudionicima (tj. sinergije tržišnog sudionika koje bi kao takve utjecale na fer vrijednost imovine kao samostalne stavke ili u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama);
 - (b) korištenje neke imovine u kombinaciji s drugom imovinom i obvezama može se uračunati u mjeru fer vrijednosti kroz usklađenje vrijednosti imovine po osnovi njenog korištenja kao samostalne imovine. To može biti slučaj ako je riječ o stroju i njegova fer vrijednost utvrđuje se koristeći vidljivu cijenu sličnog stroja (koji nije postavljen niti na neki drugi način konfiguriran za uporabu), usklađenu za transportne i instalacijske troškove tako da pokazatelj fer vrijednosti odražava sadašnje stanje i sadašnju lokaciju stroja (postavljen i konfiguriran za uporabu);
 - (c) korištenje neke imovine u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama može se uračunati u mjeru fer vrijednosti kroz pretpostavke tržišnog sudionika korištene za mjerenje fer vrijednosti imovine. Primjerice, ako je riječ imovini koja se sastoji od jedinstvenih zaliha u postupku prerade i koje bi tržišni sudionici konvertirali u gotove proizvode, fer vrijednost zaliha pretpostavljala bi da su tržišni sudionici nabavili ili bi nabavili sve specijalizirane strojeve potrebne za konverziju zaliha u gotove proizvode;
 - (d) korištenje neke imovine u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i obvezama može se uvrstiti u tehniku vrednovanja koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti imovine. To može biti slučaj kad se za mjerenje fer vrijednosti stavke nematerijalne imovine koristi metoda ostatka vrijednosti jer ona osobito uzima u obzir svu komplementarnu imovinu i povezane obveze u grupi u kojoj bi se nematerijalna imovina koristila;
 - (e) u ograničenim situacijama, subjekt može neku stavku koju koristi unutar skupine imovine mjeriti u iznosu koji je približan njenoj fer vrijednosti a koji je dobiven raspodjelom fer vrijednosti skupine imovine na pojedinačnu imovinu unutar skupine. To može biti slučaj ako je riječ o procjeni vrijednosti nekretnina i fer vrijednost investicijskih ulaganja u nekretninu (tj. skupinu imovine) raspodijeljena je na imovinu koja ju tvori (kao što je zemljište i ulaganje u zemljište).

FER VRIJEDNOST KOD PRVOG PRIZNAVANJA (točke 57. – 60.)

- B4. Prilikom određivanja je li fer vrijednost kod prvog knjiženja jednaka transakcijskoj cijeni, subjekt je dužan uzeti u obzir čimbenike koji su specifični za predmetnu transakciju te predmetnu imovinu, odnosno obvezu. Primjerice, transakcijska cijena ne mora održavati fer vrijednost neke imovine ili obveze kod njenog prvog knjiženja ako postoji bilo koji sljedeći uvjeti:
- (a) riječ je o transakciji među povezanim osobama, iako se cijena u transakciji među povezanim osobama može koristiti kao ulazni podatak u mjerenju fer vrijednosti ako subjekt raspolaže dokazom da je transakcija zaključena pod tržišnim uvjetima;
 - (b) transakcija se odvija u uvjetima krajnje nužde ili je prodavatelj prisiljen prihvatiti cijenu u transakciji. To je, primjerice, slučaj kad je prodavatelj u financijskim problemima;
 - (c) obračunska jedinica koja je predstavljena transakcijskom cijenom razlikuje se od obračunske jedinice predmetne imovine, odnosno predmetne obveze mjerene po fer vrijednosti. To može biti slučaj, primjerice, ako je predmetna imovina ili obveza mjerena po fer vrijednosti tek jedan sastavni dio transakcije (npr. u poslovnom spajanju), ako transakcija sadrži prava i povlastice koje nisu izriječno utvrđene i mjere se odvojeno sukladno nekom drugom MSFI-ju, ili ako su transakcijski troškovi uračunani u transakcijsku cijenu;
 - (d) tržište na kojem se odvija predmetna transakcija različito je od glavnog (ili najpovoljnijeg) tržišta. Primjerice, tržište može biti različito ako je subjekt diler koji zaključuje transakcije s kupcima na maloprodajnom tržištu, ali je glavno (ili najpovoljnije) tržište izlazne transakcije kod drugih dilera na dilerskom tržištu.

TEHNIKE VREDNOVANJA (TOČKE 61. – 66.)

Tržišni pristup

- B5. Tržišni pristup koristi se cijenama i drugim relevantnim informacijama iz tržišnih transakcija identičnom ili usporedivom (tj. sličnom) imovinom, identičnim ili usporedivim (tj. sličnim) obvezama ili skupinom imovine i obveza kao što je određeni segment djelatnosti.
- B6. Primjerice, u tehnikama vrednovanja u sklopu tržišnog pristupa često se koriste tržišni multiplikatori izvedeni iz skupa usporednih vrijednosti. Multiplikatori mogu biti u nizovima, pri čemu je za svaku usporednu vrijednost multiplikator različit. Izbor odgovarajućeg multiplikatora unutar niza nalaže prosudbu uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne čimbenike specifične za predmetnu mjeru.
- B7. U tehnike vrednovanja primjenom tržišnog pristupa ubraja se i utvrđivanje cijena pomoću matrica. Utvrđivanje cijene pomoću matrica je matematička tehnika koja se uglavnom koristi za vrednovanje nekih vrsta finansijskih instrumenata, kao što su dužničke vrijednosnice, bez oslanjanja isključivo na konkretne vrijednosnice, već na odnos predmetnih vrijednosnica prema drugim referentnim uvrštenim vrijednosnicama.

Troškovni pristup

- B8. Troškovnim pristupom dobiva se iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamijenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekući trošak zamjene).
- B9. Gledano iz perspektive prodavatelja kao tržišnog sudionika, cijena koju bi on primio za predmetnu imovinu temelji se na trošku koju bi kupac kao tržišni sudionik imao u nabavi ili izgradnji zamjenske imovine usporedive koristi, usklađenom po osnovi zastarjelosti. Razlog tome je što kupac kao tržišni sudionik ne bi za neku imovinu platio više od iznosa po kojem bi mogao zamijeniti uslužni kapacitet te imovine. Zastarjelost obuhvaća fizičko propadanje, zatim funkcionalnu (tehnološku) zastarjelost te ekonomsku (vanjsku) zastarjelost i širi je pojam od amortizacije za potrebe finansijskog izvještavanja (raspodjela povijesnog troška) ili oporezivanja (korištenje određenog vijeka uporabe). U mnogim se slučajevima metoda tekućeg troška zamjene koristi u mjerenju fer vrijednosti materijalne imovine koja se koristi u kombinaciji s drugom imovinom ili drugom imovinom i drugim obvezama.

Dobitni pristup

- B10. Dobitnim pristupom se budući iznosi (npr. novčani tok ili prihodi i rashodi) svode na jedan tekući (tj. diskontirani) iznos. Kod primjene dobitnog pristupa, pokazatelj fer vrijednosti odražava sadašnja tržišna očekivanja budućih iznosa.
- B11. U metode vrednovanja u sklopu ovog pristupa ubrajaju se, primjerice, sljedeće:
- (a) tehnike svođenja na sadašnju vrijednost (vidjeti točke B12. – B30.);
 - (b) modeli za utvrđivanje cijena opcija, kao što je Black-Scholes-Mertonova formula ili binomni model (tj. model rastera), koji uključuju tehnike svođenja na sadašnju vrijednost i odražavaju i vremensku vrijednost, i intrinzičnu vrijednost opcije; te
 - (c) metoda ostatka vrijednosti, koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti neke nematerijalne imovine.

Tehnike svođenja na sadašnju vrijednost

- B12. Primjena tehnika svođenja na sadašnju vrijednost radi mjerenja fer vrijednosti opisana je u točkama B13.–B30. U tim je točkama naglasak na tehnici kojom se provodi usklađenje primjenom diskontne stope i tehnici očekivanog novčanog toka (očekivane sadašnje vrijednosti). One ne propisuju korištenje samo točno određene tehnike svođenja na sadašnju vrijednost, niti ograničavaju primjenu tehnika svođenja na sadašnju vrijednost kod mjerenja fer vrijednosti na tehnike koje su u tim točkama obrađene. Tehnika svođenja na sadašnju vrijednost koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti zavisit će od činjenica i okolnosti specifičnih za imovinu, odnosno obvezu koja je predmetom mjerenja (npr. jesu li na predmetnom tržištu vidljive cijene za usporedivu imovinu, odnosno usporedive obveze) te dostupnosti dostatnih podataka.

Sastavnice mjerenja sadašnje vrijednosti

- B13. Sadašnja vrijednost (tj. primjena dobitnog pristupa) jest instrument koji se koristi da bi se budući iznosi (npr. priljevi, odnosno odljevi novca ili vrijednosti) sveli na sadašnji iznos koristeći diskontnu stopu. Mjera fer vrijednosti neke stavke imovine ili neke obveze dobivena tehnikom svođenja na sadašnju vrijednost obuhvaća sve sljedeće sastavnice gledano iz perspektive tržišnih sudionika na datum mjerenja:
- (a) procjenu budućih novčanih priljeva od imovine, odnosno novčanih odljeva po obvezi koja je predmetom mjerenja;

- (b) očekivana moguća odstupanja u iznosu i vremenu nastanka novčanih priljeva, odnosno odljeva uslijed nesigurnosti koja je svojstvena novčanim tokovima;
- (c) vremensku vrijednost novca, koju predstavlja stopa na bezrizičnu monetarnu imovinu s dospjećem i rokovima koji se podudaraju s razdobljem priljeva, odnosno odljeva novca i koji za imatelja n predstavljaju ni nesigurnost po pitanju vremena nastanka niti rizik izostanka plaćanja (tj. bezrizična kamatna stopa);
- (d) cijenu za nesigurnost koja je svojstvena novčanim tokovima (tj. premija za rizik);
- (e) druge čimbenike koje bi tržišni sudionici u danim okolnostima uzeli u obzir;
- (f) kod obveze, rizik neispunjenja obveze, uključujući vlastiti kreditni rizik subjekta kao dužnika.

Opća načela

B14. Tehnike svođenja na sadašnju vrijednost razlikuju se po načinu na koji uračunavaju sastavnice navedene u točki B13. No, u primjeni bilo koje tehnike svođenja na sadašnju vrijednost radi mjerenja fer vrijednosti treba se rukovoditi svim sljedećim općim načelima:

- (a) priljevi i odljevi novca te diskontne stope trebaju odražavati pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili u utvrđivanju cijene za predmetnu imovinu, odnosno obvezu;
- (b) priljevi i odljevi novca te diskontne stope trebaju uzeti u obzir samo one čimbenike koji se mogu povezati s imovinom, odnosno obvezom koja je predmetom mjerenja;
- (c) radi izbjegavanja dvostrukog uračunavanja ili izostavljanja učinaka čimbenika rizika, diskontne stope trebaju odražavati pretpostavke koje se podudaraju s onima koje su svojstvene novčanim tokovima. Primjerice, diskontna stopa koja odražava nesigurnost po pitanju očekivanog izostanka plaćanja u budućnosti prikladna je ako se koriste ugovoreni priljevi, odnosno odljevi novca po nekom kreditu (tj. tehnika usklađenja diskontne stope). Ista ta stopa ne smije se koristiti ako se koriste očekivani (tj. vjerojatnosno vagani) priljevi i odljevi novca (tj. tehnika očekivane sadašnje vrijednosti) jer je u očekivane novčane priljeve i odljeve već uračunana pretpostavka o nesigurnosti po pitanju izostanka plaćanja u budućnosti, već umjesto nje treba koristiti diskontnu stopu koja je razmjerna riziku svojstvenom očekivanim novčanim priljevima i odljevima;
- (d) pretpostavke o novčanim tokovima i diskontnim stopama trebaju biti interno usklađene. Primjerice, nominalne novčane tokove, u koje je uračunan učinak inflacije, treba diskontirati stopom koja sadrži učinak inflacije. Nominalna bezrizična kamatna stopa uključuje učinak inflacije. Stvarne novčane tokove, iz kojih je isključen učinak inflacije, treba diskontirati stopom iz koje je učinak inflacije isključen. Slično tome, novčane tokove nakon poreza treba diskontirati koristeći diskontnu stopu nakon poreza. Novčani tok prije poreza treba diskontirati stopom koja je u skladu s takvim novčanim tokovima;
- (e) diskontne stope trebaju biti u skladu s ekonomskim čimbenicima valute u kojoj su novčani tokovi nominirani.

Rizik i nesigurnost

B15. Okolnosti u kojima se fer vrijednost mjeri primjenom tehnika svođenja na sadašnju vrijednost obilježava nesigurnost jer su iznosi novčanih tokova koji se u njima koriste procijenjeni, a ne poznati. U mnogim slučajevima su i iznos, i vrijeme priljeva, odnosno odljeva novca nesigurni. Nesigurnost postoji čak i kod ugovorno definiranih iznosa, kao što su plaćanja temeljem kredita, ako postoji rizik izostanka plaćanja.

B16. Tržišni sudionici u pravilu traže naknadu (tj. premiju za rizik) zbog preuzimanja nesigurnosti koja je svojstvena priljevu novca od imovine, odnosno odljevu novca po obvezi. Mjera fer vrijednosti treba sadržavati premiju za rizik u iznosu koji bi tržišni sudionici tražili kao naknadu za nesigurnost novčanog toka. U suprotnom, mjera ne bi vjerodostojno odražavala fer vrijednost. Utvrđivanje odgovarajuće premije za rizik može u nekim slučajevima biti otežano. No, stupanj težine utvrđivanja premije nije sam po sebi dovoljan razlog za neuračunavanje premije za rizik.

B17. Tehnike svođenja na sadašnju vrijednost razlikuju se po načinu usklađivanja temeljem rizika te vrsti novčanih tokova koji se u njima primjenjuju. Primjerice:

- (a) tehnika usklađenja diskontne stope (vidjeti točke B18. – B22.) koristi diskontnu stopu usklađenu za rizik i ugovorene, obećane ili najizglednije novčane tokove;

- (b) prva metoda tehnike očekivane sadašnje vrijednosti (vidjeti točku B25.) koristi očekivani novčani tok usklađen za rizik i bezrizičnu stopu
- (c) druga metoda tehnike očekivane sadašnje vrijednosti (vidjeti točku B26.) koristi očekivani novčani tok koji nije usklađen za rizik te diskontnu stopu koja je usklađena kroz uračunavanje premije za rizik koju traže tržišni sudionici. Ta se stopa razlikuje od stope korištene u sklopu tehnike usklađene diskontne stope.

Tehnika usklađene diskontne stope

- B18. U sklopu tehnike usklađene diskontne stope koristi se jedan skup novčanih tokova iz niza mogućih procijenjenih iznosa, bilo da su to ugovoreni, bilo obećani (kao što je to slučaj kod obveznice), bilo najizgledniji novčani tokovi. U svim slučajevima, ti su novčani tokovi uvjetovani nastankom točno određenog događaja (npr. ugovoreni ili obećani novčani tok obveznice uvjetovan je izostajanjem dužnikovog neplaćanja). Diskontna stopa koja se koristi u sklopu tehnike usklađene diskontne stope izvodi se iz vidljivih stopa povrata na usporedivu imovinu, odnosno obveze kojima se trguje na tržištu. Prema tome, ugovoreni, obećani ili najizgledniji novčani tokovi diskontiraju se primjenom vidljive ili procijenjene tržišne stope za tako uvjetovane novčane tokove (tj. tržišnom stopom povrata).
- B19. Tehnika usklađene diskontne stope nalaže analizu tržišnih podataka o usporedivoj imovini, odnosno usporedivim obvezama. Usporedivost se utvrđuje razmatranjem vrste novčanih tokova (npr. jesu li oni ugovoreni ili neugovoreni i postoji li vjerojatnost da se mijenjaju slično ekonomskim uvjetima), kao i drugih čimbenika (npr. kreditne sposobnosti, kolaterala, trajanja, ograničavajućih uvjeta i likvidnosti). Alternativno, ako jedna usporediva stavka imovine ili obveze ne odražava vjerodostojno rizike svojstvene novčanim priljevima po imovini, odnosno novčanim odljevima po obvezi koja je predmetom mjerenja, postoji mogućnost da se diskontna stopa izvede iz podataka o nekolicini usporedive imovine, odnosno obveza u vezi s bezrizičnom krivuljom prinosa (tj. koristeći tzv. „pristup razvoja“).
- B20. Za ilustraciju pristupa razvoja, pretpostavimo da je imovina A ugovorno pravo na primitak 800 JV⁽¹⁾ u jednoj godini (tj. ne postoji nesigurnost po pitanju vremena). Postoji etablirano tržište za usporedivu imovinu i dostupne su informacije o takvoj imovini, uključujući informacije o cijeni. Od usporedive imovine:
- (a) imovina B je ugovorno pravo na primitak 1,200 JV u jednoj godini i njena je tržišna cijena 1,083 JV. Dakle, pretpostavljena godišnja stopa povrata (tj. jednogodišnja tržišna stopa povrata) je 10,8 posto $[(1,200 \text{ JV}/1,083 \text{ JV}) - 1]$;
- (b) imovina C je ugovorno pravo na primitak 700 JV u dvije godine i njena je tržišna cijena 566 JV. Dakle, pretpostavljena godišnja stopa povrata (tj. dvogodišnja tržišna stopa povrata) je 11,2 posto $[(700 \text{ JV}/566 \text{ JV})^{0,5} - 1]$;
- (c) Sve tri stavke imovine usporedive su u pogledu rizika (tj. disperzije mogućih isplata i odobrenja).
- B21. Na temelju vremena ugovorenih primitaka po imovini A u odnosu na vrijeme za imovinu B i imovinu C (tj. godinu dana za imovinu B nasuprot dvije godine za imovinu C), imovina B smatra se usporedivijom s imovinom A. Koristeći ugovorene primitke za imovinu A (800 JV) te jednogodišnju tržišnu stopu izvedenu iz imovine B (10,8 %), dobiva se fer vrijednost imovine A u iznosu 722 JV (800 JV/1,108 JV). Alternativno, ako tržišne informacije o imovini B nisu dostupne, jednogodišnja tržišna stopa može se izvesti iz imovine C koristeći pristup razvoja. U tom slučaju dvogodišnju tržišnu stopu za imovinu C (11,2 %) treba svesti na jednogodišnju tržišnu stopu koristeći ročnu strukturu bezrizične krivulje prinosa. Mogu biti potrebne dodatne informacije i analize da bi se moglo utvrditi jesu li premija za rizik za jednogodišnju imovinu i premija za rizik za dvogodišnju imovinu iste. Ako se utvrdi da one nisu iste, dvogodišnja tržišna stopa povrata se daljnje usklađuje da bi se odrazio učinak razlike.
- B22. Kad se tehnika usklađene diskontne stope primjenjuje na fiksne iznose primitaka ili izdataka, u usklađenje diskontne stope treba uračunati rizike svojstvene priljevima novca od stavke imovine, odnosno odljevima novca po obvezi koja se mjeri. Kad se tehnika usklađene diskontne stope primjenjuje na fiksne iznose primitaka ili izdataka, u usklađenje diskontne stope treba uračunati rizike svojstvene priljevima novca od stavke imovine, odnosno odljevima novca po obvezi koja se mjeri.

⁽¹⁾ U ovom MSFI-ju novčani iznosi nominirani su u „jedinici valute (JV)“.

Tehnika očekivane sadašnje vrijednosti

- B23. Tehnika očekivane sadašnje vrijednosti uzima kao polazište skup novčanih tokova koji predstavljaju vjerojatnosno vagani prosjek svih mogućih novčanih tokova u budućnosti (tj. očekivanih novčanih tokova). Dobivena procjena identična je očekivanoj vrijednosti, koja je, statističkim rječnikom, vagani prosjek mogućih vrijednosti diskretne slučajne varijable u kojem su ponderi pripadajuće vjerojatnosti. Budući da su svi mogući novčani tokovi vjerojatnosno vagani, dobiveni očekivani novčani tok nije uvjetovan nastankom točno određenog događaja (za razliku od novčanih tokova koji se koriste u sklopu tehnike usklađene diskontne stope).
- B24. Tržišni sudionici neskloni riziku bi pri donošenju odluke o ulaganju uzeli u obzir rizik da se stvarni novčani tokovi razlikuju od očekivanih. Teorija portfelja razlikuje dvije vrste rizika:
- (a) nesistemske (specifične) rizik, a to je rizik specifičan za određenu imovinu, odnosno određenu obvezu;
- (b) sistemski (nespecifični) rizik, a to je rizik kojeg određena stavka imovine, odnosno obveze dijeli s drugim stavkama u diversificiranom portfelju.

Prema teoriji portfelja, na tržištu na kojem postoji ravnoteža, tržišnim sudionicima naknađuje se samo to što će snositi sistemski rizik svojstven novčanim tokovima. (Na nedovoljno razvijenim ili neuravnoteženim tržištima mogu postojati drugi oblici povrata, odnosno naknade).

- B25. Prvom metodom tehnike očekivane sadašnje vrijednosti očekivani priljevi novca od imovine usklađuju se za sistemski (tj. tržišni) rizik oduzimanjem premije za rizik novca (tj. dobivaju se očekivani novčani tokovi usklađeni za rizik). Očekivani novčani tokovi usklađeni za rizik predstavljaju ekvivalent sigurnosti novčanog toka, koji se diskontira primjenom bezrizične kamatne stope. Ekvivalent nesigurnosti novčanog toka odnosi se na očekivani novčani tok (kako je definiran) usklađen za rizik na način da tržišnom sudioniku nije u interesu određeni novčani tok razmijeniti za očekivani novčani tok. Primjerice, ako je tržišni sudionik spreman razmijeniti očekivani novčani tok od 1 200 JV za određeni novčani tok u iznosu 1 000 JV, iznos od 1 000 JV je ekvivalent sigurnosti iznosa od 1 200 JV (tj. 200 JV bi predstavljalo premiju za rizik novca). U tom slučaju tržišni sudionik ne bi bio zainteresiran za imovinu koju drži.
- B26. Nasuprot tome, drugom metodom u sklopu tehnike očekivane sadašnje vrijednosti provodi se usklađenje za sistemski (tj. tržišni) rizik na način da se premija za rizik primijeni na bezrizičnu kamatnu stopu. Prema tome, očekivani novčani tokovi diskontiraju se primjenom stope koja odgovara očekivanoj stopi povezanoj s vjerojatnosno vaganim novčanim tokovima (tj. očekivana stopa povrata). Za procjenjivanje očekivane stope povrata mogu se koristiti modeli za utvrđivanje cijena rizične imovine, kao što je model za vrednovanje kapitalne imovine. Budući da je diskontna stopa koja se koristi u tehnici usklađene diskontne stope stopa povrata koja je povezana s uvjetovanim novčanim tokovima, izgledno je da će ona biti viša od diskontne stope koja se koristi u drugoj metodi u sklopu tehnike očekivane sadašnje vrijednosti, koja je očekivana stopa povrata u odnosu na očekivane ili vjerojatnosno vagane novčane tokove.
- B27. Za ilustraciju prve i druge metode, pretpostavimo da je očekivani priljev novca po nekoj stavci imovine u jednoj godini 780 JV, kako je utvrđeno na temelju mogućih novčanih tokova i vjerojatnosti prikazanih u nastavku. Važeća bezrizična kamatna stopa na novčani tok kroz godinu dana je 5 posto, a premija za sistemski rizik na neku stavku imovine istog profila rizičnosti je 3 posto.

Mogući novčani tok	Vjerojatnost	Vjerojatnosno vagani novčani tok
500 JV	15 %	75 JV
800 JV	60 %	480 JV
900 JV	25 %	225 JV
Očekivani novčani tok		780 JV

- B28. U ovom jednostavnom ilustrativnom primjeru očekivani novčani tok (780 JV) predstavlja vjerojatnosno vagani prosjek triju mogućih ishoda. U situacijama koje su bliže stvarnosti postoje mnogi mogući ishodi. No, da bi bilo moguće primijeniti tehniku očekivane sadašnje vrijednosti, nije nužno uvijek uzeti u obzir distribucije svih mogućih novčanih tokova koristeći složene modele i tehnike. Umjesto toga, moguće je kreirati ograničen broj diskretnih scenarija i vjerojatnosti koji obuhvaćaju niz mogućih novčanih tokova. Primjerice, subjekt može koristiti novčane tokove ostvarene u nekom relevantnom prošlom razdoblju i uskladiti ga da bi obuhvatio promjene okolnosti koje su kasnije uslijedile (npr. promjene vanjskih čimbenika, uključujući ekonomske ili tržišne uvjete, trendove u sektoru i konkurenciju, kao i promjene internih čimbenika koji imaju specifičan utjecaj na subjekt), uzimajući u obzir pretpostavke tržišnih sudionika.

B29. U teoriji, sadašnja vrijednost (tj. fer vrijednost) novčanog priljeva za predmetnu imovinu je ista, bez obzira na to je li utvrđena prvom ili drugom metodom:

- (a) u prvoj metodi se očekivani novčani tokovi usklađuju za sistemski (tj. tržišni) rizik. Ako ne postoje tržišni podaci koji bi izravno ukazivali na iznos usklađenja po osnovi sistemskog rizika, usklađenje se može izvesti iz nekog modela za vrednovanje imovine koji se zasniva na konceptu ekvivalenata sigurnosti. Primjerice, usklađenje za rizik (tj. premija za rizik novca u iznosu 22 JV) može se utvrditi koristeći premiju za sistemski rizik u visini 3 posto ($780 JV - [780 JV \times (1,05/1,08)]$), što daje očekivani novčani tok usklađen za rizik u iznosu 758 JV ($780 JV - 22 JV$). Iznos od 758 JV je sigurnosni ekvivalent iznosa od 780 JV i diskontira se primjenom bezrizične kamatne stope (5 posto). Sadašnja vrijednost (tj. fer vrijednost) imovine je 722 JV ($758 JV/1,05$);
- (b) u drugoj metodi se očekivani novčani tokovi ne usklađuju za sistemski (tj. tržišni) rizik, već je usklađenje po osnovi sistemskog rizika uračunano u diskontnu stopu. Prema tome, očekivani novčani tokovi diskontiraju se primjenom očekivane stope povrata od 8 posto (što je zbroj bezrizične kamatne stope od 5 posto i premije za sistemski rizik u visini 3 posto). Sadašnja vrijednost (tj. fer vrijednost) imovine je 722 JV ($758 JV/1,08$).

B30. Kad se za mjerenje fer vrijednosti koristi neka od tehnika očekivane sadašnje vrijednosti, moguće je primijeniti ili prvu, ili drugu metodu. Izbor između prve i druge metode zavisi od činjenica i okolnosti specifičnih za imovinu, odnosno obvezu koja je predmetom mjerenja, dostupnosti dostatnih podataka i primijenjenih prosudbi.

PRIMJENA TEHNIKA SADAŠNJE VRIJEDNOSTI NA OBVEZE I VLASTITE GLAVNIČKE INSTRUMENTE SUBJEKTA KOJE DRUGE STRANE NE DRŽE KAO IMOVINU (TOČKE 40. I 41.)

B31. Kad se neka tehnika sadašnje vrijednosti koristi u mjerenju fer vrijednosti neke obveze koju druga strana ne vodi kao stavku imovine (npr. obveza temeljem razgradnje), subjekt je dužan, među ostalim, procijeniti budući odljev novca kojeg bi tržišni sudionici očekivali da bi ispunili tu obvezu. U buduće odljeve novca ugrađuju se očekivanja tržišnih sudionika po pitanju troškova ispunjenja obveze te naknade koju bi tržišni sudionik tražio za preuzimanje obveze. U naknadu je uračunan povrat kojeg bi tržišni sudionik tražio za:

- (a) za poduzimanje predmetne aktivnosti (tj. vrijednost ispunjenja predmetne obveze, npr. koristeći resurse koji bi se mogli iskoristiti za druge aktivnosti); i
- (b) preuzimanje rizika povezanog s obvezom (tj. premija za rizik zbog mogućnosti da se stvarni odljev novca razlikuje od očekivanog, vidjeti točku B33.).

B32. Primjerice, nefinancijska obveza ne sadrži ugovorenu stopu povrata i na tržištu nije vidljiv prinos na nju. U nekim slučajevima bit će nemoguće razlikovati sastavnice povrata kojeg bi tržišni sudionici tražili (npr. kad se koristi cijena trećeg ugovaratelja zasnovana na fiksnoj naknadi). U drugim će slučajevima subjekt morati procijeniti sastavnice odvojeno (npr. kad se koristi cijena koju bi treći ugovaratelj zaračunao dodavanjem bruto dobiti na troškove jer on u tom slučaju ne bi snosio rizik budućih promjena troškova).

B33. Subjekt može premiju za rizik uračunati u mjerenje fer vrijednosti obveze ili subjektovog vlastitoga glavničkog instrumenta kojeg druga strana ne vodi kao imovinu na jedan od sljedećih načina:

- (a) usklađenjem novčanih tokova (tj. kao povećanje novčanih odljeva); ili
- (b) usklađenjem stope kojom se budući novčani tokovi svode na sadašnju vrijednost (tj. kao smanjenje diskontne stope).

Subjekt je dužan voditi računa o tome da usklađenje po osnovi rizika ne bude dvostruko uračunano ili izostavljeno. Primjerice, ako se procijenjeni novčani tokovi uvećavaju uračunavanjem naknade za preuzimanje rizika povezanog s obvezom, diskontna stopa ne smije se usklađivati po osnovi tog rizika.

ULAZNI PODACI ZA TEHNIKE VREDNOVANJA (TOČKE 67. - 71.)

B34. Primjeri tržišta na kojima ulazni podaci mogu biti vidljivi za neku imovinu i neke obveze (npr. financijske instrumente)

- (a) *Burzovna tržišta*. Na burzovnom tržištu zaključne cijene su i lako dostupne, i u pravilu odražavaju za fer vrijednost. Među primjerima takvih tržišta je Londonska burza.

- (b) *Dilerska tržišta.* Na dilerskom tržištu dileri su spremni trgovati (bilo kupovati, bilo prodavati za svoj račun), čime ostvaruju likvidnost koristeći vlastiti kapital za držanje stavki na zalihama za koje stvaraju tržište. U pravilu su kupovna i prodajna cijena (cijena po kojoj je diler voljan kupiti, odnosno prodati) dostupnije od zaključnih cijena. Izvanburzovna tržišta (na kojima se cijene javno iskazuju) su dilerska tržišta. Dilerska tržišta postoje i za neku drugu imovinu i neke druge obveze, uključujući neke financijske instrumente, neku robu i fizičku imovinu (npr. rabljenu opremu).
- (c) *Brokerska tržišta.* Na brokerskom tržištu brokeri nastoje povezati kupce s prodavateljima, ali nisu spremni trgovati za svoj račun. Drugim riječima, brokeri ne koriste vlastiti kapital da bi vodili zalihe stavki za koje imaju tržište. Broker zna kupovne cijene kupaca i prodajne cijene prodavatelja, ali je kupca i prodavatelja tipično da ne zna cijenu koju traži, odnosno nudi druga strana. Ponekad su dostupne cijene izvršenih transakcija. Brokerska tržišta imaju elektroničke komunikacijske mreže putem kojih povezuju naloge za kupnju i prodaju te tržišta za poslovne i stambene nekretnine.
- (d) *Direktna tržišta.* Na direktnom tržištu se o transakcijama izdavanja i ponovne prodaje pregovara bez posrednika. Javnosti može biti dostupno vrlo malo informacija o tim transakcijama.

HIJERARHIJA FER VRIJEDOSTI (TOČKE 72. – 90.)

Ulazni podaci 2. razine (točke 81. – 85.)

B35. Slijede primjeri ulaznih podataka 2. razine za određenu imovinu i određene obveze:

- (a) *Ugovori o kamatnoj zamjeni u kojima se kamata prima po fiksnoj stopi i plaća po varijabilnoj stopi na temelju Londonske međubankarske stope (LIBOR) za zamjenu (eng. swap).* Ulazni podatak 2. razine bila bi stopa LIBOR-a za zamjenu ako je ona vidljiva u uobičajeno objavljivanim intervalima kroz gotovo cijeli roka na koji je zamjena zaključena.
- (b) *Ugovori o kamatnoj zamjeni u kojima se kamata prima po fiksnoj stopi i plaća po varijabilnoj stopi na temelju krivulje prinosa nominirane u stranoj valuti.* Ulazni podatak 2. razine bila bi stopa zamjene (swapa) na temelju krivulje prinosa nominirane u stranoj valuti koja je vidljiva u uobičajeno objavljivanim intervalima kroz gotovo cijeli rok na koji je zamjena zaključena. To bi bio slučaj ako bi ugovor o zamjeni bio zaključen na rok od 10 godina i ako bi stopa bila vidljiva u uobičajeno objavljivanim intervalima kroz 9 godina, uz uvjet da odgovarajućom ekstrapolacija krivulje prinosa za 10. godinu ne bi bila značajna za mjerenje fer vrijednosti zamjene u cijelosti.
- (c) *Ugovori o kamatnoj zamjeni u kojima se kamata prima po fiksnoj stopi i plaća po varijabilnoj stopi na temelju primarne stope određene banke.* Ulazni podatak 2. razine bila bi primarna stopa te banke izvedena ekstrapolacijom ako su ekstrapolirane vrijednosti potkrijepljene vidljivim podacima na tržištu, primjerice, korelacijom s kamatnom stopom koja je vidljiva kroz gotovo cijeli rok na koji je zamjena zaključena.
- (d) *Trogodišnja opcija na dionice kojima se trguje na burzi.* Ulazni podatak 2. razine bila bi implicitna kolebljivost dionica izvedena ekstrapolacijom na 3. godinu ako postoje oba sljedeća uvjeta:
- i. vidljive su cijene za jednogodišnju i dvogodišnju opciju;
 - ii. ekstrapolirana implicitna kolebljivost trogodišnje opcije potkrijepljena je podacima vidljivima na tržištu kroz gotovo cijeli rok opcije.

U tom bi slučaju implicitnu kolebljivost bilo moguće izvesti ekstrapoliranjem iz implicitne volatilnosti za jednogodišnju i dvogodišnju opciju na dionice i potkrijepiti ju implicitnom kolebljivosti trogodišnjih opcija na usporedive dionice subjekata, uz uvjet da je utvrđena korelacija između jednogodišnje i dvogodišnje implicitne kolebljivosti.

- (e) *Ugovor o licenci* Ulazni podatak 2. razine za ugovor o licenci stečen poslovnim spajanjem koji je nedavno bio predmetom pregovora između stečenika, kao strane ugovora o licenci, i nepovezane osobe bila bi licencna naknada utvrđena u ugovoru s nepovezanom osobom na početku samih pregovora.

- (f) *Zalihe gotovih proizvoda na maloprodajnom mjestu* Ulazni podatak 2. razine za zalihe gotovih proizvoda stečene poslovnim spajanjem bila bi ili cijena za kupce na maloprodajnom tržištu, ili maloprodajna cijena na veleprodajnom tržištu, usklađena za razlike između stanja i lokacije predmeta na zalihama i usporedivih (tj. sličnih) predmeta zaliha, tako da pokazatelj fer vrijednosti odražava cijenu koja bi bila ostvarena u transakciji prodaje zaliha drugom trgovcu na malo koji bi poduzeo sve potrebne korake za prodaju zaliha. Slijedom toga, pokazatelj fer vrijednosti bio bi isti, neovisno o tome je li usklađena maloprodajna cijena (usklađenje prema dolje) ili veleprodajna cijena (usklađenje prema gore). Za mjerenje ovog pokazatelja fer vrijednosti u pravilu treba koristiti cijenu koja nalaže najmanji iznos subjektivnih usklađenja.
- (g) *Zgrada u posjedu i uporabi* Ulazni podatak 2. razine bila bi cijena za četvorni metar zgrade (multiplikator iz procjene vrijednosti) izvedena iz vidljivih podataka na tržištu, npr. multiplikatori izvedeni iz cijena u promatranim transakcijama usporedivim (tj. sličnim) zgradama na sličnim lokacijama.
- (h) *Jedinica stvaranja novca* Ulazni podatak 2. razine bio bi multiplikator iz procjene vrijednosti (npr. multiplikator dobiti ili prihoda, ili nekog sličnog pokazatelja uspješnosti) izveden iz vidljivih podataka na tržištu, npr. multiplikatori izvedeni iz cijena u promatranim transakcijama usporedivim (tj. sličnim) jedinicama poslovanja/segmentima djelatnosti, uzimajući u obzir poslovne, tržišne financijske i nefinancijske čimbenike.

Ulazni podaci 3. razine (točke 86. – 90.)

B36. Slijede primjeri ulaznih podataka 3. razine za određenu imovinu i određene obveze:

- (a) *Dugoročna valutna zamjena (eng. swap)* Ulazni podatak 3. razine bila bi kamatna stopa u određenoj valuti koja nije vidljiva i koju nije moguće potkrijepiti podacima vidljivim na tržištu u uobičajenim intervalima ili na neke druge načine kroz gotovo cijeli rok valutne zamjene. Kamatne stope u valutnoj zamjeni su stope zamjene koje se izračunavaju iz perspektive krivulja prinosa predmetnih država.
- (b) *Trogodišnja opcija na dionice kojima se trguje na burzi.* Ulazni podatak 3. razine bila bi kolebljivost u prošlosti, tj. kolebljivost dionica izvedena iz njihovih povijesnih cijena. Povijesna kolebljivost u pravilu ne odražava sadašnja očekivanja tržišnih sudionika, čak ni ako je jedina dostupna informacija za određivanje cijene opcije.
- (c) *Kamatna zamjena (eng. swap)* Ulazni podatak 3. razine bilo bi svođenje na srednju (neobvezujuću) cijenu o kojoj postoji konsenzus na tržištu za predmetnu zamjenu kroz usklađenje provedeno koristeći podatke koji nisu neposredno vidljivi i koje nije moguće na neki drugi način potkrijepiti podacima vidljivim na tržištu.
- (d) *Obveza razgradnje preuzeta u sklopu poslovnog spajanja.* Ulazni podatak 3. razine bila bi sadašnja procjena zasnovana na vlastitim podacima subjekta o budućim odljevima novca koji će biti potrebni za ispunjenje obveze (uključujući očekivanja tržišnih sudionika po pitanju troškova ispunjenja obveze i naknade koju bi tržišni sudionik tražio za preuzimanje obveze razgradnje predmetne stavke imovine) ako ne postoje praktično dostupne informacije koje bi ukazivale na to da bi tržišni sudionici polazili od drukčijih pretpostavki. Navedeni ulazni podatak 3. razine koristio bi se u tehnici svođenja na sadašnju vrijednost zajedno s drugim ulaznim podacima, primjerice, tekućom bezrizičnom kamatnom stopom ili bezrizičnom kamatnom stopom usklađenom za kreditnu sposobnost ako bi učinak kreditne sposobnosti subjekta na fer vrijednost obveze bio obuhvaćen diskontnom stopom a ne procjenom budućih odljeva novca.
- (e) *Jedinica stvaranja novca* Ulazni podatak 3. razine bila bi financijska prognoza (npr. novčanog toka ili dobiti i gubitka) koja se temelji na vlastitim podacima subjekta ako ne postoje praktično dostupne informacije koje bi ukazivale na to da bi tržišni sudionici polazili od drukčijih pretpostavki.

MJERENJE FER VRIJEDNOSTI KOD ZNAČAJNOG PADA VOLUMENA ILI AKTIVNOSTI U VEZI SA STAVKOM IMOVINE ILI OBVEZOM

B37. Na fer vrijednost neke stavke imovine ili neke obveze može utjecati znatan pad volumena ili aktivnosti u odnosu na normalnu tržišnu aktivnost za predmetnu imovinu, odnosno obvezu (ili sličnu imovinu i slične obveze). Da bi subjekt na temelju dostupnih dokaza mogao utvrditi je li kod predmetne imovine, odnosno predmetne obveze došlo do znatnog pada volumena ili aktivnosti, dužan je ocijeniti značajnost i važnost čimbenika kao što su:

- (a) malen broj transakcija u novije vrijeme;

- (b) kotirane cijene nisu izvedene iz tekućih informacija;
 - (c) kotirane cijene znatno variraju, bilo kroz vrijeme, bilo među samim kreatorima tržišta (npr. na nekim brokerskim tržištima);
 - (d) indeksi koji su ranije bili visoko korelirani s fer vrijednosti predmetne imovine, odnosno predmetne obveze sada su vidljivo nekorelirani s najnovijim pokazateljima njihovih fer vrijednosti;
 - (e) došlo je do znatnog porasta premija za rizik po osnovi implicitne likvidnosti, prinosa ili pokazatelja uspješnosti (npr. stope dospjelih nenaplaćenih potraživanja ili ozbiljnosti gubitaka) u promatranim transakcijama ili kotiranim cijenama u odnosu na subjektivu procjenu očekivanih novčanih tokova, uzimajući u obzir sve dostupne podatke na tržištu o kreditnom i drugim rizicima neispunjenja koji se odnose na predmetnu imovinu, odnosno obvezu;
 - (f) velik ili znatno širi raspon između kupovne i prodajne cijene;
 - (g) značajan pad aktivnosti ili nepostojanje (glavnog) tržišta za novo izdanje predmetne ili slične imovine, odnosno obveze;
 - (h) malo javno dostupnih informacija (npr. za transakcije koje se odvijaju na direktnom tržištu).
- B38. Ako subjekt zaključi da je došlo do značajnog pada volumena ili aktivnosti po predmetnoj imovini, odnosno obvezi u odnosu na tržišnu aktivnost koja je normalna za predmetnu ili sličnu imovinu, odnosno predmetnu ili sličnu obvezu, potrebna je daljnja analiza transakcija ili kotiranih cijena. Pad volumena ili aktivnosti sam za sebe ne mora ukazivati na to da neka cijena u transakciji ili kotirana cijena ne odražava fer vrijednost ili da neka transakcija na tom tržištu nije uredna. Međutim, ako subjekt utvrdi da neka transakcija ili kotirana cijena ne odražava fer vrijednost (npr. moguće su transakcije koje nisu uredne), bit će nužno takve transakcije, odnosno kotirane cijene uskladiti ako ih subjekt koristi kao osnovu za mjerenje fer vrijednosti, pri čemu usklađenje može biti značajno za mjeru fer vrijednosti u cjelini. Usklađenja mogu biti potrebna i u drugim okolnostima (npr. kad cijena slične imovine nalaže značajna usklađenja da bi ju bilo moguće usporediti s imovinom koja se mjeri ili kad je cijena stara).
- B39. Ovaj MSFI ne propisuje metodologiju za provedbu značajnih usklađenja transakcija ili kotiranih cijena. Korištenje tehnika vrednovanja u mjerenju fer vrijednosti obrađeno je u točkama 61-66. i B5.-B11. Neovisno o primijenjenoj tehnici vrednovanja, subjekt je dužan provesti prikladna usklađenja za rizike, što uključuje premiju za rizik koja odražava iznos koji bi tržišni sudionici tražili kao naknadu za nesigurnost priljeva novca od imovine, odnosno odljeva novca po obvezi (vidjeti točku B17.). U suprotnom, mjera ne odražava vjerodostojno fer vrijednost. Utvrđivanje odgovarajuće premije za rizik može u nekim slučajevima biti otežano. No, stupanj težine utvrđivanja premije nije sam po sebi dovoljan razlog za ne provođenje usklađenja zbog rizika. Usklađenje zbog rizika mora se provesti na način da odražava urednu transakciju između tržišnih sudionika na datum mjerenja pod sadašnjim tržišnim uvjetima.
- B40. Ako je došlo do značajnog pada volumena ili aktivnosti kod predmetne imovine, odnosno obveze, može biti primjereno promijeniti tehniku vrednovanja ili primijeniti više tehnika vrednovanja (npr. tržišni pristup i jednu od tehnika svođenja na sadašnju vrijednost). Pri vaganju pokazatelja fer vrijednosti dobivenih primjenom većeg broja tehnika vrednovanja subjekt je dužan razmotriti vjerodostojnost niza mjera fer vrijednosti. Cilj je odrediti točku unutar tog niza koja je najreprezentativnija kao fer vrijednost u sadašnjim tržišnim uvjetima. Širok niz mjera fer vrijednosti može ukazivati na potrebu za daljnjom analizom.
- B41. Čak i ako je došlo do značajnog pada volumena ili razine aktivnosti kod predmetne imovine, odnosno obveze, cilj mjerenja fer vrijednosti ostaje isti. Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji (tj. ne u uvjetima prisilne likvidacije ili hitne prodaje) između tržišnih sudionika na datum mjerenja.
- B42. Procjenjivanje cijene po kojoj bi tržišni sudionici na datum mjerenja zaključili transakciju pod sadašnjim tržišnim uvjetima u okolnostima pada volumena ili aktivnosti kod predmetne imovine, odnosno obveze ovisi o činjenicama i okolnostima na datum mjerenja i nalaže primjenu prosudbi. Nakana subjekta da drži predmetnu imovinu, odnosno da plati ili na neki drugi način ispuni predmetnu obvezu nije važna za mjerenje fer vrijednosti jer je fer vrijednost tržišno utemeljena mjera i nije specifična za neki subjekt.

Prepoznavanje transakcija koje nisu uredne

B43. Utvrđivanje je li neka transakcija uredna ili ne, teže je u okolnostima značajnog pada volumena ili aktivnosti u odnosu na normalnu tržišnu aktivnost za predmetnu imovinu, odnosno obvezu (ili sličnu imovinu i slične obveze). U tim okolnostima nije primjereno izvesti zaključak da takvo tržište nije uredno (tj. da je riječ o prisilnoj likvidaciji ili hitnoj prodaji). Okolnosti koje mogu ukazivati na to da transakcija nije uredna su i sljedeće:

- (a) razdoblje izloženosti tržištu prije datuma mjerenja nije dovoljno dugo da bi omogućilo provedbu marketinških aktivnosti uobičajenih za transakcije predmetnom imovinom, odnosno predmetnim obvezama pod sadašnjim tržišnim uvjetima;
- (b) razdoblje izloženosti tržištu bilo je uobičajeno, ali je prodavatelj predmetnu imovinu, odnosno obvezu nudio samo jednom tržišnom sudioniku;
- (c) prodavatelj je u stečaju ili likvidaciji, odnosno isti mu predstoje (tj. u ozbiljnim je financijskim problemima);
- (d) prodavatelj je bio dužan izvršiti prodaju radi ispunjenja uvjeta propisanih regulativom ili zakonom (tj. bio je prisiljen na prodaju)
- (e) cijena u predmetnoj transakciji je statistički gledano ekstremna vrijednost u usporedbi s drugim nedavnim transakcijama istom ili sličnom imovinom, odnosno obvezama.

Subjekt je dužan ocijeniti okolnosti da bi na temelju težine dostupnih dokaza utvrdio je li transakcija uredna.

B44. U mjerenju fer vrijednosti ili procjenjivanju premije za tržišni rizik subjekt je dužan razmotriti sve sljedeće okolnosti:

- (a) ako dokazi ukazuju na to da transakcija nije uredna, dužan je cijeni u toj transakciji pripisati manju ili nikakvu težinu (u odnosu na druge pokazatelje fer vrijednosti);
- (b) ako dokazi ukazuju na to da je transakcija uredna, subjekt je dužan uzeti u obzir cijenu u takvoj transakciji. Iznos pondera na takvu transakcijsku cijenu u odnosu na druge pokazatelje fer vrijednosti ovisit će o činjenicama i okolnostima kao što su:
 - i. volumen transakcije;
 - ii. usporedivost predmetne transakcije s imovinom, odnosno obvezom koja se mjeri;
 - iii. vremenska blizina transakcije datumu mjerenja;
- (c) ako subjekt nema dovoljno informacija da bi mogao zaključiti je li neka transakcija uredna, dužan je uzeti u obzir transakcijsku cijenu. No, ta transakcijska cijena ne mora odražavati fer vrijednost (tj. ona nije nužno jedina ili glavna osnova za mjerenje fer vrijednosti ili procjenjivanje premija za tržišni rizik). Kad subjekt nema dovoljno informacija da bi mogao zaključiti jesu li određene transakcije uredne, dužan je takvim transakcijama pridati manju težinu u usporedbi s drugim transakcijama za koje se zna da su uredne.

Subjekt nije dužan učiniti sve što je u njegovoj moći da bi utvrdio je li neka transakcija uredna, ali ne smije zanemariti informacije koje su praktično dostupne. Kad je subjekt strana u nekoj transakciji, pretpostavka je da ima dovoljno informacija da bi mogao zaključiti je li predmetna transakcija uredna.

Korištene kotiranih cijena trećih

B45. Ovaj MSFI ne brani korištenje kotiranih cijena koje su dale treće strane ako je subjekt utvrdio da su te cijene izvedene sukladno ovome MSFI-ju.

B46. Ako je kod predmetne imovine, odnosno obveze došlo do značajnog pada volumena ili aktivnosti, subjekt je dužan ocijeniti jesu li kotirane cijene trećih strana izvedene iz sadašnjih informacija koje odražavaju uredne transakcije ili primjenom neke tehnike vrednovanja koja odražava pretpostavke tržišnih sudionika (uključujući pretpostavke o rizicima). Kod određivanja pondera za kotiranu cijenu kao ulaznog podatka mjere fer vrijednosti subjekt treba kotiranim cijenama koje ne odražavaju rezultat transakcije pripisati manji ponder (u odnosu na druge pokazatelje fer vrijednosti koji odražavaju rezultate transakcija).

B47. Nadalje, vrsta istaknute cijene (npr. je li to indikativna cijena ili obvezujuća ponuda) također se obvezno uzima u obzir pri vaganju dostupnih dokaza, pri čemu se cijenama koje su istaknuli treći i koje predstavljaju obvezujuću ponudu pripisuje viši ponder.

Dodatak C

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

Ovaj Dodatak sastavni je dio MSFI-ja i ima jednaku važnost kao i drugi dijelovi standarda.

- C1. Subjekt je dužan ovaj MSFI primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. Dopusštena je ranija primjena. Subjekt koji ovaj MSFI primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti.
- C2. Ovaj MSFI primjenjuje se prospektivno s početkom godišnjeg razdoblja u kojem je prvi puta primijenjen.
- C3. Objavljivanje podataka propisanih ovim MSFI-jem nije obvezno kod usporednih informacija prikazanih za razdoblja prije prve primjene ovog MSFI-ja.

Dodatak D

Izmjene drugih MSFI-jeva

U ovom Dodatku navedene su izmjene drugih MSFI-jeva koje su posljedica donošenja MSFI-ja 13 od strane Odbora. Subjekti su dužni navedene izmjene primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. Subjekt koji MSFI-13 primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je na to razdoblje primijeniti i ove izmjene. Točke koje sadrže izmjene prikazane su podcrtavanjem novog teksta i precrtavanjem brisanog teksta.

PROMJENA DEFINICIJE

- D1. Definicije iz točaka 3. – 5. i točke 9. MSFI-ja 1 (izdanog u listopadu 2010.) zamjenjuje se sljedećom definicijom:

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13.)

Definicija fer vrijednosti iz MRS-a 2, MRS-a 16, MRS-ova 18 – 21, MRS-a 32 i MRS-a 40 zamjenjuje se sljedećom definicijom:

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.)

MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (s izmjenama iz rujna 2010.)

- D2. Točka 19. briše se.
- D3. Dodaje se točka 39.J kako slijedi:

39.J U MSFI-ju 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanom u svibnju 2011., briše se točka 19. i mijenjaju se definicija fer vrijednosti iz Dodatka A te točke D15. i D20. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.
- D4. Točke D15. i D20. mijenjaju se kako slijedi:

D15. Ako prvi primjenitelj MSFI-jeva takvo ulaganje vrednuje po trošku sukladno MRS-u 27, dužan ga je u svom početnom izvještaju o financijskom položaju po MSFI-jevima iskazati u jednom od sljedećih iznosa:

...

(b) surogatnom trošku. Surogatni trošak takvog ulaganja je njegova:

i. fer vrijednosti na datum na koji subjekt MSFI-jeve prvi put primjenjuje na svoje odvojene financijske izvještaje; ili

...

D20. Bez obzira na zahtjeve iz točaka 7. i 9., subjekt može primijeniti zahtjeve iz točke VP76. podtočke (a) MRS-a 39 na jedan od sljedećih načina:

...

MSFI 2 Plaćanja temeljena na dionicama

D5. Dodaje se točka 6.A kako slijedi:

6.A Ovaj MSFI koristi izraz „fer vrijednost” na način koji se donekle razlikuje od definicije fer vrijednosti iz MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti*. Prema tome, kod primjene MSFI-ja 2 subjekt mjeri fer vrijednost sukladno ovome MSFI-ju, a ne MSFI-ju 13.

MSFI 3 Poslovna spajanja

D6. Točke 20., 29., 33. i 47. mijenjaju se kako slijedi:

20. U točkama 24.-31. navedene su vrste utvrdive imovine i utvrdivih obveza koje uključuju stavke za koje ovaj MSFI predviđa ograničene iznimke u primjeni načela mjerenja.

29. Stjecatelj je dužan vrijednost ponovno stečenog prava priznati kao nematerijalno sredstvo na temelju preostalog razdoblja predmetnog ugovora bez obzira na to bi li tržišni sudionici potencijalno obnavljanje ugovora uzeli u obzir prilikom mjerenja njegove fer vrijednosti ili ne. Točke B35. i B36. sadrže s tim povezane upute za primjenu.

33. [...] Da bi utvrdio iznos *goodwill* u poslovnom spajanju u kojem nema prijenosa naknade, stjecatelj je dužan koristiti fer vrijednost svog udjela kao stjecatelja u stečeniku na datum stjecanja umjesto fer vrijednosti prenesene naknade na datum stjecanja (točka 32. podtočka (a) i). ...

47. [...] Primjerice, postoji vjerojatnost da prodaja nekog sredstva trećoj strani u kratkom roku nakon datuma stjecanja za iznos koji se znatno razlikuje od njegove privremeno uknjižene fer vrijednosti utvrđene na taj datum ukazuje na pogrešku u privremeno uknjiženom iznosu.

D7. Dodaje se točka 64.F kako slijedi:

64.F MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točka 20., 29., 33. i 47., definicija fer vrijednosti iz Dodatka A te točke B22., B40., B43.-B46., B49. i B64. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D8. U Dodatku B točke B22., B40., B43.-B46., B49. i B64. mijenjaju se kako slijedi:

B22. Budući da su konsolidirani financijski izvještaji nastavak na financijske izvještaje pravno ovisnog društva, osim u dijelu koji se odnosi na njegovu strukturu kapitala, konsolidirani financijski izvještaji predočavaju:

...

(d) iznos priznat u konsolidiranim financijskim izvještajima kao izdani vlasnički udjel dobiven pribrajanjem izdanog vlasničkog udjela pravno ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja) neposredno prije poslovnog spajanja fer vrijednosti pravne matice (računovodstvenog stečenika). Međutim, [...]

...

B40. Primjenom kriterija utvrdivosti određuje se priznaje li se neko nematerijalno sredstvo odvojeno od *goodwill*. Međutim, ti kriteriji nisu ni uputa za mjerenje fer vrijednosti nematerijalnog sredstva niti ograničavaju pretpostavke koje se koriste u procjeni njegove fer vrijednosti. Primjerice, stjecatelj bi kod utvrđivanja cijene nematerijalne imovine uzeo u obzir pretpostavke koje bi razmatrali tržišni sudionici, kao što su očekivano obnavljanje ugovora u budućnosti. ...

- B43. Da bi zaštitio svoj konkurentski položaj ili iz drugih razloga, subjekt može odlučiti da stečenu nefinancijsku imovinu ne koristi aktivno ili u skladu s njenom maksimalnom i najboljom mogućom uporabom. To može, primjerice, biti slučaj kod stečene nematerijalne imovine koja se odnosi na istraživanje i razvoj i koju stjecatelj planira koristiti defanzivno na način da spriječi druge da ju koriste. Bez obzira na to, stjecatelj je dužan fer vrijednost takve nematerijalne imovine mjeriti uz pretpostavku maksimalne i najbolje moguće uporabe od tržišnih sudionika sukladno primjerenoj premisi vrednovanja, i prvi puta, i kod mjerenja fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja radi kasnijeg podvrgavanja provjeri smanjenja njene vrijednosti.
- B44. Ovaj MSFI dopušta stjecatelju da nekontrolirajući udjel u stečeniku mjeri po njegovoj fer vrijednosti na datum stjecanja. Ponekad će stjecatelj biti u mogućnosti utvrditi fer vrijednost nekontrolirajućeg udjela na datum stjecanja na temelju cijena vlasničkih udjela koje kotiraju na aktivnom tržištu (tj. onih koji nisu u posjedu stjecatelja). Međutim, u drugim situacijama moguće je da kotirana tržišna cijena vlasničkih udjela ne bude dostupna. U tom slučaju, stjecatelj mjeri fer vrijednost nekontrolirajućeg udjela primjenom neke druge tehnike vrednovanja.
- B45. Fer vrijednosti stjecateljevog udjela u stečeniku i fer vrijednost nekontrolirajućeg udjela po dionici mogu se razlikovati. Glavna razlika bit će vjerojatno u tome što će u fer vrijednost po dionici stjecateljevog nekontrolirajućeg udjela u stečeniku biti uračunana premija za kontrolni paket ili, obrnuto, diskont zbog nepostojanja kontrole (koji se naziva i diskont za nekontrolirajući udjel) ako bi tržišni sudionici premiju, odnosno diskont uzeli u obzir prilikom određivanja cijene nekontrolirajućeg udjela.
- B46. U poslovnom spajanju provedenom bez prijenosa naknade, stjecatelj mora fer vrijednost svog udjela u stečeniku na datum stjecanja zamijeniti fer vrijednošću prenesene naknade na datum stjecanja kako bi izmjerio *goodwill* ili dobit od povoljne kupnje (vidjeti točke 32. – 34.).
- B49. U mjerenje fer vrijednosti uzajamnog subjekta treba uključiti pretpostavke koje bi tržišni sudionici izveli o budućim koristima članova, kao i druge relevantne pretpostavke tržišnih sudionika o uzajamnom subjektu. Primjerice, za određivanje fer vrijednosti uzajamnog subjekta moguće je primijeniti neku od tehnika svođenja na sadašnju vrijednost. Novčani tokovi koji bi bili ulazni podatak modela trebali bi se temeljiti na očekivanim novčanim tokovima uzajamnog subjekta, za koje je vjerojatno da bi odražavali sniženja temeljem pogodnosti koje članovi uživaju, kao što su snižene naknade za dobra i usluge.
- B64. Radi postizanja cilja iz točke 59., stjecatelj je dužan o svakom poslovnom spajanju do kojeg je došlo u izvještajnom razdoblju objaviti sljedeće informacije:
- ...
- (f) fer vrijednost na datum stjecanja ukupne prenesene naknade za stjecanje i fer vrijednost na datum stjecanja svake značajnije kategorije naknada za stjecanje, kao što je:
- ...
- iv. vlasnički udjeli stjecatelja, uključujući broj izdanih instrumenata ili udjela ili onih koji se mogu izdati te metodu za mjerenje fer vrijednosti tih instrumenata ili udjela;
- ...
- (o) o svakom poslovnom spajanju u kojem stjecatelj na datum stjecanja u stečeniku ima vlasnički udjel manji od 100 %:
- ...
- ii. za svaki nekontrolirajući udjel u stečeniku mjeren po fer vrijednosti, tehniku, odnosno tehnike vrednovanja i ključne ulazne podatke korištene za određivanje te vrijednosti.
- ...

MSFI 4 Ugovori o osiguranju

D9. Dodaje se točka 41.E kako slijedi:

- 41.E MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz Dodatka A i subjekti su je dužni primijeniti kod usvajanja MSFI-ja 13.

MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i obustavljene aktivnosti

D10. Dodaje se točka 44.H kako slijedi:

- 44.H MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz Dodatka A i subjekti su je dužni primijeniti kod usvajanja MSFI-ja 13.

MSFI 7 Financijski instrumenti: objavljivanje (s izmjenama iz listopada 2009.)

D11. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D12. Točka 3. mijenja se kako slijedi:

3. Ovaj MSFI dužni su primjenjivati svi subjekti na sve vrste financijskih instrumenata, izuzev:
- (a) [...] ako je to slučaj, subjekt je dužni primijeniti zahtjeve ovog MSFI-ja, a na udjele mjerene po fer vrijednosti, zahtjeve MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

...

D13. Točke 27. – 27.B brišu se.

D14. Točka 28. mijenja se kako slijedi:

28. U nekim slučajevima subjekt ne priznaje dobit ili gubitak kod prvog priznavanja financijske imovine, odnosno financijske obveze jer ne postoji dokaz fer vrijednosti u obliku cijene koja za identičnu imovinu, odnosno identičnu obvezu kotira na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine), niti je ona izvedena nekom od tehnika vrednovanja u kojoj se koriste samo podaci s vidljivih tržišta (vidjeti točku VP76 MRS-a 39). U tom slučaju subjekt je dužan, po klasama financijske imovine, odnosno financijskih obveza, objaviti:

- (a) svoju računovodstvenu politiku priznavanja razlike između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene u dobit i gubitak koja odražava promjenu čimbenika (uključujući vrijeme) koje bi tržišni sudionici razmatrali prilikom određivanja cijene predmetne imovine, odnosno obveze (vidjeti točku VP76.b) MRS-a 39);

...

- (c) zašto je zaključio da transakcijska cijena nije najbolji dokaz o fer vrijednosti, uključujući opis dokaza koji potkrjepljuju fer vrijednost.

D15. Točka 29. mijenja se kako slijedi:

29. Informacije o fer vrijednosti nije potrebno objaviti:

...

- (b) kod ulaganja u glavničke instrumente ako na aktivnom tržištu nije kotirana tržišna cijena identičnog instrumenta (tj. ulazni podatak 1. razine) ili izvedenice povezane s takvim glavničkim instrumentima i koji je sukladno MRS-u 39 mjereno po trošku jer njegovu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti na neki drugi način; ili

...

D16. Dodaje se točka 44.P kako slijedi:

- 44.P. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 3., 28., 29., B4. i B26. te Dodatak A i brisane su točke 27. – 27.B Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D17. U Dodatku A mijenja se definicija ostalih cjenovnih rizika kako slijedi:

Ostali cjenovni rizici Rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentu zbog promjena tržišnih cijena (koje ne proizlaze iz **kamatnog rizika** ili **valutnog rizika**), bilo da je riječ o promjenama koje su prouzročili čimbenici specifični za pojedini financijski instrument ili njegovog izdavatelja ili drugi čimbenici koji utječu na sve slične financijske instrumente kojima se trguje na predmetnom tržištu.

MSFI 9 Financijski instrumenti (izdan u studenome 2009.)

D18. Mijenja se točka 5.1.1 kako slijedi:

5.1.1 Kod prvog priznavanja, subjekt je dužan mjeriti financijsko sredstvo po njegovoj fer vrijednosti, koja se kod imovine koja se ne iskazuje po fer vrijednosti kroz dobiti i gubitak uvećava za transakcijske troškove izravno povezane s njenim stjecanjem.

D19. Dodaje se točka 5.1.1A kako slijedi:

5.1.1A Međutim, ako se fer vrijednost financijske imovine kod prvog priznavanja razlikuje od transakcijske cijene, subjekt je dužan primijeniti točku B5.1 i točku VP76. MRS-a 39.

D20. Točke 5.2.1, 5.3.2, 8.2.5 i 8.2.11 mijenjaju se kako slijedi:

5.2.1 Subjekt je nakon prvog priznavanja dužan financijsku imovinu mjeriti sukladno točkama 4.1–4.5 po fer vrijednosti ili amortiziranom trošku.

5.3.2 Ako subjekt reklasificira neku stavku financijske imovine sukladno točki 4.9 na način da od tog trenutka biva mjerena po fer vrijednosti, njena fer vrijednost mjeri se na datum reklasifikacije. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak po razlici između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti priznaje se u dobit i gubitak.

8.2.5 Ako subjekt hibridni ugovor mjeri po fer vrijednosti sukladno točki 4.4 ili 4.5, ali njegova fer vrijednost nije bila mjerena u usporednim izvještajnim razdobljima, fer vrijednost hibridnog ugovora u usporednim izvještajnim razdobljima je zbroj fer vrijednosti komponenata ugovora (tj. osnovnog ugovora kao neizvedenice i ugrađene izvedenice) na kraju svakog usporednog izvještajnog razdoblja.

8.2.11 Ako je subjekt ranije neko ulaganje u glavnički instrument bez identičnog instrumenta cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) (ili izvedenica koja je povezana s takvim instrumentom i mora biti namirena isporukom samog instrumenta) iskazivao po trošku sukladno MRS-u 39, dužan ga je izmjeriti po fer vrijednosti na datum prve primjene. ...

D21. Dodaje se točka 8.1.3 kako slijedi:

8.1.3 MSFI-jem 13 Mjerenje fer vrijednosti, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 5.1.1, 5.2.1, 5.3.2, 8.2.5, 8.2.11, B5.1, B5.4, B5.5, B5.7, C8., C20., C22., C27. i C28. i dodana je točka 5.1.1A. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D22. U Dodatku A u točki D22. mijenja se uvodni tekst kako slijedi:

Izrazi koji slijede definirani su u točki 11. MRS-a 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje*, točki 9. MRS-a 39 ili u Dodatku A MSFI-ju 13 i u ovom MSFI-ju rabe se u značenjima utvrđenima u MRS-u 32, MRS-u 39 ili MSFI-ju 13:

D23. U Dodatku B mijenjaju se točka B5.1, naslov iznad točke B5.5 te točke B5.5 i B5.7 kako slijedi:

- B5.1 Fer vrijednost financijske imovine kod prvog priznavanja u pravilu je njena transakcijska cijena (tj. fer vrijednost dane naknade, vidjeti također MSFI 13 te točku VP76. MRS-a 39). Međutim, ako se dio dane naknade odnosi na nešto drugo a ne na sam financijski instrument, subjekt je dužan izmjeriti fer vrijednost financijskog instrumenta. Primjerice, fer vrijednost besamatnog dugoročnog kredita ili potraživanja može se izmjeriti kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih primitaka diskontiranih primjenom tržišne stope, odnosno stopa koje prevladavaju na tržištu za sličan instrument (sličan po valuti, roku, vrsti kamatne stope i drugim čimbenicima) sličnog kreditnog rejtinga. Svaki dodatno pozajmljen iznos predstavlja rashod ili smanjenje prihoda, osim ako ne udovoljava kriterijima prepoznavanja kao neka druga vrsta imovine.

Ulaganja u glavnicike instrumente (i ugovori o takvim ulaganjima)

- B5.5 [...] Navedeno je moguće ako ne postoji dovoljno informacija novijeg datuma za mjerenje fer vrijednosti ili ako je raspon mogućih mjera fer vrijednosti širok te trošak predstavlja najbolju moguću procjenu fer vrijednosti unutar tog raspona.

- B5.7 [...] U takvim slučajevima subjekt je dužan izmjeriti fer vrijednost.

D24. Izmjene točke 29. MSFI-ja 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje* iz točke C8. Dodatka C mijenjaju se kako slijedi:

29. Informacije o fer vrijednosti nije potrebno objaviti:

...

- b) kod izvedenica povezanih s ulaganjima u glavnicike instrumente za koje na aktivnom tržištu ne kotira cijena identičnog instrumenta (tj. ulazni podatak 1 razine) i koje su mjerene po trošku u skladu s MRS-om 39 jer njihovu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti na neki drugi način; ili

...

D25. Mijenjaju se izmjene točke 1. MRS-a 28 *Ulaganje u pridružene subjekte* iz točke C20. kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo ulaganja u pridružene subjekte. No, ne primjenjuje se na ulaganja u pridružene subjekte koja drže:**

- (a) organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili
- (b) **uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova mjerena po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak sukladno MSFI-ju 9 *Financijski instrumenti* i MRS-u 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*. Subjekt koji drži takva ulaganja dužan je objaviti podatke propisane točkom 37.f).**

D26. Mijenjaju se izmjene točke 1. MRS-a 31 *Udjeli u zajedničkim pothvatima* iz točke C22. kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo udjela u zajedničkim pothvatima te izvještavanje o imovini, obvezama, приходima i rashodima zajedničkog pothvata u financijskim izvještajima pothvatnika i ulagatelja neovisno o strukturi i obliku u kojima se odvijaju aktivnosti zajedničkog pothvata. No, ne primjenjuje se na udjele pothvatnika u zajednički kontroliranim subjektima koje drže:**

- (a) organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili

- (b) **uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova mjerena po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak sukladno MSFI-ju 9 *Financijski instrumenti* i MRS-u 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*. Pothvatnik koji drži takav udjel, dužan je objaviti podatke propisane točkama 55. i 56.**

D27. Mijenjaju se izmjene točaka 9., 13. i 88. MRS-a 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* kako slijedi:

9. ...

Valja napomenuti da MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti* navodi zahtjeve koji se odnose na objavljivanje fer vrijednosti obveza ili na mjerenje fer vrijednosti financijske obveze, bilo predodređivanjem ili na neki drugi način.

...

13. Ako subjekt nije u mogućnosti pouzdano izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice prema uvjetima koji se na nju primjenjuju, njena fer vrijednost utvrđuje se kao razlika između fer vrijednosti hibridnog (kombiniranog) ugovora i fer vrijednosti osnovnog ugovora. Ako subjekt ne može ovom metodom izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice, primjenjuje se točka 12. i hibridni (kombinirani) ugovor predodređuje se za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

88. **Zaštitni odnos ispunjava kriterije računovodstva zaštite prema točkama 89. – 102. onda, i samo onda ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti.**

...

(d) **Moguće je pouzdano izmjeriti učinkovitost zaštite, tj. fer vrijednost ili novčane tokove zaštićene stavke povezane s rizikom koji je predmet zaštite, kao i fer vrijednost zaštitnog instrumenta.**

...

D28. Mijenjaju se izmjene točaka VP64., VP80., VP81. i VP96. MRS-a 39 iz točke C28 kako slijedi:

VP64. Fer vrijednost financijske obveze kod prvog priznavanja u pravilu je njena transakcijska cijena (tj. fer vrijednost primljene naknade, vidjeti također točku VP76. i MSFI 13). Međutim, ako se dio dane ili primljene naknade odnosi na nešto drugo a ne na samu financijsku obvezu, subjekt je dužan izmjeriti fer vrijednost financijske obveze.

VP80. Smatra se da je fer vrijednost izvedenica koje su povezane s glavničkim instrumentima bez identičnog instrumenta cijena kojeg bi bila kotirana na aktivnom tržištu i moraju biti namirene isporukom glavničkih instrumenata (tj. ulazni podatak 1. razine) (vidjeti točku 47. podtočku (a)) moguće pouzdano izmjeriti ako (a) varijabilnost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti nije značajna za predmetni instrument ili (b) je vjerojatnosti raznih procjena unutar tog niza moguće realno procijeniti i iskoristiti ih u mjerenju fer vrijednosti.

VP81. U mnogim situacijama je vjerojatno da varijabilnost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti izvedenica povezanih s glavničkim instrumentima bez identičnog instrumenta cijena kojeg bi bila kotirana na aktivnom tržištu i koje moraju biti namirene isporukom glavničkih instrumenata (tj. ulazni podatak 1. razine) (vidjeti točku 47. podtočku (a)) neće biti značajna. U pravilu je moguće izmjeriti fer vrijednost takvih izvedenica koje je subjekt stekao od neke vanjske osobe. No, ako je niz realnih mjera fer vrijednosti značajan i vjerojatnosti raznih procjena nije moguće realno procijeniti, isključena je mogućnost subjekta da takav instrument mjeri po fer vrijednosti.

- VP96. Izvedenica povezana s glavničkim instrumentima i koja mora biti namirena njihovom isporukom, pri čemu za glavničke instrumente ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi bila kotirana na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine), a ne vodi se po fer vrijednosti jer ju nije moguće na neki drugi način pouzdano izmjeriti (vidjeti točku 47. podtočku (a)), ne može biti predodređena kao zaštitni instrument.

MSFI 9 Financijski instrumenti (izdan u listopadu 2010.)

D29. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D30. Točke 3.2.14, 4.3.7 i 5.1.1 mijenjaju se kako slijedi:

- 3.2.14 Kad subjekt raniju knjigovodstvenu vrijednost neke veće stavke financijske imovine raspodjeljuje na dio koji nastavlja priznavati i dio koji isknjižuje, potrebno je izmjeriti fer vrijednost dijela koji se nastavlja knjižiti. Kad subjekt ima u prošlosti zabilježene slučajeve prodaje dijelova sličnih dijelu kojeg nastavlja priznavati ili ako postoje druge tržišne transakcije takvim dijelovima, najnovije cijene u stvarnim transakcijama su najbolja moguća procjena fer vrijednosti tog dijela. ...
- 4.3.7 Subjekt koji nije u mogućnosti pouzdano izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice na temelju uvjeta koji se na nju primjenjuju, fer vrijednost takve ugrađene izvedenice je razlika između fer vrijednosti hibridnog ugovora i fer vrijednosti osnovnog ugovora. Ako subjekt ne može ovom metodom izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice, primjenjuje se točka 4.3.6 i hibridni (kombinirani) ugovor predodređuje se za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.
- 5.1.1 **Kod prvog priznavanja, subjekt je dužan mjeriti financijsko sredstvo ili financijsku obvezu po fer vrijednosti, koja se kod imovine, odnosno obveze koja se ne iskazuje po fer vrijednosti kroz dobiti i gubitak uvećava za transakcijske troškove izravno povezane sa stjecanjem financijske imovine, odnosno izdavanjem financijske obveze.**

D31. Dodaje se točka 5.1.1A kako slijedi:

- 5.1.1A **Međutim, ako se fer vrijednost financijske imovine ili financijske obveze kod prvog priznavanja razlikuje od transakcijske cijene, subjekt je dužan primijeniti točku B5.1.2A.**

D32. Točka 5.2.1 mijenja se kako slijedi:

- 5.2.1 **Subjekt je nakon prvog priznavanja dužan financijsku imovinu mjeriti sukladno točkama 4.1.1 – 4.1.5 po fer vrijednosti ili amortiziranom trošku (vidjeti točke 9. i VP5-VP8 MRS-a 39).**

D33. Naslov iznad točke 5.4.1 i točaka 5.4.1–5.4.3 brišu se.

D34. Točke 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11 i 7.2.12 mijenjaju se kako slijedi:

- 5.6.2 **Ako subjekt reklasificira neku stavku financijske imovine sukladno točki 4.4.1 na način da od tog trenutka biva mjerena po fer vrijednosti, njena fer vrijednost mjeri se na datum reklasifikacije. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak po razlici između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti priznaje se u dobit i gubitak.**
- 7.2.5 Ako subjekt hibridni ugovor mjeri po fer vrijednosti sukladno točki 4.1.4 ili 4.1.5, ali njegova fer vrijednost nije bila mjerena u usporednim izvještajnim razdobljima, fer vrijednost hibridnog ugovora u usporednim izvještajnim razdobljima je zbroj fer vrijednosti komponenata ugovora (tj. osnovnog ugovora kao neizvedenice i ugrađene izvedenice) na kraju svakog usporednog izvještajnog razdoblja.
- 7.2.11 Ako je subjekt ranije neko ulaganje u glavnički instrument bez identičnog instrumenta cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) (ili izvedenica koja je povezana s takvim instrumentom, te mora isporukom samog instrumenta biti namirena) iskazivao po trošku sukladno MRS-u 39, dužan ga je izmjeriti po fer vrijednosti na datum prve primjene.

7.2.12 Ako je subjekt ranije neku izvedenu obvezu povezanu s glavničkim instrumentom koja mora biti namirena njegovom isporukom mjerio po trošku sukladno MRS-u 39, pri čemu ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine), dužan ju je izmjeriti po fer vrijednosti na datum prve primjene. ...

D35 Dodaje se točka 7.1.3 kako slijedi:

7.1.3. MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 3.2.14, 4.3.7, 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11, 7.2.12, definicija fer vrijednosti iz Dodatka A, točaka B3.2.11, B3.2.17, B5.1.1, B5.2.2, B5.4.8, B5.4.14, B5.4.16, B5.7.20, C3., C11., C26., C28., C30., C49. i C53., brisane su točke 5.4.2, B5.4.1–B5.4.13 i dodane točke 5.1.1A., B5.1.2A. i B5.2.2A. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D36. U Dodatku B točke B3.2.11, B3.2.17, B5.1.1 i B5.2.2 mijenjaju se kako slijedi:

B3.2.11 Kod mjerenja fer vrijednosti dijela koji se nastavlja priznavati i dijela koji se isknjižuje u smislu primjene točke 3.2.13, subjekt primjenjuje, uz točku 3.2.14, zahtjeve koji se tiču mjerenja fer vrijednosti iz MSFI-ja 13.

B3.2.17 Ova točka ilustrira primjenu nastavka sudjelovanja kad je subjektovo kontinuirano sudjelovanje sastavni dio neke financijske imovine.

Pretpostavimo da subjekt ima portfelj kredita koje je moguće unaprijed isplatiti [...] Fer vrijednost tih kredita na datum transakcije je 10 100 JV, a fer vrijednost neto prihoda od kamata po stopi od 0,5 posto je 40 JV.

...

Subjekt izračunava dobit ili gubitak od prodaje 90-postotnog dijela novčanih tokova. Uz pretpostavku da na datum prijenosa nisu zasebno dostupne fer vrijednosti za 90-postotni preneseni dio i 10-postotni zadržani dio, subjekt raspoređuje knjigovodstvenu vrijednost imovine sukladno točki 3.2.14 kako slijedi:

	Fer vrijednost	Postotak	Raspoređena knjigovodstvena vrijednost
Preneseni dio	9 090	90 %	9 000
Zadržani dio	1 010	10 %	1 000
Ukupno	10 100		10 000

...

B5.1.1 Fer vrijednost financijskog instrumenta kod prvog priznavanja u pravilu je njegova transakcijska cijena (tj. fer vrijednost primljene, odnosno dane naknade, vidjeti također točku B5.1.2A i MSFI 13). Međutim, ako se dio dane, odnosno primljene naknade odnosi na nešto drugo a ne na sam financijski instrument, subjekt je dužan izmjeriti fer vrijednost financijskog instrumenta. Primjerice, fer vrijednost besamatnog dugoročnog kredita ili potraživanja može se izmjeriti kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih primitaka diskontiranih primjenom tržišne stope, odnosno stopa koje prevladavaju na tržištu za sličan instrument (sličan po valuti, roku, vrsti kamatne stope i drugim čimbenicima) sličnog kreditnog rejtinga. Svaki dodatno pozajmljen iznos predstavlja rashod ili smanjenje prihoda, osim ako ne udovoljava kriterijima prepoznavanja kao neka druga vrsta imovine.

D37. Dodaju se točke B5.1.2A i B5.2.2A koje glase:

B5.1.2A Najbolji dokaz fer vrijednosti financijskog instrumenta kod prvog priznavanja u pravilu je njegova transakcijska cijena (tj. fer vrijednost primljene, odnosno dane naknade, vidjeti također MSFI 13). Ako subjekt utvrdi da se fer vrijednost kod prvog priznavanja razlikuje od transakcijske cijene iz točke 5.1.1.A, dužan je takav instrument na taj datum obračunati kako slijedi:

(a) mjerenjem propisanim točkom 5.1.1., ako je fer vrijednost potkrijepljena dokazom u vidu cijene koja za sličnu imovinu, odnosno sličnu obvezu kotira na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) ili koja je izvedena iz neke tehnike vrednovanja u kojoj se koriste samo podaci s vidljivih tržišta. Subjekt je dužan razliku između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene priznati kao dobit ili gubitak;

(b) u svim drugim slučajevima, primjenom mjerenja propisanog točkom 5.1.1., uz provedbu usklađenja po osnovi vremenskog razgraničenja razlike između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene. Nakon prvog knjiženja, subjekt je dužan priznati razgraničenu razliku kao dobit ili gubitak samo ako je ona posljedica promjene nekog čimbenika (što uključuje vrijeme) kojeg bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene predmetne imovine, odnosno obveze.

B5.2.2A Financijska imovina, odnosno financijska obveza te dobiti i gubici navedeni u točki B5.1.2A kasnije se mjere sukladno zahtjevima ovog MSFI-ja.

D38. Točke B5.4.1 – B5.4.13 i naslovi iznad njih brišu se.

D39. Mijenjaju se naslov iznad točke B5.4.14 te točke B5.4.14, B5.4.16 i B5.7.20 kako slijedi:

Ulaganja u glavničke instrumente (i ugovori o takvim ulaganjima)

B5.4.14 ... Navedeno je moguće ako ne postoji dovoljno informacija novijeg datuma za mjerenje fer vrijednosti ili ako je raspon mogućih mjera fer vrijednosti širok, te trošak predstavlja najbolju moguću procjenu fer vrijednosti unutar tog raspona.

B5.4.16 ... Ako postoje relevantni čimbenici ove vrste, oni mogu ukazivati na to da trošak možda nije najbolji odraz fer vrijednosti. Subjekt je u takvim slučajevima dužan izmjeriti fer vrijednost.

B5.7.20 Kao i kod svih mjera fer vrijednosti, metoda koju subjekt koristi za utvrđivanje dijela promjene fer vrijednosti obveze koji se odnosi na promjene kreditnog rizika, mora se u najvećoj mogućoj mjeri oslanjati na relevantne vidljive ulazne podatke i u najmanjoj mjeri na ulazne podatke koji nisu vidljivi.

D40. U Dodatku C u točki C3. izmjene točaka D15. i D20. MSFI-ja 1 *Prva primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda* mijenjaju se kako slijedi:

D15. Ako prvi primjenitelj MSFI-jeva takvo ulaganje vrednuje po trošku sukladno MRS-u 27, dužan ga je u svom početnom izvještaju o financijskom položaju po MSFI-jevima iskazati u jednom od sljedećih iznosa:

...

(b) surogatnom trošku Surogatni trošak takvog ulaganja je njegova:

i. fer vrijednosti na datum na koji subjekt MSFI-jeve prvi puta primjenjuje na svoje odvojene financijske izvještaje; ili

...

D20. Unatoč zahtjevima iz točaka 7. i 9., subjekt može primijeniti zahtjeve iz točke B5.1.2A.b) MSFI-ja 9 na jedan od sljedećih načina:

...

D41. Izmjene točke 28. MSFI-ja 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje* iz točke C8. Dodatka C mijenjaju se kako slijedi:

28. U nekim slučajevima subjekt ne priznaje dobit ili gubitak kod prvog priznavanja financijske imovine, odnosno financijske obveze jer ne postoji dokaz fer vrijednosti u obliku cijene koja za identičnu imovinu, odnosno identičnu obvezu kotira na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine), niti je ona izvedena nekom od tehnika vrednovanja u kojoj se koriste samo podaci s vidljivih tržišta (vidjeti točku B5.1.2A MSFI-ja 9). U tom slučaju subjekt je dužan, po klasama financijske imovine, odnosno financijskih obveza, objaviti:

- (a) svoju računovodstvenu politiku priznavanja razlike između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene u dobit i gubitak koja odražava promjenu čimbenika (uključujući vrijeme) koje bi tržišni sudionici razmatrali prilikom određivanja cijene predmetne imovine, odnosno obveze (vidjeti točku B5.1.2A.b) MSFI-ja 9);

...

- (c) zašto je zaključio da transakcijska cijena nije najbolji dokaz o fer vrijednosti, uključujući opis dokaza koji potkrjepljuju fer vrijednost.

D42. Mijenjaju se izmjene točke 1. MRS-a 28 *Ulaganje u pridružene subjekte* iz točke C26. kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo ulaganja u pridružene subjekte. No, ne primjenjuje se na ulaganja u pridružene subjekte koja drže:**

(a) **organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili**

(b) **uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova**

mjereni po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak sukladno MSFI-ju 9 *Financijski instrumenti*. Subjekt koji drži takva ulaganja dužan je objaviti podatke propisane točkom 37.f).

D43. Mijenjaju se izmjene točke 1. MRS-a 31 *Udjeli u zajedničkim pothvatima* iz točke C28. kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo udjela u zajedničkim pothvatima te izvještavanje o imovini, obvezama, prihodima i rashodima zajedničkog pothvata u financijskim izvještajima pothvatnika i ulagatelja neovisno o strukturi i obliku u kojima se odvijaju aktivnosti zajedničkog pothvata. No, ne primjenjuje na udjele pothvatnika u zajednički kontroliranim subjektima koje drže:**

(a) **organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili**

(b) **uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova mjerene po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak sukladno MSFI-ju 9 *Financijski instrumenti*. Pothvatnik koji drži takav udjel, dužan je objaviti podatke propisane točkama 55. i 56.**

D44. Mijenjaju se izmjene točke 23. MRS-a 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje* iz točke C30. kako slijedi:

23. [...] Među primjerima je i obveza subjekta prema forward ugovoru o kupnji vlastitih glavnčkih instrumenata za novac. Takva financijska obveza priznaje se prvi puta po (sadašnjoj) vrijednosti otkupnog iznosa) i prenosi se iz vlasničke glavnice. ...

D45. Mijenjaju se izmjene točke A8. Tumačenja OTMSFI-ja br. 2 *Udjeli članova u zadružnim subjektima i slični instrumenti* iz točke C49. kako slijedi:

- A8. Udjeli članova iznad zabrane otkupa su financijske obveze. Zadružni subjekt ovu financijsku obvezu mjeri pri prvom priznavanju po fer vrijednosti. Budući da su udjeli otkupivi na poziv, zadružni subjekt utvrđuje fer vrijednost financijskih obveza ove vrste kako to nalaže točka 47. MSFI-ja 13, koja kaže: „Fer vrijednost financijske obveze s obilježjem plaćanja na poziv, npr. depozit po viđenju, nije niža od iznosa plativog na poziv [...]” Prema tome, zadružni subjekt knjiži kao financijsku obvezu najveći mogući iznos koji je prema odredbama o otkupu plativ na poziv.

D46. U točki C53. mijenjaju se izmjene točke 7. Tumačenja OTMSFI-ja 19 *Zatvaranje financijskih obveza glavnicičkim instrumentima* kako slijedi:

7. Ako subjekt fer vrijednost izdanih glavnicičkih instrumenata nije u mogućnosti pouzdano izmjeriti, dužan ih je mjeriti na način da odražavaju fer vrijednost zatvorene financijske obveze. Točka 47. MSFI-ja 13 ne primjenjuje se u mjerenju fer vrijednosti zatvorene financijske obveze koja uključuje obilježje „po viđenju” (npr. depozit po viđenju).

MRS 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*

D47. Točke 128. i 133. mijenjaju se kako slijedi:

128. Podatke iz točke 125. nije potrebno objaviti o imovini i obvezama sa znatnim rizikom značajne promjene njihovih knjigovodstvenih iznosa u idućoj financijskoj godini ako su na kraju izvještajnog razdoblja mjereni po fer vrijednostima temeljenim na cijenama koje za identičnu imovinu, odnosno identične obveze kotiraju na aktivnom tržištu. Njihove fer vrijednosti mogu se značajno promijeniti u idućoj financijskoj godini, ali te promjene neće proizaći iz pretpostavki ili drugih izvora nesigurnosti procjena na kraju izvještajnog razdoblja.
133. Objavljivanje nekih pretpostavki koje bi inače bile potrebne prema točki 125., propisano je drugim MSFI-jevima. Primjerice, MRS 37 zahtijeva u određenim okolnostima objavljivanje glavnih pretpostavki u vezi s budućim događajima koji utječu na kategorije rezerviranja. MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti* propisuje objavljivanje značajnih pretpostavki (uključujući tehniku, odnosno tehnike vrednovanja te ulazne podatke) koje subjekt koristi u mjerenju fer vrijednosti imovine i obveza koje se vode po fer vrijednosti.

D48. Dodaje se točka 139.I kako slijedi:

- 139.I MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 128. i 133. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 2 *Zalihe*

D49. Točka 7. mijenja se kako slijedi:

7. Neto utrživa vrijednost je neto iznos kojeg subjekt očekuje realizirati prodajom zaliha u redovnom tijeku poslovanja. Fer vrijednost odražava cijenu po kojoj iste zalihe mogu biti prodane u urednoj transakciji prodaje istih zaliha između tržišnih sudionika na datum mjerenja na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu. Prva je vrijednost specifična za subjekt, a posljednja nije. Neto utrživa vrijednost zaliha ne mora biti jednaka fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje.

D50. Dodaje se točka 40.C kako slijedi:

- 40.C MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su definicija fer vrijednosti iz točke 6. te točka 7. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*

D51. Točka 52. mijenja se kako slijedi:

52. Stoga retroaktivno primjenjivanje nove računovodstvene politike ili ispravljanje pogreške prethodnog razdoblja zahtijeva razlučivanje informacija:
 - (a) koje pružaju dokaze o okolnostima koje su postojale na datum odnosno datume nastanka transakcije, drugog događaja ili okolnosti; i
 - (b) koje bi bile dostupne kada bi financijski izvještaji za to prethodno razdoblje bili odobreni za objavljivanje

od drugih informacija. Kod nekih vrsta procjena (primjerice, mjera fer vrijednosti koje se temelji na značajnim ulaznim podacima koji nisu vidljivi) neizvedivo je razlikovati ove vrste informacija. Kada retroaktivno primjenjivanje nove računovodstvene politike ili ispravljanje pogreške prethodnog razdoblja zahtijeva znatne procjene kod kojih navedene dvije vrste informacija nije moguće razlučiti, retroaktivna primjena nove računovodstvene politike, odnosno retroaktivno ispravljanje pogreške prethodnog razdoblja nije izvedivo.

D52. Dodaje se točka 54.C kako slijedi:

- 54.C. MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka 52. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

MRS 10 Događaji nakon izvještajnog razdoblja

D53. Točka 11. mijenja se kako slijedi:

11. Primjer događaja nakon izvještajnog razdoblja koji ne nalaže usklađenje je pad fer vrijednosti ulaganja između kraja izvještajnog razdoblja i datuma na koji je odobreno izdavanje financijskih izvještaja. Pad tržišne vrijednosti obično nije povezan s uvjetima ulaganja koji su postojali na kraju izvještajnog razdoblja, ali odražava okolnosti koje su nastupile nakon tog datuma. ...

D54. Dodaje se točka 23.A kako slijedi:

- 23.A MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka 11. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema

D55. Točka 26. mijenja se kako slijedi:

26. Fer vrijednost imovine moguće je pouzdano izmjeriti ako (a) varijabilnost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti nije značajna za predmetnu imovinu ili (b) je vjerojatnosti raznih procjena unutar tog niza moguće realno procijeniti i iskoristiti ih u mjerenju fer vrijednosti. Ako subjekt može pouzdano utvrditi fer vrijednost bilo primljenog, bilo danog sredstva, onda se fer vrijednost danog sredstva koristi za mjerenje troška primljenog sredstva, osim ako je fer vrijednost primljenog sredstva jasnija.

D56. Točke 32. i 33 brišu se.

D57. Točke 35. i 77. mijenjaju se kako slijedi:

35. Kad se pojedina stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizira, s akumuliranom amortizacijom na datum revalorizacije postupa se na jedan od sljedećih načina:

- (a) ona se prepravljiva razmjerno promjeni bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine tako da knjigovodstvena vrijednost imovine nakon revalorizacije bude jednaka njenom revaloriziranom iznosu.

Ova se metoda često koristi kad se imovina revalorizira primjenom nekog indeksa radi utvrđivanja njenog troška zamjene (vidjeti MSFI 13).

...

77. **Ako se predmeti nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju u revaloriziranim iznosima, uz podatke propisane MSFI-jem 13 objavljuju se i sljedeći podaci:**

...

c) [briše se]

d) [briše se]

...

D58. Dodaje se točka 83.F kako slijedi:

- 81.F MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su definicija fer vrijednosti iz točke 6., točke 26., 35. i 77. te brisane točke 32. i 33. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 17 Najmovi

D59. Dodaje se točka 6.A kako slijedi:

- 6.A Ovaj MSFI koristi izraz „fer vrijednost” na način koji se donekle razlikuje od definicije fer vrijednosti iz MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti*. Prema tome, kod primjene MRS-a 17 subjekt mjeri fer vrijednost sukladno MRS-u 17, a ne MSFI-ju 13.

MRS 18 Prihodi

D60. Dodaje se točka 42. kako slijedi:

42. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz točke 7. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

MRS 19 Primanja zaposlenih

D61. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D62. Točke 50. i 102. mijenjaju se kako slijedi:

50. Računovodstveno iskazivanje planova definiranih naknada u subjektu podrazumijeva sljedeće korake:

...

(b) mjerenje fer vrijednosti svake imovine plana (vidjeti točke 102. – 104.);

...

102. Radi utvrđivanja iznosa koji se sukladno točki 54. iskazuje u izvještaju o financijskom položaju, oduzima se fer vrijednost svake imovine plana.

D63. Dodaje se točka 162. kako slijedi:

162. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su definicija fer vrijednosti iz točke 7. te točka 50. i točka 102. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 20 Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći

D64. Dodaje se točka 45. kako slijedi:

45. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz točke 3. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

MRS 21 Učinci promjena tečaja stranih valuta

D65. Točka 23. mijenja se kako slijedi:

23. **Na kraju svakog izvještajnog razdoblja:**

...

(c) **nemonetarne stavke mjerene po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom valutnih tečajeva na datum mjerenja fer vrijednosti.**

D66. Dodaje se točka 60.G kako slijedi:

- 60.G MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz točke 8. te točka 23. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 28 Ulaganja u pridružene subjekte (s izmjenama iz listopada 2009.)

D67. Točke 1. i 37. mijenjaju se kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo ulaganja u pridružene subjekte. No, ne primjenjuje se na ulaganja u pridružene subjekte koja drže:**

- (a) organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili
- (b) uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova

koja su kod prvog priznavanja predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili razvrstana u portfelj namijenjen prodaji i obračunavaju se sukladno MRS-u 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*. Promjene fer vrijednosti takvih ulaganja subjekt je dužan uračunati u dobit i gubitak razdoblja u kojem je došlo do promjene. Subjekt koji drži takva ulaganja dužan je objaviti podatke propisane točkom 37. podtočkom (f).

37. **Obvezno se objavljuje sljedeće:**

- (a) fer vrijednost ulaganja u pridružene subjekte za koja postoje cijene koje kotiraju na tržištu

...

D68. Dodaje se točka 41.G kako slijedi:

- 41.G MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 1. i 37. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 31 Udjeli u zajedničkim pothvatima (s izmjenama iz listopada 2009.)

D69. Točka 1. mijenja se kako slijedi:

1. **Ovaj standard primjenjuje se na računovodstvo udjela u zajedničkim pothvatima te izvještavanje o imovini, obvezama, prihodima i rashodima zajedničkog pothvata u financijskim izvještajima pothvatnika i ulagatelja neovisno o strukturi i obliku u kojima se odvijaju aktivnosti zajedničkog pothvata. No, ne primjenjuje se na udjele pothvatnika u zajednički kontroliranim subjektima koje drže:**

- (a) organizacije poduzetničkog (rizičnog) kapitala; ili
- (b) uzajamni fondovi, investicijski uzajamni fondovi na udjele i slični subjekti, uključujući fondove osiguranja vezanih za udjele investicijskih fondova

koja su kod prvog priznavanja predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili razvrstana u portfelj namijenjen prodaji i obračunavaju se sukladno MRS-u 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*. Promjene fer vrijednosti takvih ulaganja subjekt je dužan uračunati u dobit i gubitak razdoblja u kojem je došlo do promjene. Pothvatnik koji drži takav udjel, dužan je objaviti podatke propisane točkama 55. i 56.

D70. Dodaje se točka 58.F kako slijedi:

58. MSFI-jem 13 *Mjerenje fer vrijednosti*, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka 1. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 32 Financijski instrumenti: prezentiranje (s izmjenama iz rujna 2010.)

D71. Mijenja se točka 23. kako slijedi:

23. [...] Financijska obveza priznaje se prvi put (u sadašnjoj vrijednosti otkupnog iznosa) i prenosi s vlasničke glavnice. ...

D72. Dodaje se točka 97.J kako slijedi:

- 97.J MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je definicija fer vrijednosti iz točke 11. te točka 23. i točka VP31. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D73. U Vodiču za primjenu točka VP31 mijenja se kako slijedi:

- VP31 Uobičajeni oblik složenog financijskog instrumenta je dužnički instrument s ugrađenom opcijom konverzije, kao što je obveznica koja se može konvertirati u redovne dionice izdavatelja, i bez drugih obilježja ugrađenih izvedenica. Točka 28. propisuje izdavateljima obvezu da kod takvog financijskog instrumenta u izvještaju o financijskom položaju komponentu obveze prikazuje odvojeno od komponente glavnice, i to kako slijedi:

...

- (b) Glavnički instrument je ugrađena opcija konverzije obveze u vlasničku glavicu izdavatelja. Ova opcija ima određenu vrijednost pri prvom priznavanju, čak i ako njena izvršna cijena nije blizu tržišnoj (tzv. *out-of-the money*).

MRS 33 Zarada po dionici

D74. Točke 8. i 47.A mijenjaju se kako slijedi:

8. Izrazi definirani u MRS-u 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje* rabe se u ovom standardu u značenjima utvrđenima u točki 11. MRS-a 32, osim ako nije drukčije navedeno. MRS 32 definira financijske instrumente, financijsku imovinu, financijske obveze, glavničke instrumente te daje smjernice o primjeni njihovih definicija. MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti* sadrži definiciju fer vrijednosti i propisuje zahtjeve koji se tiču njene primjene.
- 47.A Glede dioničkih opcija i drugih plaćanja temeljenih na dionicama na koje se primjenjuje MSFI 2 *Plaćanje temeljeno na dionicama*, cijena izdavanja spomenuta u točki 46. i izvršna cijena iz točke 47. uključuju fer vrijednost, mjerenu sukladno MSFI-ju 2, svih dobara ili usluga koje temeljem dioničke opcije ili drugog aranžmana plaćanja temeljenog na dionicama subjektu trebaju biti isporučene u budućnosti.

D75. Dodaje se točka 74.C kako slijedi:

- 74.C MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 8., 47.A i A2. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D76. U Dodatku A točka A.2 mijenja se kako slijedi:

- A.2 Izdavanjem redovnih dionica u trenutku izvršenja ili konverzije potencijalnih redovnih dionica u pravilu ne nastaje element bonusa, budući da se potencijalno redovne dionice izdaju po fer vrijednosti, što dovodi do razmjerne promjene resursa koji su subjektu dostupni. No, što se tiče prava, izvršna cijena često je niža od fer vrijednosti dionica. [...] Teoretska fer vrijednost po dionici nakon isteka prava na dionice izračunava se dodavanjem ukupne fer vrijednosti dionica neposredno prije izvršenja prava na primitke od izvršenja tih prava te dijeljenjem s brojem dionica u optjecaju nakon stjecanja tih prava. U slučajevima u kojima se takvim pravima treba javno trgovati odvojeno od dionica prije datuma izvršenja, fer vrijednost se mjeri prema fer vrijednosti pri zaključenju zadnjeg dana na kojem se dionicama trgovalo zajedno s pravima.

MRS 34 Financijsko izvještavanje o razdobljima unutar godine (s izmjenama iz svibnja 2010.)

D77 (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D78 Dodaje se točka 16.A podtočka (j) kako slijedi:

16.A **Osim objavljivanja značajnih događaja i transakcija sukladno točkama 15.-15.C, subjekt je u bilješkama uz financijske izvještaje za razdoblja tijekom godine dužan objaviti sljedeće informacije ako ih nije objavio drugdje u financijskim izvještajima. Informacije se u pravilu iskazuju na temelju razdoblja od početka godine do izvještajnog datuma.**

...

(j) **o financijskim instrumentima, podatke o fer vrijednosti propisane točkama 91.–93. podtočkom (h), 94.–96., 98. i 99. MSFI-ja 13 Mjerenje fer vrijednosti te točkama 25., 26. i 28.–30. MSFI-ja 7 Financijski instrumenti: objavljivanje.**

D79. Dodaje se točka 50. kako slijedi:

50. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., dodana je točka 16.A podtočka (j). Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

MRS 36 Umanjenje imovine

D80. Točka 5. mijenja se kako slijedi:

5. Ovaj se standard ne primjenjuje na financijsku imovinu uključenu u djelokrug MRS-a 39, investicijsku nekretninu mjerenu po fer vrijednosti iz djelokruga MRS-a 40 ili biološku imovinu povezanu s poljoprivrednom aktivnošću mjerenu po fer vrijednosti koja potpada pod MRS 41. Međutim, ovaj se standard primjenjuje na imovinu koja se iskazuje u revaloriziranim iznosima (odnosno fer vrijednosti na datum revalorizacije umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i kasnije akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti) u skladu s ostalim MSFI-jevima, kao što je revalorizacijski model iz MRS-a 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema* i MRS-a 38 *Nematerijalna imovina*. Jedina razlika između fer vrijednosti neke imovine i njene fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja su direktni inkrementalni troškovi povezani s njenom prodajom.

a) i. ako su troškovi prodaje neznatni, nadoknadivi iznos revaloriziranog sredstva je vrlo blizu ili veći od revalorizirane vrijednosti. U tom slučaju je mala vjerojatnost da će revalorizirana imovina nakon primjene zahtjeva koji se odnose na revalorizaciju biti umanjena i nadoknadivi iznos nije potrebno procijeniti;

ii. [briše se]

(b) [briše se]

(c) ako troškovi otuđenja nisu neznatni, fer vrijednost revalorizirane imovine umanjena za troškove otuđenja nužno će biti niža od njene fer vrijednosti. Prema tome, vrijednost revaloriziranog sredstva bit će umanjena ako je njegova vrijednost u upotrebi manja od njegove revalorizirane vrijednosti. U tom slučaju, subjekt primjenjuje ovaj standard da bi utvrdio je li vrijednost sredstva umanjena nakon primjene zahtjeva koji se odnose na revalorizaciju.

D81. Mijenja se točka 6. kako slijedi (izmjena je proizašla iz izmjena definicije fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, a na svim mjestima u MRS-u 36 izraz „fer vrijednost umanjena za troškove prodaje” zamjenjuje se izrazom „fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja”):

6. **Sljedeći pojmovi koriste se u ovom standardu u sljedećem značenju:**

[brisano]

(a) ~~[briše se]~~

(b) ~~[briše se]~~

(c) ~~[briše se]~~

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti.).

D82. Točke 12., 20. i 22. mijenjaju se kako slijedi:

12. **Pri ocjenjivanju postoji li neki pokazatelj da imovina može biti umanjena, subjekt mora razmotriti najmanje sljedeće pokazatelje:**

Vanjski izvori informacija

- (a) **postoje vidljivi pokazatelji da je tijekom razdoblja došlo do znatnijeg pada tržišne vrijednosti predmetne imovine od onoga koji bi se očekivao kao posljedica protoka vremena ili normalne uporabe.**

...

20. Fer vrijednost umanjenu za troškove otuđenja moguće je izmjeriti, čak i ako na aktivnom tržištu ne postoji cijena koja kotira za identičnu imovinu. Međutim, ponekad neće biti moguće izmjeriti fer vrijednost umanjenu za troškove otuđenja jer ne postoji osnova za pouzdanu procjenu cijene po kojoj bi predmetna imovina bila prodana u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja pod sadašnjim tržišnim uvjetima. U tom slučaju subjekt smije za nadoknadivi iznos sredstva uzeti vrijednost imovine u upotrebi

22. Nadoknadivi iznos određuje se za svaku pojedinačnu stavku imovine [...], osim ako:

...

- (b) se za vrijednost imovine u uporabi može procijeniti da je blizu njene fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja i fer vrijednost umanjenu za troškove otuđenja moguće je izmjeriti.

D83. Točke 25. – 27 brišu se.

D84. Točka 28. mijenja se kako slijedi:

28. Troškovi otuđenja, osim troškova koji su već priznati kao obveza, oduzimaju se pri mjerenju fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja. Primjeri ...

D85. Dodaje se točka 53.A kako slijedi:

- 53.A Fer vrijednost se razlikuje od vrijednosti u upotrebi. Fer vrijednost odražava pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili u određivanju cijene. Nasuprot tome, vrijednost u upotrebi odražava utjecaj čimbenika koji mogu biti specifični za subjekt i ne moraju vrijediti za subjekte općenito. Primjerice, fer vrijednost ne odražava ni jedan sljedeći čimbenik ako nije općenito dostupan tržišnim sudionicima:

- (a) dodatna vrijednost izvedena iz grupiranja imovine (kao što je formiranje portfelja investicijskih nekretnina na različitim lokacijama);

- (b) sinergije između imovine koja se mjeri i druge imovine;

(c) zakonska prava ili ograničenja specifična samo za postojećeg vlasnika imovine; i

(d) porezne olakšice ili porezna opterećenja specifična samo za postojećeg vlasnika imovine.

D86. Točke 78., 105., 111., 130. i 134. mijenjaju se kako slijedi:

78. Ponekad je potrebno razmotriti obveze koje su priznate da bi se odredio nadoknadivi iznos jedinice stvaranja novca. To je moguće ako bi se kod otuđenja jedinice stvaranja novca moglo zahtijevati od kupca da preuzme obvezu. U tom je slučaju fer vrijednost jedinice stvaranja novca umanjena za troškove otuđenja (ili procijenjeni novčani tok od konačnog otuđenja) cijena za prodaju imovine jedinice stvaranja novca i te obveze, umanjena za troškove otuđenja. Da bi se usporedba između knjigovodstvene vrijednosti jedinice stvaranja novca i njenog nadoknadivog iznosa bila svrsishodna, pri određivanju vrijednosti u uporabi jedinice stvaranja novca, kao i njene knjigovodstvene vrijednosti, oduzima se knjigovodstvena vrijednost obveze.

105. **Prilikom raspoređivanja gubitka od umanjenja vrijednosti imovine sukladno točki 104., subjekt ne smije knjigovodstvenu vrijednost nekog sredstva umanjiti ispod višeg od sljedećih iznosa:**

(a) njegove fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja (ako se može izmjeriti);

...

111. **Pri ocjenjivanju postoji li neki pokazatelj da po nekoj imovini, osim *goodwill*, ne postoji više gubitak od umanjenja imovine koji je priznat u ranijim godinama ili je možda smanjen, trebaju se razmotriti najmanje sljedeći pokazatelji:**

Vanjski izvori informacija

(a) **postoje vidljivi pokazatelji da je tijekom razdoblja došlo do znatnijeg pada tržišne vrijednosti predmetne imovine.**

...

130. **Za svaki značajan gubitak od umanjenja priznat ili storniran tijekom razdoblja za svaku pojedinu imovinu, uključujući *goodwill*, ili jedinicu stvaranja novca subjekt je dužan objaviti:**

...

(f) **ako je nadoknadivi iznos fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja, osnovu koja se koristi za mjerenje fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja (primjerice, je li fer vrijednost mjerena na temelju cijene koja za identičnu imovinu kotira na aktivnom tržištu). Subjekt nije dužan objaviti podatke propisane MSFI-jem 13.**

134. **Subjekt je dužan informacije navedene u podtočkama od (a) do (f) objaviti za svaku jedinicu (grupu jedinica) stvaranja novca za koju je knjigovodstvena vrijednost *goodwill* ili nematerijalne imovine s neodređenim korisnim vijekom upotrebe raspoređena na nju značajna u usporedbi s ukupnom knjigovodstvenom vrijednošću *goodwill* subjekta ili njegove nematerijalne imovine s neodređenim korisnim vijekom uporabe:**

...

(c) **nadoknadivi iznos jedinice ili grupe jedinica stvaranja novca i osnovu na kojoj je određen njen nadoknadivi iznos (odnosno vrijednost u uporabi ili fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja);**

(d) **ako se nadoknadiva vrijednost jedinice (grupe jedinica) temelji na vrijednosti u uporabi:**

i. **opis svake ključne pretpostavke na kojoj je uprava temeljila projekcije novčanog toka za razdoblje pokriveno najnovijim planovima/prognozama. Ključne su pretpostavke one na koje je nadoknadivi iznos jedinice (ili grupe jedinica) stvaranja novca najosjetljiviji;**

...

(e) ako se nadoknadivi iznos jedinice (grupe jedinica) temelji na fer vrijednosti umanjenoj za troškove otuđenja, tehniku, odnosno tehnike vrednovanja korištene za mjerenje fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja. Subjekt nije dužan objaviti podatke propisane MSFI-jem 13. Ako se fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja ne određuje na temelju kotirane cijene jedinice (grupe jedinica), obvezno se objavljuju i sljedeće informacije:

i. svaka ključna pretpostavka na temelju koje je uprava odredila fer vrijednost umanjenu za troškove otuđenja. Ključne su pretpostavke one na koje je nadoknadivi iznos jedinice (ili grupe jedinica) stvaranja novca najosjetljiviji;

...

ii.A razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti (v. MSFI 13) kojoj mjera fer vrijednosti pripada gledano u cjelini (bez obzira na vidljivost troškova otuđenja);

ii.B ako je došlo do promjene tehnike vrednovanja, samu promjenu i razloge promjene.

Ako se fer vrijednost umanjena za troškove prodaje određuje koristeći projekcije diskontiranih novčanih tokova, obvezno se objavljuju i sljedeće informacije:

iii. razdoblje za koje je uprava izradila projekciju novčanih tokova;

iv. stopa rasta korištena za ekstrapoliranje projekcija novčanih tokova;

v. diskontna stopa (diskontne stope) primijenjena (primijenjene) na projekcije novčanih tokova.

...

D87. Dodaje se točka 140.I kako slijedi:

140.I MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 5., 6., 12., 20., 78., 105., 111., 130. i 134., brisane točke 25.–27. te dodane točke 25.A i 53.A. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 38 Nematerijalna imovina

D88. Točka 8. mijenja se kako slijedi:

8. Sljedeći pojmovi koriste se u ovom standardu u sljedećem značenju:

[brisanol]

(a) [briše se]

(b) [briše se]

(c) [briše se]

...

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti.)

D89. Točka 33. mijenja se kako slijedi:

33. Prema MSFI-ju 3 *Poslovna spajanja*, ako je nematerijalna imovina stečena poslovnim spajanjem, njen trošak nabave jest njena fer vrijednost na datum stjecanja. Fer vrijednost nematerijalne imovine odražava očekivanja tržišnih sudionika na datum stjecanja o vjerojatnosti da će buduće ekonomske koristi iz predmetne imovine pritjecati u subjekt.

D90. Mijenja se naslov iznad točke 35. kako slijedi:

Nematerijalna imovina stečena poslovnim spajanjem

D91. Točke 39. – 41. brišu se.

D92. Točke 47., 50., 75., 78., 82., 84 i 100. mijenjaju se kako slijedi:

47. Točka 21. podtočka (b) navodi kako je mogućnost pouzdanog mjerenja troška nabave uvjet za priznavanje nematerijalne imovine. Fer vrijednost nematerijalne imovine moguće je pouzdano izmjeriti ako (a) varijabilnost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti nije značajna za predmetnu imovinu ili (b) je vjerojatnosti raznih procjena unutar tog niza moguće realno procijeniti i iskoristiti u mjerenju fer vrijednosti. Ako subjekt može pouzdano izmjeriti fer vrijednost bilo primljenog, bilo danog sredstva, onda se fer vrijednost danog sredstva koristi za mjerenje troška primljenog sredstva, osim ako fer vrijednost primljenog sredstva nije očiglednija.
50. Razlike između fer vrijednosti subjekta i knjigovodstvene vrijednosti njegove utvrdive meto imovine u bilo koje vrijeme mogu se odnositi na razne čimbenike koji utječu na vrijednost subjekta. Međutim, takve razlike ne predstavljaju trošak nabave nematerijalne imovine koju kontrolira subjekt.
75. [...] **Za potrebe revalorizacije prema ovome standardu, fer vrijednost se mjeri pozivajući se na aktivno tržište. ...**
78. Postojanje aktivnog tržišta za nematerijalnu imovinu nije uobičajeno, iako je moguće. ...
82. **Ako fer vrijednost revalorizirane nematerijalne imovine više nije moguće mjeriti pozivajući se na aktivno tržište, za njenu revaloriziranu vrijednost uzima se njena knjigovodstvena vrijednost na datum zadnje revalorizacije prema aktivnom tržištu umanjena za akumuliranu amortizaciju i eventualne nakon toga akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti.**
84. Ako se fer vrijednost imovine može odrediti prema aktivnom tržištu na neki kasniji datum mjerenja, revalorizacijski model se primjenjuje od tog datuma.
100. **Pretpostavka je da je ostatak vrijednosti nematerijalne imovine s određenim korisnim vijekom upotrebe nula, osim ako:**
- ...
- (b) **ne postoji aktivno tržište (kako je definirano u MSFI-ju 13) za predmetnu imovinu i:**
- ...

D93. Točka 124. mijenja se kako slijedi:

124. **Ako se nematerijalna imovina mjeri u revaloriziranim iznosima, subjekt je dužan objaviti:**
- (a) **po kategorijama nematerijalne imovine:**
- ...
- iii. **knjigovodstvenu vrijednost ... točka 74.; i**
- (b) **iznos [...] vlasnicima kapitala.**
- (c) [briše se]

D94. Točka 130.E briše se.

D95. Dodaje se točka 130.G kako slijedi:

130.G MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 8., 33., 47., 50., 75., 78., 82., 84., 100. i 124. te brisane točke 39.-41. i 130.E Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje (s izmjenama iz listopada 2009.)

D96. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D97. Točka 9. mijenja se kako slijedi:

9. **Sljedeći pojmovi koriste se u ovom standardu u sljedećem značenju:**

...

Valja napomenuti da MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti navodi zahtjeve koji se odnose na objavljivanje fer vrijednosti financijske imovine i financijske obveze ili na mjerenje njihove fer vrijednosti, bilo predodređivanjem ili na neki drugi način.

...

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13.).

...

Briše se bilješka uz definiciju fer vrijednosti.

D98. Točke 13. i 28. mijenjaju se kako slijedi:

13. Ako subjekt ne može pouzdano izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice na temelju njenih uvjeta (primjerice zato što se ugrađena izvedenica temelji na glavničkom instrumentu za kojeg ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu, tj. ulazni podatak 1. razine), fer vrijednost ugrađene izvedenice je razlika između fer vrijednosti hibridnog instrumenta i fer vrijednosti osnovnog ugovora. Ako subjekt ne može ovom metodom izmjeriti fer vrijednost ugrađene izvedenice, primjenjuje se točka 12. i hibridni (kombinirani) ugovor se predodređuje za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

28. Kad subjekt raniju knjigovodstvenu vrijednost neke veće stavke financijske imovine raspodjeljuje na dio koji nastavlja priznavati i dio koji isknjižuje, potrebno je izmjeriti fer vrijednost dijela koji se nastavlja knjižiti. ...

D99. Dodaje se točka 43.A

43.A **Međutim, ako se fer vrijednost financijske imovine ili financijske obveze kod prvog priznavanja razlikuje od transakcijske cijene, subjekt je dužan primijeniti točku VP76.**

D100. Točka 47. mijenja se kako slijedi:

47. **Nakon prvog priznavanja subjekt je dužan financijske obveze mjeriti po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim:**

(a) **financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak. Takve obveze, koje uključuju izvedenice koje su obveze, mjere se po fer vrijednosti, osim izvedene obveze povezane s glavničkim instrumentom i koja mora biti namirena njegovom isporukom, pri čemu za glavnički instrument ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi bila kotirana na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) i fer vrijednost koje nije moguće pouzdano izmjeriti na neki drugi način te koja se stoga mjeri po trošku.**

...

D101. Točke 48. – 49. brišu se.

D102. Točka 88. mijenja se kako slijedi:

88. **Zaštitni odnos ispunjava kriterije računovodstva zaštite prema točkama 89. – 102. onda, i samo onda ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti.**

...

- (d) **Moguće je pouzdano izmjeriti učinkovitost zaštite, tj. fer vrijednost ili novčane tokove zaštićene stavke povezane s rizikom koji je predmet zaštite, kao i fer vrijednost zaštitnog instrumenta.**

...

D103. Dodaje se točka 103.Q kako slijedi:

- 103.Q MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 9., 13., 28., 47., 88., VP46., VP52., VP64., VP76., VP76A., VP80., VP81. i VP96., dodana je točka 43.A i brisane su točke 48. – 49., VP69. – VP75., VP77. – VP79. te VP82. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D104. U Dodatku A točke VP46., VP52. i VP64. mijenjaju se kako slijedi:

- VP46. Kod mjerenja fer vrijednosti dijela koji se nastavlja priznavati i dijela koji se isknjižuje u smislu primjene točke 27., subjekt primjenjuje, uz točku 28., zahtjeve koji se tiču mjerenja fer vrijednosti iz MSFI-ja 13.

- VP52. Ova točka ilustrira primjenu nastavka sudjelovanja kad je subjektov nastavak sudjelovanja sastavni dio neke financijske imovine.

Pretpostavimo da subjekt ima portfelj kredita koje je moguće unaprijed isplatiti [...] Fer vrijednost tih kredita na datum transakcije je 10 100 JV, a fer vrijednost neto prihoda od kamata po stopi od 0,5 posto je 40 JV.

...

Subjekt izračunava dobit ili gubitak od prodaje 90-postotnog dijela novčanih tokova. Uz pretpostavku da na datum prijenosa nisu zasebno dostupne fer vrijednosti za 90-postotni preneseni dio i 10-postotni zadržani dio, subjekt raspoređuje knjigovodstvenu vrijednost imovine sukladno točki 28. kako slijedi:

	Fer vrijednost	Postotak	Raspoređena knjigovodstvena vrijednost
Preneseni dio	9 090	90 %	9 000
Zadržani dio	1 010	10 %	1 000
Ukupno	10 100		10 000

...

D105. Točka VP64. mijenja se kako slijedi:

- VP64. Fer vrijednost financijskog instrumenta kod prvog priznavanja u pravilu je njegova transakcijska cijena (tj. fer vrijednost primljene, odnosno dane naknade, vidjeti također MSFI 13 i VP76.). Međutim, ako se dio dane, odnosno primljene naknade odnosi na nešto drugo a ne na sam financijski instrument, subjekt je dužan izmjeriti fer vrijednost financijskog instrumenta. Primjerice, fer vrijednost beskatnog dugoročnog kredita ili potraživanja može se izmjeriti kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih primitaka diskontiranih primjenom tržišne stope, odnosno stopa koje prevladavaju na tržištu za sličan instrument (sličan po valuti, roku, vrsti kamatne stope i drugim čimbenicima) sličnog kreditnog rejtinga. Svaki dodatno pozajmljen iznos predstavlja rashod ili smanjenje prihoda, osim ako ne udovoljava kriterijima prepoznavanja kao neka druga vrsta imovine.

D106. Točke VP69. – VP75. i naslovi iznad njih brišu se.

D107. Točka VP76. mijenja se kako slijedi:

- VP76. Najbolji dokaz fer vrijednosti financijskog instrumenta kod prvog priznavanja u pravilu je njegova transakcijska cijena (tj. fer vrijednost primljene, odnosno dane naknade, vidjeti također MSFI 13). Ako subjekt utvrdi da se fer vrijednost kod prvog priznavanja razlikuje od transakcijske cijene iz točke 43.A, dužan je takav instrument na taj datum obračunati kako slijedi:
- (a) mjerenjem propisanim točkom 43., ako je fer vrijednost potkrijepljena dokazom u vidu cijene koja za sličnu imovinu, odnosno sličnu obvezu kotira na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) ili koja je izvedena iz neke tehnike vrednovanja u kojoj se koriste samo podaci s vidljivih tržišta. Subjekt je dužan razliku između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene priznati kao dobit ili gubitak;
- (b) u svim drugim slučajevima, primjenom mjerenja propisanog točkom 43., uz provedbu usklađenja po osnovi vremenskog razgraničenja razlike između fer vrijednosti kod prvog priznavanja i transakcijske cijene. Nakon prvog knjiženja, subjekt je dužan priznati razgraničenu razliku kao dobit ili gubitak samo ako je ona posljedica promjene nekog čimbenika (što uključuje vrijeme) kojeg bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene predmetne imovine, odnosno obveze.

D108. Točka VP76A. mijenja se kako slijedi:

- VP76A. Financijska imovina, odnosno financijska obveza te dobiti i gubici kasnije se mjere, odnosno priznaju sukladno zahtjevima ovog standarda.

D109. Točke VP77. – VP79. brišu se.

D110. Točke VP80. i VP81. mijenjaju se kako slijedi:

- VP80. Fer vrijednost ulaganja u vlasničke instrumente za koje na aktivnom tržištu ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) i s njima povezane izvedenice koje moraju biti namirene isporukom takvih instrumenata (vidjeti točku 46. podtočku (c) i točku 47.), može se pouzdano izmjeriti ako (a) promjenljivost unutar realnog niza mjera fer vrijednosti nije značajna za taj instrument ili (b) je vjerojatnosti raznih procjena unutar tog niza moguće realno procijeniti i iskoristiti ih u mjerenju fer vrijednosti.
- VP81. Brojne su situacije u kojima promjenljivost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti ulaganja u glavnice instrumente za koje ne postoje identični instrumenti cijena kojih bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) i povezane izvedenice koje moraju biti podmirene isporukom takvih instrumenata (vidjeti točku 46. podtočku (c) i točku 47.) vjerojatno neće biti značajne. U pravilu je moguće izmjeriti fer vrijednost financijske imovine koju je subjekt stekao od neke vanjske osobe. No, ako je niz realnih mjera fer vrijednosti značajan i vjerojatnosti raznih procjena nije moguće realno procijeniti, isključena je mogućnost subjekta da takav instrument mjeri po fer vrijednosti.

D111. Naslov iznad točke VP82. i točka VP82. brišu se.

D112. Točka VP96. mijenja se kako slijedi:

- VP96. Ulaganje u glavnički instrument za koji ne postoji identičan instrument cijena kojeg bi kotirala na aktivnom tržištu (tj. ulazni podatak 1. razine) ne vodi se po fer vrijednosti zato što njegovu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti na neki drugi način ili zato što s njim povezana izvedenica koja mora biti namirena isporukom samoga glavničkog instrumenta (vidjeti točku 46. podtočku (c) i točku 47.) ne može biti predodređena kao zaštitni instrument.

MRS 40 Ulaganja u nekretnine

D113. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D114. Točke 26., 29. i 32. mijenjaju se kako slijedi:

26. [...] Smjernice za mjerenje fer vrijednosti udjela u nekretnini dane su u modelu fer vrijednosti iz točaka 33.-52. i u MSFI-ju 13. One su relevantne i kod mjerenja fer vrijednosti kad se ona koristi kao trošak pri prvom priznavanju.
29. Fer vrijednost imovine moguće je pouzdano izmjeriti ako (a) varijabilnost unutar niza realnih mjera fer vrijednosti nije značajna za predmetnu imovinu ili (b) je vjerojatnosti raznih procjena unutar tog niza moguće realno procijeniti i iskoristiti ih u mjerenju fer vrijednosti. Ako subjekt može pouzdano izmjeriti fer vrijednost bilo primljenog, bilo danog sredstva, onda se fer vrijednost danog sredstva koristi za mjerenje troška primljenog sredstva, osim ako fer vrijednost primljenog sredstva nije očiglednija.
32. Ovaj standard svim subjektima propisuje obvezu mjerenja fer vrijednosti ulaganja u nekretnine, bilo u smislu samog mjerenja (ako koriste model fer vrijednosti), bilo radi objavljivanja (ako koriste troškovni model). Subjekti se potiču, ali nisu dužni fer vrijednost ulaganja u nekretnine mjeriti na temelju neovisnih procjena vrijednosti priznatih procjenitelja koji posjeduju odgovarajuće stručne kvalifikacije i imaju nedavno iskustvo po pitanju lokacije i vrste ulaganja u nekretnine koja se procjenjuje.

D115. Točke 36. – 39. brišu se.

D116. Točka 40. mijenja se kako slijedi:

40. Kod mjerenja fer vrijednosti ulaganja u nekretnine sukladno MSFI-ju 13, subjekt je dužan voditi računa o tome da fer vrijednost odražava, među ostalim, prihod od zakupnina prema postojećim ugovorima o zakupu te druge pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri određivanju cijene ulaganja u nekretninu prema sadašnjim tržišnim uvjetima.

D117. Točke 42. – 47., 49., 51. i 75.d) brišu se.

D118. Točka 48. mijenja se kako slijedi:

48. U iznimnim slučajevima postoji jasan dokaz, kada subjekt tek stekne ulaganje u nekretnine (ili tek kada postojeća nekretnina po prvi put postane ulaganje u nekretnine nakon njene prenamjene) da će promjenljivost niza realnih mjera fer vrijednosti biti toliko velika te da će mogućnosti različitih ishoda biti toliko teško procijeniti da dolazi do negacije upotrebljivosti pojedine mjere fer vrijednosti, što može ukazivati na to da fer vrijednost predmetne nekretnine neće biti pouzdano mjerljiva u kontinuitetu (vidjeti točku 53.).

D119. Naslov iznad točke 53. te točke 53. i 53.B. mijenjaju se kako slijedi:

Nemogućnost mjerenja fer vrijednosti

53. Postoji oboriva pretpostavka da subjekt može pouzdano mjeriti fer vrijednosti ulaganja u nekretnine u kontinuitetu. Međutim, u iznimnim slučajevima, kada subjekt stekne ulaganje u nekretninu (ili kada postojeća nekretnina nakon prenamjene postane ulaganje u nekretnine), postoji jasan dokaz da fer vrijednost ulaganja u nekretninu neće biti moguće pouzdano mjeriti u kontinuitetu. Tome je tako onda, i samo onda kad tržište usporedivih nekretnina nije aktivno (npr. malo

transakcija u novije vrijeme, cijene koje kotiraju nisu tekuće niti cijene iz promatranih transakcija ukazuju na to da je prodavatelj bio prisiljen na prodaju) i kad pouzdane alternativne mjere fer vrijednosti (npr. one izvedene iz projekcija diskontiranog novčanog toka) nisu dostupne. Ako subjekt utvrdi da fer vrijednost ulaganja u nekretnine u izgradnji nije moguće pouzdano izmjeriti, ali očekuje da će fer vrijednost biti pouzdano mjerljiva kada završi izgradnja, dužan je takvo ulaganje u nekretnine mjeriti po trošku sve dok fer vrijednost ne bude moguće pouzdano izmjeriti ili do dovršetka izgradnje (ovisno što je ranije). Kada subjekt utvrdi da fer vrijednost ulaganja u nekretnine (osim ulaganja u nekretnine u izgradnji) nije moguće kontinuirano pouzdano mjeriti, dužan je mjeriti ga primjenom troškovnog modela iz MRS-a 16, uz obveznu pretpostavku da je ostatak vrijednosti ulaganja u nekretninu nula. Subjekt je dužan primjenjivati MRS 16 sve do otuđenja takvog ulaganja u nekretnine.

- 53.B [...] Subjekt koji je ulaganje u nekretnine u izgradnji mjerio po fer vrijednosti, ne može po završetku njegove izgradnje zaključiti da fer vrijednost dovršenog ulaganja u nekretninu nije moguće pouzdano izmjeriti.

D120. Točka 75. podtočka (d) briše se.

D121. Točke 78. – 80. mijenjaju se kako slijedi:

78. U iznimnim slučajevima navedenim u točki 53., kada subjekt mjeri ulaganje u nekretnine primjenom troškovnog modela iz MRS-a 16, u sklopu usklađenja propisanog točkom 76. treba prikazati iznose koji se odnose na to ulaganje u nekretnine odvojeno od iznosa koji se odnose na druga ulaganja u nekretnine. Nadalje, subjekt je dužan objaviti:

...

(b) obrazloženje zašto fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti;

...

79. Uz podatke koji se objavljuju sukladno točki 75., subjekt koji primjenjuje troškovni model iz točke 56. dužan je objaviti:

...

(e) fer vrijednost ulaganja u nekretninu. U iznimnim slučajevima opisanima u točki 53., kada subjekt ne može pouzdano izmjeriti fer vrijednost ulaganja u nekretninu, dužan je objaviti:

...

ii. obrazloženje zašto fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti; i

...

80. Subjekt koji je prethodno primjenjivao MRS 40 (2000.) i prvi put odluči klasificirati i obračunati određene ili sve prihvatljive udjele u nekretninama koje su u poslovnom najmu kao ulaganja u nekretnine, dužan je učinke takve odluke priznati kao usklađenje početnog stanja zadržane dobiti razdoblja u kojem je prvi puta postupio prema takvoj odluci. Nadalje:

(a) ako je subjekt prethodno javno objavio (u financijskim izvještajima ili drugdje) fer vrijednost tih nekretnina u ranijim razdobljima (mjerenu na osnovi koja udovoljava definiciji fer vrijednosti iz MSFI-ja 13), subjektu se preporučuje, ali se od njega ne zahtjeva da:

...

D122. Točka 85.B mijenja se kako slijedi:

- 85.B [...] Subjektu je dopušteno primijeniti izmjene na ulaganja u nekretnine u izgradnji od bilo kojeg datuma prije 1. siječnja 2009., uz uvjet da su na taj datum bile izmjerene njihove fer vrijednosti. ...

D123. Dodaje se točka 85.C kako slijedi:

- 85.C MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su definicija fer vrijednosti iz točke 5., točke 26., 29., 32., 40., 48., 53., 53.B, 78. – 80. i 85.B te brisane točke 36.-39., 42.-47., 49., 51. i točka 75. podtočka (d). Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

MRS 41 Poljoprivreda

D124.-D125. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D126. Točke 8., 15. i 16. mijenjaju se kako slijedi:

8. **Sljedeći pojmovi koriste se u ovom standardu u sljedećem značenju:**

[brisan]

(a) [briše se]

(b) [briše se]

(c) [briše se]

...

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. (Vidjeti MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti.)

15. Mjerenje fer vrijednosti biološke imovine ili poljoprivrednog proizvoda može se olakšati grupiranjem biološke imovine, odnosno poljoprivrednih proizvoda prema bitnim svojstvima, npr. po starosti ili kvaliteti. ...
16. Subjekti često sklapaju ugovore o prodaji svoje biološke imovine ili poljoprivrednih proizvoda na neki budući datum. Ugovorene cijene nisu nužno mjerodavne za određivanje fer vrijednosti jer fer vrijednost odražava sadašnje tržišne uvjete pod kojima bi tržišni sudionici zaključili transakciju. ...

D127. Točke 9., 17. – 21. i 23. brišu se.

D128. Točke 25. i 30. mijenjaju se kako slijedi:

25. [...] Subjekt može za mjerenje fer vrijednosti biološke imovine koristiti informacije o objedinjenoj imovini. ...
30. **Pretpostavka je da se fer vrijednost biološke imovine može pouzdano izmjeriti. Međutim, tu je pretpostavku moguće oboriti samo pri prvom priznavanju biološke imovine za koju nisu dostupne cijene koje kotiraju na tržištu i poznato je da su alternativne mjere njihove fer vrijednosti nedvojbeno nepouzdana. ...**

D129. Točke 47. i 48. brišu se.

D130. Dodaje se točka 61. kako slijedi:

61. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 8., 15., 16., 25. i 30 te brisane točke 9., 17. – 21., 23., 47. i 48. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

OTMSFI br. 2 Udjeli članova u zadružnim subjektima i slični instrumenti (s izmjenama iz listopada 2009.)

D131. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D132. Ispod naslova „Reference“ dodaje se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

D133. Dodaje se točka 16. kako slijedi:

16. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka A8. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

D134. U Dodatku mijenja se točka A8. kako slijedi:

- A8. Udjeli članova iznad zabrane otkupa su financijske obveze. Zadržni subjekt ovu financijsku obvezu mjeri pri prvom priznavanju po fer vrijednosti. Budući da su udjeli otkupivi na poziv, zadržni subjekt mjeri fer vrijednost financijskih obveza ove vrste kako to nalaže točka 47. MSFI-ja 13, koja kaže: „Fer vrijednost financijske obveze s obilježjem plaćanja na poziv, npr. depozit po viđenju, nije niža od iznosa plativog na poziv [...]” Prema tome, zadržni subjekt knjiži kao financijsku obvezu najveći mogući iznos koji je prema odredbama o otkupu plativ na poziv.

OTMSFI br. 4 Utvrđivanje sadrži li sporazum najam

D135. Ispod naslova „Reference“ dodaje se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

D136. U točki 15. podtočki (a) se uz riječi: „fer vrijednosti” dodaje se bilješka kako slijedi:

- * MRS 17 rabi izraz „fer vrijednost” na način koji se donekle razlikuje od definicije fer vrijednosti iz MSFI-ja 13. Prema tome, kod primjene MRS-a 17 subjekt mjeri fer vrijednost sukladno MRS-u 17, a ne MSFI-ju 13.

OTMSFI- br. 13 Programi očuvanja lojalnosti kupaca

D137. Ispod naslova „Reference“ dodaje se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

D138. Točka 6. mijenja se kako slijedi:

6. Naknada koja se raspoređuje na nagradne bodove mjeri se na temelju njihove fer vrijednosti.

D139. Dodaje se točka 10.B kako slijedi:

- 10.B MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjene su točke 6. i VP1. – VP3. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

D140. U Vodiču za primjenu mijenjaju se točke VP1. – VP3. kako slijedi:

- VP1. Točka 6. konsenzusa nalaže da se naknada raspoređena na nagradne bodove mjeri pozivajući se na njihove fer vrijednosti. Ako ne postoji cijena koja na tržištu kotira za identičan nagradni bod, fer vrijednost se mora izmjeriti koristeći neku drugu tehniku vrednovanja.

- VP2. Subjekt može fer vrijednost nagradnih bodova odrediti na temelju fer vrijednosti nagrada za koje ih je moguće otkupiti. Fer vrijednost takvih nagradnih bodova obuhvaća, ako postoje:

- (a) iznos popusta ili pogodnosti koja bi inače bila ponuđena kupcima koji prilikom prve kupoprodaje nisu ostvarili nagradne bodove;

(b) dio nagradnih bodova za koje se ne očekuje da će ih kupci otkupiti; i

(c) rizik neispunjenja.

Ako kupci mogu birati nagrade iz palete različitih nagrada, fer vrijednost nagradnih bodova treba odražavati fer vrijednosti palete raspoloživih nagrada, vaganih prema očekivanoj učestalosti izbora svake nagrade.

VP3. U nekim se okolnostima mogu koristiti druge tehnike vrednovanja. Primjerice, ako treća osoba isporučuje nagrade, a subjekt trećoj osobi plaća za svaki nagradni bod koji ona daje, subjekt može fer vrijednost nagradnih bodova procijeniti na temelju iznosa kojeg plaća trećoj osobi, dodajući realnu profitnu maržu. Izbor i primjena tehnike vrednovanja koja udovoljava zahtjevima iz točke 6. konsenzusa i koja je najprimjerenija u danim okolnostima nalažu prosudbu.

OTMSFI br. 17 Raspodjela nenovčane imovine vlasnicima

D141. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D142. Ispod naslova „Reference” dodaje se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

D143. Točka 17. mijenja se kako slijedi:

17. Ako subjekt nakon kraja izvještajnog razdoblja, ali prije nego što je odobreno izdavanje financijskih izvještaja, donese odluku o isplati dividende koja je u naravi nenovčana imovina, dužan je objaviti:

...

(c) fer vrijednost imovine za raspodjelu na kraju izvještajnog razdoblja ako se razlikuje od njene knjigovodstvene vrijednosti, kao i informacije o metodi (metodama) korištenoj za mjerenje fer vrijednosti propisanoj u točkama 93.b), 93.d), 93.g) i 93.i) te točki 99. MSFI-ja 13.

D144. Dodaje se točka 20. kako slijedi:

20. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka 17. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti kad primjenjuje MSFI 13.

OTMSFI br. 19 Zatvaranje financijskih obveza glavnicičkim instrumentima (s izmjenama iz rujna 2010.)

D145. (Nije primjenljivo na zahtjeve)

D146. Ispod naslova „Reference” dodaje se MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti*.

D147. Točka 7. mijenja se kako slijedi:

7. Ako subjekt fer vrijednost izdanih glavnicičkih instrumenata nije u mogućnosti pouzdano izmjeriti, dužan ih je mjeriti na način da odražavaju fer vrijednost zatvorene financijske obveze. Točka 47. MSFI-ja 13 ne primjenjuje se u mjerenju fer vrijednosti zatvorene financijske obveze koja uključuje obilježje „po viđenju” (npr. depozit po viđenju).

D148. Dodaje se točka 15. kako slijedi:

15. MSFI-jem 13, izdanim u svibnju 2011., izmijenjena je točka 7. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 13.

TUMAČENJE OTMSFI-ja 20

Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskoj kopa

REFERENCE

- *Koncepcijski okvir za financijsko izvještavanje*
- MRS 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*
- MRS 2 *Zalihe*
- MRS 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema*
- MRS 38 *Nematerijalna imovina*

POLAZIŠTE

1. U rudarskim aktivnostima koje se odnose na površinske kopove moguće je da subjekti moraju ukloniti otpadni materijal (tzv. otkrivku) da bi mogli doći do naslaga mineralnih ruda. Aktivnost uklanjanja otpada ove vrste poznat je kao uklanjanje otkrivke.
2. U fazi razvoja rudnika (prije početka proizvodnje), troškovi uklanjanja otkrivke u pravilu se kapitaliziraju kao dio troška izgradnje, razvoja i konstrukcije rudnika, koji se amortizira. Navedeni kapitalizirani troškovi amortiziraju se sustavno, u pravilu primjenom funkcionalne metode amortizacije, nakon početka proizvodnje.
3. Rudarski subjekt može nastaviti otklanjati otkrivku i imati s tim povezane troškove u proizvodnoj fazi rudnika.
4. Materijal uklonjen prilikom uklanjanja otkrivke u fazi proizvodnje neće biti stopostotan otpad, već će se često sastojati od rudače i otpada. Udjel rudače u otpadu može se kretati u rasponu od neekonomičnog niskog udjela do profitabilnog visokog udjela. Uklanjanjem materijala s niskim udjelom rudače u otpadu može se dobiti neki iskoristiv materijal, koji se može koristiti u proizvodnji zaliha. Uklanjanjem je također moguće ostvariti pristup dubljim naslagama materijala s većim udjelom rudače u otpadu. Prema tome, subjekt može imati dvostruku korist od aktivnosti uklanjanja otkrivke: prva je iskoristiva rudača, koja se može koristiti za proizvodnju zaliha, a druga je bolji pristup daljnjim količinama materijala koji će se vaditi u budućim razdobljima.
5. Ovo tumačenje razmatra kada i kako obračunati odvojeno te dvije koristi od aktivnosti uklanjanja otkrivke, kao i kako ih mjeriti, i na početku, i kasnije.

DJELOKRUG

6. Ovo tumačenje primjenjuje se na troškove uklanjanja otpada koji nastaju aktivnostima na površinskom kopu za vrijeme proizvodne faze u rudniku („troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnji“).

PITANJA

7. U ovome tumačenju obrađena su sljedeća pitanja:
 - (a) priznavanje troškova uklanjanja otkrivke kao imovine;
 - (b) prvo mjerenje imovine nastale uklanjanjem otkrivke;
 - (c) kasnije mjerenje imovine nastale uklanjanjem otkrivke.

KONSENZUS

Priznavanje troškova uklanjanja otkrivke kao imovine

8. Ako se aktivnostima uklanjanja otkrivke ostvaruju koristi u vidu proizvedenih zaliha, subjekt je dužan troškove uklanjanja otkrivke obračunati prema načelima iz MRS-a 2 *Zalihe*. Ako je riječ o koristi u vidu boljeg pristupa rudači, subjekt je dužan troškove uklanjanja otkrivke priznati kao dugotrajnu imovinu ako su ispunjeni kriteriji iz točke 9. Kad se u ovom tumačenju spominje dugotrajna imovina, ona se odnosi na imovinu nastalu aktivnostima uklanjanja otkrivke.

9. Subjekt je dužan priznati imovinu nastalu aktivnostima uklanjanja otkrivke onda, i samo onda ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) vjerojatno je da će vezano uz aktivnost uklanjanja otkrivke u subjekt pritijecati buduće ekonomske koristi (bolji pristup naslagama rudače);
 - (b) subjekt može odrediti segment naslage rudače kojoj je omogućen bolji pristup; i
 - (c) troškove koji se odnose na aktivnost otklanjanja otkrivke tog segmenta moguće je pouzdano izmjeriti.
10. Imovina nastala aktivnostima uklanjanja otkrivke obračunava se kao povećanje ili poboljšanje postojeće imovine. Drugim riječima, imovina nastala aktivnostima uklanjanja otkrivke obračunava se kao dio postojeće imovine.
11. Klasifikacija imovine nastale aktivnostima uklanjanja otkrivke u materijalnu ili nematerijalnu ista je kao i za postojeću imovinu. Drugim riječima, vrsta postojeće imovine određuje hoće li subjekt imovinu nastalu uklanjanjem otkrivke razvrstati u materijalnu ili nematerijalnu imovinu.

Prvo mjerenje imovine nastale uklanjanjem otkrivke

12. Subjekt je dužan imovinu nastalu uklanjanjem otkrivke prvo vrednovati po trošku, koji predstavlja kumulativne troškove izravno povezane s obavljanjem aktivnosti uklanjanja otkrivke kojom se ostvaruje bolji pristup utvrđenom segmentu rudače, uvećano za pripadajuće opće troškove proizvodnje. Istodobno s aktivnošću otklanjanja otkrivke mogu se odvijati neke nuzgredne operacije, ali koje nisu neophodne za nastavak aktivnosti uklanjanja otkrivke u proizvodnji prema planu. Troškovi povezani s takvim nuzgrednim operacijama uračunavaju se u trošak imovine nastale uklanjanjem otkrivke.
13. Kad troškove imovine nastale uklanjanjem otkrivke nije moguće razdvojiti od troškova proizvedenih zaliha, subjekt je dužan troškove uklanjanja otkrivke u proizvodnji rasporediti na proizvedene zalihe i imovinu nastalu uklanjanjem otkrivke po ključu koji se zasniva na relevantnom pokazatelju proizvodnje. Pokazatelj proizvodnje izračunava se za utvrđeni segment naslage rudače i koristi kao referentan u utvrđivanju dodatne aktivnosti stvaranja buduće koristi. Među primjerima takvih pokazatelja su:
 - (a) trošak proizvedenih zaliha u usporedbi s očekivanim troškom;
 - (b) količina izvađenog otpada u usporedbi s očekivanim količinom u odnosu na zadanu količinu proizvodnje rudače; i
 - (c) sadržaj minerala u izvađenoj rudači u usporedbi s očekivanim sadržajem u odnosu na zadanu količinu proizvedene rudače.

Kasnije mjerenje imovine nastale uklanjanjem otkrivke

14. Imovina nastala uklanjanjem otkrivke se nakon prvog priznavanja vodi ili po trošku, ili u revaloriziranom iznosu umanjenom za amortizaciju i gubitke zbog umanjenja vrijednosti, na isti način kao i postojeća imovina koje je sastavni dio.
15. Imovina nastala uklanjanjem otkrivke amortizira se sustavno kroz očekivani korisni vijek utvrđenog segmenta naslage rudače koji je sve pristupačniji zahvaljujući aktivnosti uklanjanja otkrivke. Primjenjuje se metoda funkcionalne amortizacije, osim ako neka druga metoda ne bi bila primjerenija.
16. Očekivani korisni vijek utvrđenog segmenta naslage rudače koji se primjenjuje u amortizaciji materijalne ili nematerijalne imovine nastale uklanjanjem otkrivke razlikovat će se od očekivanog korisnog vijeka koji se primjenjuje u amortizaciji samog rudnika i imovine povezane s korisnim vijekom rudnika. Izuzeća su moguća u ograničenim okolnostima kad se aktivnošću uklanjanja otkrivke ostvaruje bolji pristup cijelom preostalom dijelu naslage rudače. To je, primjerice, moguće blizu kraja korisnog vijeka rudnika kad utvrđena naslaga predstavlja zadnji sloj naslage rudače koji treba izvaditi.

Dodatak A

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

Ovaj Dodatak sastavni je dio ovog tumačenja i ima jednaku važnost kao i drugi dijelovi tumačenja.

- A1. Subjekti su dužni ovo tumačenje primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. Dopusštena je ranija primjena. Subjekt koji ovo tumačenje primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti.

- A2. Subjekti su dužni ovo tumačenje primijeniti na troškove uklanjanja otkrivke u proizvodnji nastale na početku ili nakon početka najranijeg prikazanog razdoblja.
- A3. Na početku najranijeg prikazanog razdoblja, svaki prethodno priznati iznos imovine nastale aktivnošću uklanjanja otkrivke u fazi proizvodnje („prethodna imovina nastala uklanjanjem otkrivke”) prenosi se na postojeću imovinu na koju se aktivnost uklanjanja odnosi kao njen sastavni dio do iznosa preostalog utvrdivog segmenta naslage rudače s kojim se prethodna imovina nastala uklanjanjem otkrivke može povezati. Takvi se iznosi amortiziraju kroz preostali očekivani koristan vijek utvrđenog segmenta naslage rudače na koju se svaka prethodna imovina nastala uklanjanjem otkrivke odnosi.
- A4. Ako ne postoji utvrdiv segment naslage rudače na koju se odnosi prethodna imovina nastala uklanjanjem otkrivke, ona se priznaje unutar početnog stanja zadržane dobiti na početku najranijeg prikazanog razdoblja.

Dodatak B

Izmjene iz ovog Dodatka primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. Subjekt koji ovo tumačenje primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je na to razdoblje primijeniti i ove izmjene.

Izmjene MSFI-ja 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

B1. U Dodatku D točka D1. mijenja se kako slijedi:

D1. Subjekt može birati između primjene jednog ili više sljedećih izuzeća:

(a) transakcija plaćanja temeljenih na dionicama (točke D2. i D3.);

...

(m) financijske imovine ili nematerijalne imovine koja se obračunava sukladno Tumačenju OTMSFI-ja br. 12 *Ugovori o koncesijama za usluge* (točka D22.);

(n) troškova posudbe (točka D23.);

(o) prijenosa imovine s kupaca (točka D24.);

(p) zatvaranja financijskih obveza glavničkim instrumentima (točka D25.);

(q) ozbiljne hiperinflacije (točke D26. – D30.);

(r) zajedničkih poslova (točka D31.); i

(s) troškova uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa (točka D32.).

B2. Iza točke D31. dodaju se naslov i točka D32.:

Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa

D32. Prvi primjenitelj može primijeniti prijelazne odredbe iz točaka A1. do A4. OTMSFI-ja 20 *Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa*. Datum koji se spominje u toj točki tumači se kao 1. siječnja 2013. ili početak prvog razdoblja izvještavanja prema MSFI-jevima, ovisno koji je kasniji.

B3. Iza točke 39.L dodaje se točka 39.M:

39.M OTMSFI-om 20 *Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa* dodana je točka D32. i izmijenjena točka D1. Subjekt je dužan navedene izmjene primijeniti kad primijeni MSFI 20.